

Національна академія педагогічних наук України
Інститут професійно-технічної освіти

*Інститут професійно-технічної освіти
Національної академії
педагогічних наук України
(2013–2017)*

Довідкове видання у п'яти частинах

*за науковою редакцією
доктора педагогічних наук, професора,
дійсного члена (академіка) НАПН України
В.О. Радкевич*

Видавництво Інституту професійно-технічної освіти
НАПН України

Національна академія педагогічних наук України
Інститут професійно-технічної освіти

Частина 1

СТРУКТУРА ІНСТИТУТУ

Київ – 2018

Рекомендовано до друку вченою радою Інституту професійно-технічної освіти НАПН України (протокол № 4 від 26 березня 2018 р.).

Інститут професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України (2013-2017): [довідник]. У 5-ти частинах.

I-71

Частина 1: Структура Інституту / за ред. В. О. Радкевич. – Київ : Інститут ПТО НАПН України, 2018. – 158 с.

Головний редактор: В. О. Радкевич

Редакційна колегія: О. В. Базелюк, Л. О. Базиль; О. В. Бородієнко; Т. М. Герлянд, О. Д. Гуменний; Л.М. Єршова; Д. О. Закатнов; А. А. Каленський, Н. В. Кулалаєва, С. О. Леу, Л. А. Майборода, В. О. Маркова, М. А. Пригодій, О. П. Радкевич, Г. М. Романова.

У першій частині видання узагальнено досвід роботи Інституту професійно-технічної освіти НАПН України за 2013–2017рр.: хронологічно викладено інформацію про діяльність лабораторій, центрів та інших структурних підрозділів, показано їх кращі досягнення, охарактеризовано перспективні напрями розвитку Інституту.

Для наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників закладів вищої, фахової передвищої, професійної (професійно-технічної) освіти, докторантів, аспірантів, а також для всіх, хто співпрацює з Інститутом та впроваджує результати його діяльності в педагогічну практику.

© Інститут професійно-технічної освіти
НАПН України, 2018

Інститут професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України – одна з провідних наукових установ у системі Національної академії педагогічних наук України. П'ять останніх років для вітчизняної системи професійної (професійно-технічної) освіти – це час складний, напружений і водночас сповнений великих сподівань на успіх розпочатої в нашій країні освітньої реформи. У такий період діяльність Інституту як потужної науково-експериментальної установи, здатної науково обґрунтувати найбільш ефективні шляхи та механізми реформування освітньої системи та сприяти їх втіленню в життя, має непересічне значення.

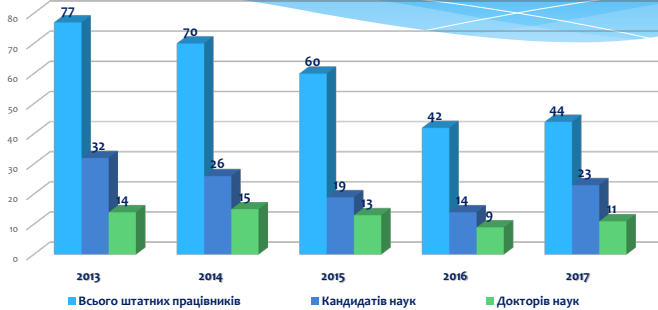

Інститут було створено 20 квітня 2006 року за розпорядженням Кабінету Міністрів України № 160-р від 27 березня 2006 р. та постанови Президії АПН України №1-7/5-135 від 20 квітня 2006 р.) з метою проведення фундаментальних і прикладних досліджень, спрямованих на розв'язання актуальних теоретичних і методологічних проблем педагогіки і психології професійної (професійно-технічної) освіти.

Попри труднощі, пов'язані з об'єктивними структурними і кадровими змінами в системі освіти України, заклад вистояв, зберіг свої традиції і науковий потенціал та став нарощувати найважливішу складову економічної і соціальної безпеки держави – її людський капітал. Інститут зберіг свою структуру, не порушивши логіки функціонування і забезпечивши ефективність діяльності усіх структурних підрозділів.

Наукова діяльність Інституту здійснюється у шести наукових лабораторіях, в яких працює 44 наукових співробітники. Із них два – дійсні члени (академіки) НАПН України, 11 докторів наук, 23 кандидати наук (сім професорів, вісім доцентів, шість старших наукових співробітників). Один науковий співробітник підвищує кваліфікацію в аспірантурі та два – в докторантурі. Дев'ять наукових співробітників пройшли стажування за кордоном.

НАУКОВІ КАДРИ (2013-2017)

Провідною діяльністю Інституту є здійснення фундаментальних і прикладних наукових досліджень, спрямованих на розв'язання актуальних теоретичних, методологічних і практичних проблем педагогіки, професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти, що протягом звітного періоду виконувалися за напрямками: «Теорія і методика виховання», «Професійна педагогіка», «Освітнє середовище. Інформатизація освіти», «Якість освіти. Управління розвитком освіти», «Теоретико-методичні засади професійного навчання», «Професійне навчання на виробництві».

ЗАВЕРШЕНІ ПРИКЛАДНІ ДОСЛІДЖЕННЯ (2013-2017)

П

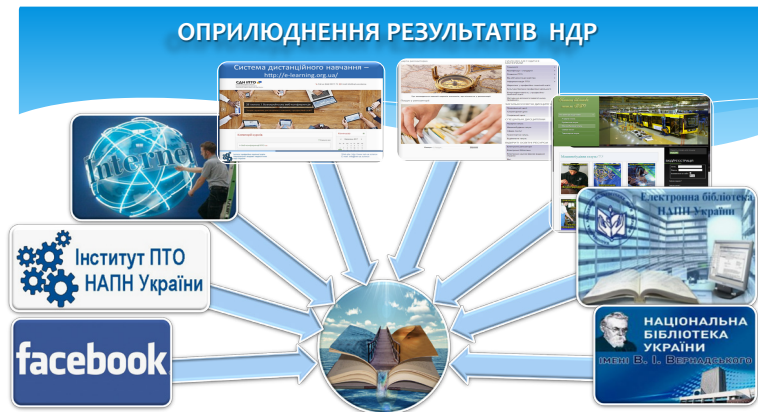
Методичні основи створення підручника нового покоління для професійно-технічних навчальних закладів 0111U002506 (2011-2014)

П

«Проектування інформаційно-освітнього середовища професійно-технічних навчальних закладів» 0115U002085 (2015-2017)

У звітний період (2013-2017 рр.) в Інституті здійснювалася науково-дослідна робота за 13 темами (11 фундаментальних, дві прикладних), з них успішно завершено вісім НДР (шість фундаментальних, дві прикладних). Перехідними є п'ять фундаментальних НДР, термін виконання чотирьох з яких закінчується у 2018 р., однієї – у 2019 р. Із 2018 року розпочато виконання прикладного дослідження «Методичні основи розроблення SMART-комплексів для підготовки кваліфікованих робітників аграрної,

будівельної і машинобудівної галузей», з 2019 р. заплановано проведення чотирьох досліджень, з яких – одне фундаментальне і три прикладних. Тенденція збільшення кількості прикладних досліджень зумовлена значними напрацюваннями в теорії професійної освіти і навчання й відповідає стратегічним напрямам удосконалення наукової діяльності Інституту, зокрема щодо посилення практичної орієнтації досліджень відповідно до сучасних соціально-економічних викликів.

Усі здійснювані дослідження відповідають статутним завданням Інституту, є актуальними, відзначаються новизною підходів до розв’язання відповідних проблем, проводяться згідно з вимогами до організації наукової діяльності в Національній академії педагогічних наук України. Усі завершені планові науково-дослідні роботи виконані за дотримання встановлених термінів і на належному науковому рівні. Кінцеві результати завершених досліджень оформлено у вигляді наукової, виробничо-практичної, навчальної, довідкової продукції, а також електронних освітніх ресурсів. Уся планова наукова продукція за завершеними темами оприлюднена в повному обсязі, зокрема в Електронній бібліотеці НАПН України.

За підсумками наукової діяльності вагомим внеском у розвиток сучасної педагогічної науки є: обґрунтування концептуальних засад управління розвитком професійної освіти в умовах ринкової економіки; теоретико-методологічні положення щодо проектування змісту професійної (професійно-технічної) освіти на основі компетентнісного підходу; консультування учнівської молоді з професійної кар’єри; методичні основи розвитку інформаційно-аналітичної компетентності педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти, створення електронних підручників та інформаційно-освітнього середовища закладів професійної (професійно-технічної) освіти; вдосконалення особистісно-розвивальних педагогічних технологій підготовки фахівців; науково-методичні рекомендації з професійного навчання кваліфікованих робітників в умовах високотехнологічного виробництва, дистанційного професійного навчання майбутніх фахівців.

До основних здобутих результатів виконаних досліджень, які відзначаються науковою новизною, можна віднести:

- *концепції*: розвитку професійного навчання незайнятого населення на виробництві; професійної орієнтації молоді на робітничі професії; формування професійної мобільності кваліфікованих робітників у ПТНЗ; управління розвитком професійно-технічної освіти в умовах ринкової економіки; формування ціннісного ставлення до здоров'я учнів професійно-технічних навчальних закладів; формування в учнів ПТНЗ уявлень про професійний успіх; розвитку інформаційно-аналітичної компетентності педагогічних працівників ПТНЗ; модульного професійного навчання кваліфікованих робітників на виробництві; проектування інформаційно-освітнього середовища ПТНЗ; стандартизації професійної освіти молодших спеціалістів у технікумах і коледжах;

- *моделі*: управління маркетингом системи професійно-технічної освіти; інформаційно-освітнього середовища ПТНЗ; проектування змісту професійно-технічної освіти на засадах модульно-компетентнісного підходу; забезпечення організаційно-педагогічних умов розвитку інформаційно-аналітичної компетентності керівників ПТНЗ; соціального партнерства в управлінні розвитком ПТНЗ; модульного навчання кваліфікованих робітників на виробництві; системи консультування для вибору й реалізації професійної кар'єри; дистанційного професійного навчання;

- *методики*: створення професійних стандартів на компетентнісній основі; підготовки викладачів ПТНЗ до запровадження особистісно-розвивальних педагогічних технологій; розвитку інформаційно-аналітичної компетентності педагогічних працівників ПТНЗ; розробки електронних підручників для ПТНЗ; формування професійної компетентності майбутніх фахівців машинобудівної, будівельної галузей та ресторанного сервісу в ПТНЗ; управління конкурентоспроможністю ПТНЗ; розвитку культури безпеки професійної діяльності персоналу підприємств; розроблення проектних технологій професійного навчання для підготовки майбутніх кваліфікованих робітників;

- *технології*: формування в учнівської молоді уявлень про професійну кар'єру; підготовки учнів ПТНЗ до вибору й реалізації професійної кар'єри; формування кар'єрної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників у закладі професійної (професійно-технічної) освіти; особистісно-розвивальні (колективної розумової діяльності, розвитку критичного мислення, імітаційно-ігрового навчання, проблемно-розвивального навчання, проектного навчання, кейс-технологія та ін.); маркетингового дослідження стану і розвитку ПТНЗ; використання методу портфоліо в діяльності методистів ПТНЗ; інформаційно-аналітичної діяльності педагогів ПТНЗ; дистанційного професійного навчання кваліфікованих робітників і молодших спеціалістів;

- *навчальні курси*: «Технологія планування і реалізації професійної кар'єри»; «Сходинки до професії»; «Культура екологічної безпеки професійної діяльності в будівельній галузі»; «Запровадження особистісно-розвивальних технологій навчання у професійно-технічну освіту», «Розроблення та застосування проектних технологій навчання»,

«Основи енергоефективності», «Енергоефективна компетентність науково-педагогічних та педагогічних працівників сучасної професійної та вищої освіти», «Еко-орієнтовані педагогічні технології професійного навчання», «Створення та використання електронних освітніх ресурсів», «Розвиток інформаційної культури науково-педагогічних та педагогічних працівників закладів професійної та вищої освіти».

Окремо варто відзначити вагомий внесок науковців Інституту щодо розроблення електронних навчальних ресурсів для закладів професійної освіти. Зокрема, протягом звітного періоду створено контент-бібліотеку, що охоплює 20 електронних підручників для підготовки кваліфікованих робітників аграрної, машинобудівної та будівельної галузей та репозиторій, що містить понад 300 електронних ресурсів з комплексного методичного забезпечення професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників. Запровадження спроектованого інформаційно-освітнього середовища забезпечує індивідуалізацію та профілізацію навчального процесу в закладах професійної освіти.

Напрацьовані вченими Інституту наукові здобутки проходять апробацію в процесі експериментальної роботи, масштаби якої у звітному періоді значно розширилися. Загалом за звітний період завершено 14 експериментів різного рівня. Загальна кількість експериментальних навчальних закладів, установ, організацій, на яких проводилась експериментальна робота – 674, з яких: 21 навчальний/ науковий центр (кабінет) ПТО; 567 закладів професійної освіти. У 2017 р. в Інституті професійно-технічної освіти НАПН України проводилося 13 експериментів у різних регіонах України, у тому числі: всеукраїнського рівня – вісім; підвідомчої установи НАПН України – чотири; структурного підрозділу – один; підготовлено до відкриття чотири нових експерименти всеукраїнського рівня.

У 2017 р. за результатами досліджень «Розвиток систем професійної освіти і навчання у країнах Європейського Союзу», «Проектування системи консультування з професійної кар'єри учнів професійно-технічних навчальних закладів», «Методичні основи дистанційного навчання кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах», «Методичні засади розроблення проектних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників аграрної, будівельної та автотранспортної галузей», «Проектування інформаційно-освітнього середовища професійно-технічних навчальних закладів» підготовлено та опубліковано інформаційно-аналітичні матеріали, в яких представлено висновки про стан і тенденції розвитку професійної освіти в контексті сучасних змін на ринку праці, надано рекомендації щодо підвищення результативності професійної підготовки кваліфікованих фахівців у системі професійної освіти на різних рівнях управління. Матеріали були надіслані до Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, Департаменту професійної освіти Міністерства освіти і науки України, Інституту модернізації змісту освіти, навчально (науково)-методичним центрам кабінетам ПТО України, закладам професійної (професійно-технічної) освіти.

У 2013-2017 рр. вченими Інституту підготовлено майже 1,4 тис. одиниць планової продукції, загальним обсягом понад 750 др. арк., із них: наукової – 52; виробничо-практичної – 67; навчальної – 31; довідкової – 21 та 17 електронних ресурсів; опубліковано 622 статті та 567 тез. 3-поміж наукових праць 18% – опубліковано в зарубіжних виданнях, близько 5% –

іноземними мовами, понад 20% – у виданнях, що входять до наукометричних баз даних.

Високий рівень підготовленої продукції засвідчено її відзначенням у конкурсах НАПН України на кращі наукові роботи: академічний диплом I ступеня отримано за електронний ресурс для професійно-технічних навчальних закладів аграрного напрямку підготовки; дипломом II ступеня відзначено за електронний підручник для ПТНЗ «Токар. Спеціальна технологія. 2 розряд (3 автори), педагогічний програмний засіб – електронний підручник «Будова автомобіля» (2 автори), словник «Тезаурус професійної освіти і навчання в країнах Європейського Союзу» (5 авторів); дипломами III ступеня нагороджено за монографії «Професійне навчання кваліфікованих робітників в умовах високотехнологічного виробництва: теорія і практика» (5 авторів), «Професійна кар'єра особистості в сучасних умовах праці» (одноосібна), посібник «Педагогічні основи формування змісту підготовки кваліфікованих робітників за інтегрованими професіями» (3 автори).

Загальна кількість об'єктів упровадження результатів НДР – 674, серед яких: органи державної влади та місцевого самоврядування – один; навчальні заклади – 606 (загальноосвітні – 20; професійно-технічні – 568, вищі – 18); підвідомчі установи НАПН України – шість; інші установи, підприємства, організації, де використовується продукція підвідомчих установ – 62. Виконанню науково-дослідних робіт у Інституті сприяло підписання 173 договорів про науково-методичне співробітництво та договорів про співпрацю, з яких 34 були підписані у 2017 році. Варто відзначити надходження від окремих об'єктів упровадження подяк і рекомендацій щодо подальшого використання наукової продукції, виданої в межах НДР.

Здійснюється систематична робота з моніторингу якості впровадження результатів науково-дослідних робіт. На сайті електронної бібліотеки НАПН України було зафіксовано понад 188 тис. скачувань наукової продукції, з яких у 2017 р. – понад 70 тис. Усього в електронній бібліотеці НАПН України завантажено 1980 ресурсів Інституту. За Google Академія, середній «h-індекс» наукових співробітників становить 12,2 та «10-індекс» – 15,6. Загальний «h-індекс» Інституту – 26, а «10-індекс» – 101.

Під час експонування продукції НДР на міжнародних виставках проведено понад двадцять науково-практичних заходів, чотири розробки відзначено золотими медалями, чотири – дипломами лауреатів в різних номінаціях, отримано відзнаку «Національне визнання наукових досягнень».

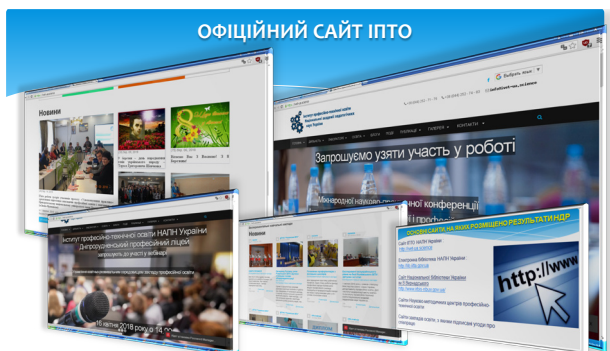
Упровадженню результатів наукових досліджень сприяє організація та проведення Інститутом Всеукраїнських конкурсів. Зокрема, на Всеукраїнський екологічний конкурс «Збережемо Землю для наступних поколінь» було надіслано 60 учнівських проєктів з 55 закладів професійної (професійно-технічної) освіти 14 областей України. Щорічним став ініційований Інститутом Всеукраїнський конкурс на кращий електронний освітній ресурс «Планета IT», в якому у 2016-2017 рр. взяли участь 290 педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти. У співпраці з Goethe-Institut у 2016 р. проведено конкурс відеоробіт німецькою мовою «Моя професія – найкраща», у якому взяли участь 44 учні закладів професійної (професійно-технічної) освіти різних регіонів України.

Для впровадження результатів наукових досліджень широко використовуються можливості міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій, форумів, семінарів, круглих столів тощо. Протягом

п'яти років Інститут був організатором та співорганізатором 755 масових заходів різного масштабу, з яких понад 70 – міжнародного рівня. Зокрема, широке визнання серед наукової педагогічної громадськості здобули циклічні заходи – міжнародні: «Професійне навчання персоналу – європейський вибір», «Професійна освіта в умовах сталого розвитку суспільства», «Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи», «Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми»; всеукраїнські: «Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання», «Теорія і практика дистанційного навчання у професійній освіті», «Розвиток дослідницької компетентності молодих науковців у контексті гармонізації систем підготовки Ph.D в ЄС», «Підготовка педагогів професійного навчання: проблеми та перспективи».

Із 2014 року на базі Інституту започатковано проведення тренінгів з оволодіння педагогічними працівниками ППНЗ сучасними педагогічними технологіями та розробленням електронних навчальних ресурсів, що служить ефективною формою впровадження результатів НДР. Зокрема, за програмою «Запровадження особистісно-розвивальних педагогічних технологій у професійно-технічній освіті» проведено 34 тренінги, тренінг-курси, майстер-класи, в яких взяли участь 25 методистів навчально(науково)-методичних центрів (кабінетів) ПТО України, 16 методистів ППНЗ, 94 викладачі загальноосвітніх дисциплін, 139 викладачів спеціальних дисциплін, 77 майстрів виробничого навчання.

У діяльності Інституту широко використовуються інформаційно-комунікаційні технології, функціонує офіційний веб-сайт (ivet-ua.science), на якому розміщується інформація щодо діяльності усіх його структурних підрозділів, портфоліо наукових співробітників, результати НДР, експериментів, глосарій основних термінів та ін. У 2016 р. сайт Інституту оновлено, створено профілі й групи у Facebook, Google+

Сайт Інституту в інтеграції з хмарними сервісами Google G Suite активно використовувався для проведення НДР, що дало змогу забезпечити легкий доступ респондентів до анкет, опитувань, реєстраційних форм, а також уможливило здійснити статистичне та аналітичне опрацювання отриманих результатів. Активізація роботи офіційного сайту та покращення ІТ-забезпечення всіх напрямів діяльності Інституту зумовили помітне покращення висвітлення результатів його науково-експериментальної роботи та впливовості на державну освітню політику й громадську думку.

Висвітлення результатів діяльності лабораторій Інституту

реалізується в мережі Інтернет, на сайтах Національної академії педагогічних наук України (<http://naps.gov.ua/>), Інституту професійно-технічної освіти НАПН України (<http://ivet-ua.science/>), у соціальній мережі Facebook (<https://www.facebook.com/elearning.ivet/>) та у Електронній бібліотеці НАПН України (<http://lib.iitta.gov.ua/>).

В Інституті в рамках проекту ЄС створено інформаційно-аналітичну систему «Профтех-інфо». Її мета – автоматизація процесів розрахунку індикаторів ефективної діяльності закладів професійної (професійно-технічної) освіти. З метою оприлюднення наукової продукції Інституту було також створено контент-бібліотеку, що охоплює 20 електронних підручників для підготовки кваліфікованих робітників різних галузей та репозиторій, який містить понад 300 електронних ресурсів комплексно-методичного забезпечення підготовки кваліфікованих робітників.

У звітний період налагоджено роботу системи дистанційного навчання (СДН) (e-learning.org.ua), яка базується на LMS Moodle. Співробітники Інституту активно використовували її для здійснення наукових досліджень, а саме: моніторингу діяльності користувачів, їхньої успішності у процесі здійснення освітньої діяльності на дистанційних курсах та під час проведення масових заходів, здійснення впровадження та оприлюднення кінцевих результатів НДР, взаємодії з експериментальними майданчиками різного рівня тощо.

Із 2015 року в Інституті запроваджено проведення систематичних вебінарів з проблем науково-методичного забезпечення розвитку професійної освіти на платформі дистанційного навчання Інституту, в яких беруть участь науковці, керівники, педагогічні працівники закладів професійної, фахової передвищої, вищої освіти, працівники навчально(науково)-методичних центрів (кабінетів) ПТО України, практичні психологи і соціальні педагоги, аспіранти й докторанти. У 2017 р. для проведення науково-практичних масових заходів у дистанційному режимі (онлайн) було здійснено інсталяцію, налаштування та системне адміністрування сервера вебінарів на базі BigBlueButton (bbb.e-learning.org.ua), що дало змогу провести понад 20 масових заходів різного рівня. Загальна кількість користувачів, зареєстрованих у СДН, станом на грудень 2017 р. складає понад 1250 осіб. Загальна кількість учасників курсів, які пройшли навчання у СДН Інституту, налічує 481 особу з усіх областей України. За даними Google Analytics, кількість сеансів у 2017 році становила – 6101. Сторінки СДН загалом переглядалися майже 58 тис. разів.

Інститут здійснює широку науково-просвітницьку діяльність у засобах масової інформації. Зокрема, на сторінках «Педагогічної газети», газет «Освіта», «Освіта України» регулярно висвітлюються аспекти науково-практичної співпраці Інституту професійно-технічної освіти НАПН України з закладами професійної, фахової передвищої, вищої освіти, міжнародного співробітництва, результати впровадження НДР.

Наукова діяльність Інституту ПТО НАПН України передбачає постійну співпрацю з Комітетом Верховної Ради України з питань науки і освіти, Департаментом професійної освіти МОН України, Державною інспекцією навчальних закладів України, Інститутом модернізації змісту освіти, Міністерством соціальної політики України, Всеукраїнською асоціацією працівників ПТО України, об'єднаннями та спілками роботодавців, навчально (науково) – методичними центрами (кабінетами) ПТО України з метою забезпечення широкого впровадження результатів

НДР у діяльність закладів професійної, фахової передвищої освіти та навчально-структурних підрозділів підприємств усіх регіонів України.

Упродовж звітнього періоду значно активізувалася експертно-аналітична діяльність Інституту, зокрема здійснено наукову експертизу та рецензування різнопланових матеріалів на замовлення МОН України та Кабінету Міністрів України. Науковці Інституту брали активну участь у розробленні проектів Закону України «Про атестацію наукових та науково-педагогічних кадрів», «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність» та інших законодавчих документів. Надано рекомендації до проектів Законів України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо освітньої та медичної субвенцій», «Про мови в Україні», Парламентських слухань на тему: «Правове забезпечення реформи освіти в Україні» та «Професійна освіта як складова забезпечення кваліфікованого кадрового потенціалу України: проблеми та шляхи вирішення»; слухань Комітету з питань науки і освіти Верховної Ради України з порядком денним: «Законодавче забезпечення розвитку Національної інноваційної системи: стан та шляхи вирішення»; наказу МОН України «Про затвердження змін до Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності»; Зеленої книги «Децентралізація професійно-технічної освіти в Україні – поштовх до дій», підготовленої МОН України та учасниками міжнародного проекту ETF «Об'єднання зусиль у галузі управління децентралізованою системою професійно-технічної освіти в Україні: стимул до дій» та ін. Розроблено пропозиції до пріоритетних напрямів наукових досліджень в галузі освіти, педагогіки і психології в НАПН України на 2018-2022 рр. Результати наукової діяльності Інституту відображено в Національній доповіді про стан і перспективи розвитку освіти в Україні (2016). Лише в 2017 р. за участі експертів Інституту професійно-технічної освіти НАПН України було прийнято 25 нормативно-правових актів.

Вісім учених Інституту беруть участь у міжнародній експертній діяльності. Співробітники Інституту є членами комісій з професійної педагогіки, психології та змісту професійно-технічної освіти Науково-методичної ради з питань освіти МОН України, а також експертної ради з ліцензування та атестації ПТНЗ при Акредитаційній комісії України. У

межах Програми спільної діяльності Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України упродовж 2014-2017 рр. здійснювалася робота з: удосконалення законодавства України у сфері освіти, розроблення нормативних освітніх документів, запровадження Національної рамки кваліфікацій, науково-методичного забезпечення консультування учнів з професійної кар'єри, виявлення і впровадження інноваційного зарубіжного досвіду професійної освіти і навчання, організації науково-методичного супроводу дистанційного навчання кваліфікованих робітників і створення інформаційно-освітнього середовища у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, методичного забезпечення проектних технологій навчання, оновлення методичних рекомендацій щодо створення стандартів і програм професійної (професійно-технічної) освіти за компетентнісним підходом.

Представники Інституту професійно-технічної освіти НАПН України у 2013-2017 рр. брали активну участь в організації та проведенні заходів, присвячених об'єднанню зусиль влади і громади з метою модернізації вітчизняної системи професійної (професійно-технічної) освіти. Серед найбільш знакових варто відзначити: виїзні засідання Комітету Верховної Ради з питань науки і освіти (2017, м. Луцьк, м. Слов'янськ, м. Краматорськ), форсайту сесію «VET Road 2020» в Інституті ПТО з представниками профільних міністерств, громадських організацій, науково-педагогічних працівників, керівників закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти (2017), регіональну раду професійної освіти (стейкхолдерів) при Запорізькій обласній державній адміністрації (2017), а також співпрацю з Федерацією роботодавців України з розроблення та впровадження Національної рамки кваліфікацій і професійних стандартів, з Департаментом освіти і науки, молоді та спорту КМДА тощо.

Вагомим аспектом діяльності Інституту є міжнародна наукова співпраця. Головний здобуток у цій площині – реалізація міжнародних проектів. Протягом звітного періоду Інститут брав участь у дев'яти міжнародних проектах: проект МОП «Ефективне управління трудовою міграцією та її кваліфікаційними аспектами» у межах співпраці з Субрегіональним Бюро МОП для країн Східної Європи і Центральної Азії

(2013); проект ЄС TWINING «Модернізація законодавчих стандартів та принципів освіти і навчання у відповідності до політики Європейського Союзу щодо навчання впродовж життя» (2012-2014 р.р.); проект ЄС програма ТЕМПУС «Екологічна освіта в Білорусії, Росії, Україні» (ЕкоБРУ) (2013-2016 р.р.); проект програми ЄС Erasmus+ з міжнародного обміну студенської молоді «Joker – my business, my identity» (Joker – moja firma, moje ja)» (2015 р.); проект з Федеральним Інститутом професійної освіти Німеччини (Bundes Institut für Berufsbildung – BIBB) (2013-2015 pp); проект Світового Банку «Розвиток трудового потенціалу в Україні» (2013–2014 pp.); проект «Професійна спрямованість вивчення іноземних мов у професійно-технічних навчальних закладах» (2015 р.); проект програми ЄС «Erasmus+ у сфері вищої освіти «Удосконалення практико-орієнтованої підготовки викладачів професійної освіти і навчання».

У ході міжнародної проектної діяльності співробітниками Інституту розроблено та впроваджено три дистанційні курси для викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти («Культура екологічної безпеки професійної діяльності у будівельній галузі», «Енергоефективна компетентність педагогічних працівників ПТНЗ будівельного профілю», «Еко-орієнтовані педагогічні технології»), здійснено видання «Дайджест курсів підвищення екологічної компетентності викладачів, учнів та студентів» та «Еко-орієнтовані технології професійного навчання. Збірник екологічних проектів», підготовлено аналітичні довідки за результатами порівняльного аналізу навчальних планів підготовки викладачів економіки для системи професійної освіти у ВНЗ України та зарубіжжя, за результатами опитування педагогічних працівників «Практико-орієнтована підготовка викладачів закладів професійної освіти», обґрунтовано модель практико-орієнтованої підготовки викладачів професійної освіти і навчання, розроблено рекомендації щодо вдосконалення практико-орієнтованої підготовки викладачів професійної освіти і навчання у закладах вищої освіти України.

Інститут професійно-технічної освіти НАПН України активно співпрацює з міжнародними організаціями, зокрема: Goethe-Institut в Україні, Німецьким товариством технічного співробітництва (GTZ), Федеральним Інститутом професійної освіти Німеччини (Bundesinstitut für Berufsbildung – BIBB), Інститутом техніки та освіти в Технічному Університеті м. Бремен (ІТВ, Федеративна республіка Німеччина), Університетом м. Констанц (Німеччина), Університетом м. Валенсія (Іспанія), Віденським університетом економіки та бізнесу (Австрія), Інститутом підвищення кваліфікації «Міжнародна професійна академія «Туран-Профі» (Республіка Казахстан); Республіканським інститутом професійної освіти (Республіка Білорусь); Вищою школою лінгвістичною у Ченстохові (Польща); Академією імені Яна Длугоша у Ченстохові (Польща).

В Інституті функціонує три центри, що були створені за міжнародної підтримки та працюють на громадських засадах: центр сучасних професій і технологій навчання; центр здорового способу життя та профілактики ВІЛ/СНІД; центр енергоефективності.

Одним із важливих результатів діяльності центру сучасних професій і технологій навчання є узагальнення й аналіз зарубіжного досвіду з проблем професійної освіти і навчання з метою розширення міжнародного співробітництва в галузі забезпечення якості та відкритості професійної освіти і навчання, підвищення соціальної активності,

конкурентоспроможності й мобільності кваліфікованих робітників, сприяння можливості працевлаштування на вітчизняному й міжнародному ринках праці. Розроблено вісім державних стандартів з нових, технологічно складних професій. Підготовлено та апробовано відповідні методичні рекомендації.

Центром здорового способу життя та профілактики ВІЛ/СНІД упроваджено спецкурс із здорового способу життя, взято участь у виставках міжнародного та загальноукраїнського рівнів, проведено круглі столи та лекції, благодійні волонтерські акції для дітей, які навчаються у школах-інтернатах, для дітей з особливими соціальними потребами, квести та інші форми роботи.

На базі центру енергоефективності протягом звітного періоду розповсюджено матеріали курсу «Основи енергоефективності» серед викладачів, інженерно-педагогічних працівників ПТНЗ і структурних навчальних підрозділів підприємств, фахівців із питань енергоефективності; проведено семінари і тренінги з метою науково-методичного забезпечення формування й розвитку енергозбережувальної компетентності учнів, студентів, педагогів і працівників підприємств.

Інститут є засновником та співзасновником семи періодичних видань, чотири з яких є науковими фаховими виданнями: «Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка» (включено до Ulrich's Periodicals Directory); «Професійна освіта: проблеми і перспективи»; «Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент»; «Теорія і методика професійної освіти»; «Професійне навчання на виробництві»; «Професійно-технічна освіта»; «Модернізація професійної освіти і навчання: проблеми, пошуки і перспективи». Архіви журналів представлені на сайті Інституту, Національній бібліотеці України ім. В. І. Вернадського та інших бібліотек-партнерів. Користувачі мають право вільно читати, завантажувати, копіювати й роздруковувати представлені у виданнях матеріали, здійснювати пошук контенту та посилання на опубліковані статті, поширювати їх повний текст і використовувати з будь-якою законною некомерційною метою. У поточному році перед Інститутом стоїть важливе завдання – забезпечити відповідність періодичних видань

новим вимогам до формування переліку фахових видань України.

Значна увага приділяється підготовці наукових кадрів вищої кваліфікації. Упродовж звітного періоду зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти докторантуру закінчили шість осіб, з них успішно захистили дисертації три особи, а три – подали оголошення до захисту; навчання в аспірантурі завершили – 35 осіб, з них успішно захистили дисертації 30 осіб (85,7 %). У 2016 р. Інститут отримав ліцензію (наказ МОН України № 933 від 03.08.2016 р.) та розпочав підготовку докторів філософії за спеціальністю «015 Професійна освіта».

В Інституті діє спеціалізована вчена рада Д 26.458.01. За п'ять років у ній захищено сім докторських і 27 кандидатських робіт. У тому числі дисертації захистили три випускники докторантури і 14 – аспірантури Інституту. Серед захищених – один доктор наук і 12 кандидатів (43,3 %), які працюють у закладах професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти, обласних навчально(науково)-методичних центрах (кабінетах) ПТО, центрах професійного навчання на виробництві різних регіонів України.

В Інституті ефективно розвиваються чотири наукові школи: «Науково-методичне забезпечення управління розвитком професійної освіти і навчання» (керівник – В.О. Радкевич, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, директор Інституту); «Зарубіжні системи професійного розвитку педагогів професійної школи» (керівник – Л.П. Пуховська, доктор педагогічних наук, професор); «Особистісний і професійний розвиток майбутніх фахівців у системі професійної освіти» (керівник – В.Ф. Орлов, доктор педагогічних наук, професор); «Теоретичні і методичні основи забезпечення якості професійної освіти і навчання» (керівник – П.Г. Лузан, доктор педагогічних наук, професор).

Протягом 2013 – 2017 рр. відбулося 60 засідань ученої ради Інституту, у ході яких було розглянуто 652 питання щодо функціонування та розвитку Інституту, зокрема стосовно розширення спектру досліджень та забезпечення їх якості, фахового зростання науковців, «омолодження колективу» та ін.

У 2017 р. у повному обсязі виплачувалися всі передбачені надбавки за вчене звання та науковий ступінь, була надана матеріальна допомога на оздоровлення (50% від посадового окладу). Також було виділено кошти на наукові відрядження (20558,12 грн.).

Постійна увага приділяється раціональному використанню ресурсів для розвитку матеріально-технічної бази, осучасненню комп'ютерної техніки. Здійснено заміну вікон на енергозберезувальні, проведено поточний ремонт. Станом на 31.12.2017 р. в Інституті професійно-технічної освіти НАПН України функціонувало 79 комп'ютерів, 11 ноутбуків, протягом року закуплено чотири нових сучасних комп'ютери.

Грунтуючись на положеннях Концепції інтернет-порталу НАПН України, велику увагу було приділено забезпеченню захищеності веб-сайту Інституту професійно-технічної освіти НАПН України (ivet-ua.science). У 2017 році було інстальовано програмний модуль RS Firewall, що дало змогу захистити його від зовнішніх атак. Крім того, сайт Інституту одним із перших у системі Національної академії педагогічних наук України отримав сертифікат безпеки COMODO RSA Domain Validation Secure Server CA та перейшов на протокол доступу HTTPS. Наявність цього криптографічного протоколу дала змогу гарантувати користувачам безпечне з'єднання із сайтом.

Перспективи подальшого розвитку колектив Інституту бачить у розв'язанні таких завдань: започаткування нових досліджень, спрямованих на підготовку майбутніх кваліфікованих кадрів до підприємницької діяльності в умовах розвитку малого бізнесу, розвиток проектного менеджменту в закладах професійної та фахової передвищої освіти, розроблення SMART-комплексів та упровадження елементів дуальної форми навчання в професійну підготовку майбутніх кваліфікованих кадрів; активна участь науковців у розробленні проектів законів «Про професійну освіту», «Про фахову передвищу освіту»; підвищення рівня дослідно-експериментальної роботи з актуальних проблем теорії і методики професійної освіти і навчання; започаткування експериментів на базі центрів професійно-технічної освіти державної служби зайнятості; розширення освітньої складової діяльності шляхом відкриття магістратури зі спеціальності «011 Освітні, педагогічні науки», запровадження модульних програм підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти.

Нині перед Інститутом стоїть важливе завдання – зберегти колектив, зміцнити матеріально-технічну базу й надалі забезпечувати ефективне виконання затребуваних часом і суспільством НДР та їх упровадження у практичну діяльність закладів професійної та фахової передвищої освіти.

Охарактеризована у цій книзі діяльність Інституту є яскравим свідченням готовності вітчизняних науковців до активної участі у реформуванні й розвитку вітчизняної професійної (професійно-технічної) освіти.

Валентина Радкевич,
директор ІПТО НАПН України, доктор
педагогічних наук, професор, дійсний
член (академік) НАПН України

**РАДКЕВИЧ
ВАЛЕНТИНА
ОЛЕКСАНДРІВНА**

Директор Інституту професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, іноземний член Академії педагогічних наук Республіки Казахстан, член Всеукраїнської

асоціації працівників професійно-технічної освіти України, член експертної ради Державної акредитаційної комісії Міністерства освіти і науки України. Заслужений працівник освіти України.

Народилася 13 липня 1956 року. Освіта – вища. Навчалася на факультеті загально-технічних дисциплін Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Отримала диплом за спеціальністю «викладач загальнотехнічних дисциплін і праці». Загальний стаж роботи – 43 роки, науковий – 17 років.

Трудову діяльність розпочала в 1974 році на посаді майстра виробничого навчання Хмельницького технічного училища № 6. З 1982 р. по 2000 р. – заступник директора з навчально-виробничої роботи, директор Грицівського вищого художнього професійного училища № 19 Хмельницької області.

Науковою діяльністю займається з 1990 року. Працювала на посадах завідувача відділу дидактики професійної освіти, заступника директора з науково-експериментальної роботи Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. З 20 лютого 2008 року була призначена виконуючим обов'язки директора Інституту професійно-технічної освіти НАПН України, а з вересня 2008 року Президією НАПН України затверджена на посаду директора.

У 1995 році захистила кандидатську дисертацію на тему «Науково-педагогічне забезпечення професійного навчання майбутніх робітників і майстрів народних ремесел» зі спеціальності 13.00.01 – теорія та історія педагогіки (науковий керівник: доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України – Н. Г. Ничкало).

Коло наукових інтересів: науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання; ринкові засади професійного розвитку персоналу підприємств; стандартизація професійної освіти на компетентнісній основі; професійно-художня освіта; інноваційні і виробничі технології; професійна культура педагогічних працівників професійних навчальних закладів; зарубіжні системи розвитку професійної освіти і навчання та ін.

У процесі своєї науково-педагогічної діяльності В. О. Радкевич брала участь у багатьох науково-дослідних роботах, зокрема: «Науково-методичне забезпечення реалізації державних стандартів профтехосвіти» (РК № 0199U000396); «Дидактичні засади професійного навчання в умовах неперервної освіти» (РК № 0101U000398); «Теорія і методика проектування професійного навчання кваліфікованих робітників» (РК № 0104U0009941); «Теорія і практика професійного навчання дорослого населення у ПТНЗ і на виробництві» (РК № 0107U11776); «Дидактичне обґрунтування змісту регіонального компонента у професійній підготовці робітників за професіями: «Художник розпису по дереву», «Виконавець художньо-оформлювальних робіт», «Виробник художніх виробів із кераміки» (РК № 0106U005978); «Педагогічні засади організації професійного навчання на виробництві» (РК № 0109U001190); «Розвиток систем професійної освіти і навчання у країнах Європейського Союзу» (РК № 0116U004714).

Започаткувала видання п'яти збірників наукових праць: «Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України», «Модернізація професійної освіти і навчання: перспективи, проблеми, пошуки», «Професійна освіта: проблеми і перспективи», «Професійне навчання на виробництві», «Професійно-художня освіта», «Дидактика професійної школи», наукового електронного видання «Теорія і методика професійної освіти». Заступник головного редактора науково-методичного журналу «Професійно-технічна освіта» та член редакційних колегій 15 наукових і науково-методичних видань.

Валентина Олександрівна кваліфіковано організовує й координує науково-дослідну роботу з проблем теорії і практики професійно-технічної освіти. Упродовж перебування на посаді Інститут професійно-технічної освіти НАПН України отримав вісім золотих медалей, а також удостоєний звання «Лідер сучасної освіти» за розроблення та впровадження інноваційних технологій навчання у професійно-технічні навчальні заклади. Академік бере активну участь у реформуванні національної освітньої політики, підготовці законопроектів «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту».

Валентина Олександрівна – голова спеціалізованої вченої ради Д 26.458.01 із захисту кандидатських і докторських дисертацій за спеціальністю 13.00.04 «теорія і методика професійної освіти». Під її науковим керівництвом і за наукового консультування захищено 18 кандидатських та одна докторська дисертації.

В.О. Радкевич – автор понад 250 наукових праць, із яких: шість монографій, два підручники, 18 навчально-методичних видань, понад 180 статей, з них 75 – у фахових наукових виданнях України та 29 – в зарубіжних.

Має почесні нагороди: нагрудний знак «Відмінник освіти України» (1996 р.), нагрудний знак «Василь Сухомлинський» (2006 р.), Подяка Кабінету Міністрів України (2003 р.), нагрудний знак «Ушинський К.Д.» (2011 р.), нагрудний знак «За наукові досягнення» (2012 р.), почесне звання «Заслужений працівник освіти України» (2011 р.), медаль «Трудова слава» II ступеня Міжнародної академії рейтингів технологій і соціології «Золота фортуна» (2015 р.), орден княгині Ольги III ступеня (2016 р.).

**РОМАНОВА
ГАННА МИКОЛАЇВНА**

Заступник директора з наукової роботи Інституту професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України, доктор педагогічних наук, професор.

Народилася 3 вересня 1972 року. Закінчила Київський державний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, отримала диплом зі спеціальності «Російська мова та література» (1994 р.).

У 2003 році захистила кандидатську дисертацію на тему: «Індивідуально-типологічні та дидактичні чинники результативності самостійної роботи студентів економічних

університетів» та отримала науковий ступінь кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти (науковий керівник: доктор педагогічних наук, професор В.А. Козаков). У 2006 році отримала вчене звання «доцент кафедри педагогіки та психології». У 2012 році захистила докторську дисертацію на тему «Теорія і практика підготовки викладачів вищих економічних навчальних закладів до проектування навчальних технологій» та здобула науковий ступінь доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти (науковий керівник: доктор педагогічних наук, професор Л. О. Савенкова). У 2014 р. отримала вчене звання «професор кафедри педагогіки та психології».

Фахівець у галузі вищої та професійної освіти. Коло професійних інтересів: суб'єктно-продуктивний підхід до професійної підготовки майбутніх фахівців, дидактичне проектування, інноваційні педагогічні технології, тренінгова підготовка педагогічних працівників, індивідуально-психологічні чинники результативності навчальної діяльності.

Автор понад 100 наукових праць, з яких: дві монографії, 20 навчальних, навчально-методичних посібників та навчально-практичних видань (5 з них мають гриф МОН України), 55 наукових статей (50 – у фахових виданнях), тези доповідей у матеріалах конференцій. Із 1995 по 2013 роки працювала у ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана». Із листопада 2013 року працює у Інституті професійно-технічної освіти НАПН України. Упродовж 2013-2015 рр. була завідувачем лабораторії технологій професійного навчання Інституту ПТО НАПН України та керівником науково-дослідної роботи «Удосконалення особистісно-розвивальних педагогічних технологій у професійно-технічній освіті».

Є членом спеціалізованої вченої ради Д 26.458.01 в Інституті професійно-технічної освіти НАПН України. Науковий керівник п'яти аспірантів. Бере участь у роботі редакційних колегій збірників наукових

праць «Професійна освіта: проблеми і перспективи», «Модернізація професійної освіти і навчання: проблеми, пошуки та перспективи», науково-методичного журналу «Професійно-технічна освіта». Заступник головного редактора збірника наукових праць «Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка».

СРШОВА ЛЮДМИЛА МИХАЙЛІВНА

Заступник директора з науково-експериментальної роботи Інституту професійно-технічної освіти НАПН України, доктор педагогічних наук, доцент.

Народилася 15 листопада 1967 року. Освіта – вища. У 1988 р. закінчила Житомирський державний педагогічний інститут ім. І.Франка за спеціальністю «педагогіка та методика початкового навчання». Загальний стаж роботи – 29 років. Розпочала трудову діяльність у 1988 році вчителем початкових класів загальноосвітньої школи № 5 м. Житомира. З 1998 – асистент кафедри гуманітарної освіти Житомирської агроекологічної академії України в м. Житомирі.

У 2002 році захистила кандидатську дисертацію на тему «Розвиток жіночої освіти на Волині (XIX – початок XX ст.)» та отримала науковий ступінь кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія (науковий керівник: кандидат педагогічних наук, Т.І. Мацейків). У 2007 р. отримала вчене звання доцента кафедри філософії, політології та історії Житомирського національного агроекологічного університету.

У 2015 році захистила докторську дисертацію на тему «Трансформація виховного ідеалу у вітчизняній педагогічній торії і практиці (XIX – початок XX століття)» та здобула науковий ступінь доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки (науковий консультант: доктор педагогічних наук, професор Н.А. Сейко).

З вересня 2017 р. – заступник директора ІПТО НАПН України з науково-експериментальної роботи. Брала участь у науково-дослідній роботі «Технології мотивації учнів професійно-технічних навчальних закладів до розвитку професійної кар’єри».

Відмінник освіти України. Лауреат державної премії імені Івана Огієнка в галузі науки. Член спеціалізованої вченої ради Д 26.458.01 в Інституті професійно-технічної освіти НАПН України. Член редколегії збірника наукових праць «Теорія і методика професійної освіти». Заступник голови редакційної колегії збірника наукових праць «Науковий вісник ІПТО НАПН України. Професійна педагогіка».

Автор понад 100 наукових праць, серед яких: дві одноосібні монографії, одна колективна монографія, два навчально-методичних посібника, 43 публікації у фахових наукових виданнях України, п'ять – іноземних. Під науковим керівництвом захищено дві кандидатські дисертації.

Коло професійних інтересів: психологія і педагогіка професійного навчання, конфліктологія; історія педагогіки, історія професійної освіти; філософія освіти; теорія і методика виховання; теорія й методика кар'єрного розвитку особистості; проблеми формування студентського (учнівського) колективу; організація самоврядування у закладах професійної освіти; проблеми соціогуманітарної підготовки викладачів закладів професійної освіти.

БАЗИЛЬ ЛЮДМИЛА ОЛЕКСАНДРІВНА

Учений секретар Інституту професійно-технічної освіти НАПН України, доктор педагогічних наук, доцент. Народилася 10 травня 1977 року. Освіта – вища. У 1999 році закінчила Глухівський державний педагогічний інститут імені С. М. Сергєєва-Ценського, отримавши диплом зі спеціальності «педагогіка і методика початкового навчання. Українська мова та література».

Трудову діяльність розпочала в 1999 році на посаді старшого лаборанта й асистента кафедри української літератури та методики її викладання Глухівського державного педагогічного інституту імені С. М. Сергєєва-Ценського. Із 2003 до 2010 рр. працювала старшим викладачем, доцентом і завідувачем кафедри української літератури. Упродовж 2011 – 2017 рр. працювала на посадах молодшого наукового співробітника, завідувача науково-дослідної лабораторії експериментальної педагогіки і педагогічних інновацій, доцента кафедри психології та методик дошкільної та початкової освіти Київського університету імені Бориса Грінченка. Із жовтня 2017 року – на посаді вченого секретаря Інституту професійно-технічної освіти НАПН України.

Науковою діяльністю займається з 1999 р. У 2003 році успішно завершила аспірантуру при кафедрі методики викладання української мови і літератури Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова й 21 січня 2004 р. захистила дисертацію «Становлення і розвиток шкільної літературної освіти в Україні у 1918 – 1938 рр.» на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 – теорія і методика навчання (українська література). Науковий керівник: Є. А. Пасічник – доктор педагогічних наук, професор.

У 2014 р. успішно завершила докторантуру при кафедрі педагогічної творчості Національного педагогічного університету

імені М. П. Драгоманова за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти й у листопаді 2016 р. захистила дисертацію «Теоретичні і методичні засади розвитку літературознавчої компетентності майбутніх учителів української мови та літератури». Науковий консультант: О. М. Семенов – доктор педагогічних наук, професор.

Коло наукових інтересів: науково-методичне забезпечення розвитку фахових компетентностей учителів української мови і літератури; психолого-педагогічні засади професійного розвитку майбутніх фахівців; професійна літературознавча підготовка у ВНЗ та шкільна літературна освіта; культура професійно-педагогічного спілкування та міжособистісної взаємодії в освітньому просторі та ін.

У процесі науково-педагогічної діяльності Л. О. Базиль брала участь у виконанні завдань науково-дослідних робіт, зокрема: «Формування культуромовної особистості майбутнього вчителя української мови і літератури» (ДР 0103U000450); «Розроблення системи формування соціокультурної компетентності майбутніх учителів засобами інформаційно-комунікаційних технологій» (ДР 0115U000181).

У 2009 році була нагороджена Грамотою Міністерства освіти і науки України. Із 2010 до 2012 рр. була стипендіатом Кабінету Міністрів України для молодих учених. Є членом двох спеціалізованих учених рад: (Д 26.458.01 в Інституті професійно-технічної освіти НАПН України; Д 26.133.05 у Київському університеті імені Бориса Грінченка. Член редколегії збірника наукових праць «Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент».

Л. О. Базиль – автор 115 наукових праць, з яких: шість монографій (одна – одноосібна, п'ять – колективних); сім навчальних посібників, шість з яких рекомендовано МОН України до використання у ВНЗ; п'ять навчально-методичних видань; понад 80 статей, з них 65 – у фахових наукових виданнях України, шість статей в наукометричних фахових виданнях, 17 публікацій – в зарубіжних і вітчизняних збірниках матеріалів конференцій та 29 – в зарубіжних.

ЛАБОРАТОРІЇ ІНСТИТУТУ

ЛАБОРАТОРІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КАР'ЄРИ

*Наукові співробітники лабораторії професійної кар'єри
Зліва направо: В. Б. Байдулін (м.н.с.), Д. О. Закатнов (к.п.н., с.н.с., завідувач
лабораторії), В. Ф. Орлов (д.п.н., проф., г.н.с.), С. В. Алексєєва (к.п.н.,
с.н.с.), Л. М. Єршова (д.п.н., доц., п.н.с.), Л. О. Базиль (д.п.н., доц., п.н.с.),
І. А. Гриценко (к.п.н., доц., с.н.с.)*

Лабораторія професійної кар'єри (до січня 2015 р. – лабораторія професійної орієнтації і виховання) функціонує в структурі Інституту професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України з червня 2008 року.

Метою діяльності лабораторії є теоретичне і методичне забезпечення процесу кар'єрного розвитку учнівської молоді.

Основні завдання лабораторії: виявлення особливостей кар'єрного розвитку особистості на етапах оптації та професійної підготовки в закладах професійної освіти; обґрунтування й дослідно-експериментальна апробація технологій кар'єрного розвитку учнівської молоді; розроблення психолого-педагогічного забезпечення процесу формування кар'єрної компетентності в учнівської молоді; виявлення та експериментальна перевірка організаційно-педагогічних умов створення й функціонування центрів консультування з професійної кар'єри учнів професійних навчальних закладів.

Кадровий склад

На сьогодні кадровий склад лабораторії складає вісім наукових

працівників, у тому числі: три доктори педагогічних наук, з яких один професор і два доценти, чотири кандидати педагогічних наук, з яких два старших наукових співробітники і один доцент.

Наукове керівництво

Під науковим керівництвом доктора педагогічних наук, професора В. Ф. Орлова підготувала та захистила дисертацію доктора педагогічних наук Оксана Фурса – «Тенденції розвитку дизайн-освіти в Україні (друга половина XX – початок XXI століття)» (2014 р.) та кандидатську дисертацію Ольга Баніт – «Розвиток професійної майстерності викладачів графічного дизайну в вищих навчальних закладах мистецького профілю» (2014 р.). Під науковим керівництвом доктора педагогічних наук, професора В. Т. Лозовецької підготовлено та захищено дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук Лілією Гусечко «Використання модульних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників ресторанного сервісу» (2013 р.). Під науковим керівництвом Д. О. Закатнова підготовлено та захищено кандидатську дисертацію Іриною Волошук «Формування професійних ціннісних орієнтацій старшокласників в умовах технічного ліцею» (2013 р.). Аспірантом лабораторії Людмилою Романенко підготовлено та захищено дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук із теми «Формування професійного інтересу майбутніх кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах аграрного профілю» (2015 р.).

Наукові співробітники лабораторії професійної кар'єри здійснюють наукове керівництво чотирма експериментальними проектами всеукраїнського рівня.

Під науковим керівництвом головного наукового співробітника Інституту професійно-технічної освіти НАПН України, доктора педагогічних наук, професора В. Ф. Орлова у 2017 р. було завершено перший етап експериментального дослідження на тему «Формування кар'єрної компетентності майбутніх фахівців у професійно-технічному навчальному закладі» на базі ВПУ №25 м. Хмельницького (директор – кандидат педагогічних наук О. О. Загіка).

Під науковим керівництвом кандидата педагогічних наук, старшого наукового співробітника, завідувача лабораторії професійної кар'єри Д. О. Закатнова здійснюється експеримент всеукраїнського рівня «Організаційно-педагогічні умови створення і функціонування центру професійної кар'єри у професійно-технічному навчальному закладі» на базі Колківського вищого професійного училища Волинської області (директор – Л. Г. Панасюк).

На початку 2018 р. представлено до відкриття ще два експерименти всеукраїнського рівня під науковим керівництвом доктора педагогічних наук, доцента, заступника директора з науково-експериментальної роботи Інституту професійно-технічної освіти НАПН України Л.М. Єршової: «Технологія розвитку професійної кар'єри учнів з використанням електронного портфоліо» на базі ДНЗ «Шосткинський центр професійно-технічної освіти» Сумської області (директор – Т. Ф. Лазарева) та «Формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності» на базі ДНЗ «Вище професійне училище № 11 м. Хмельницького» (директор – В. М. Селізар).

Основні результати тем НДР

Упродовж останніх п'яти років співробітники лабораторії здійснювали науково-дослідну роботу над двома фундаментальними темами: «Підготовка учнівської молоді до вибору й реалізації професійної кар'єри» і «Проектування системи консультування з професійної кар'єри учнів професійно-технічних навчальних закладів».

Фундаментальна тема НДР **«Підготовка учнівської молоді до вибору й реалізації професійної кар'єри»** (реєстраційний номер 0113U000154). Термін виконання: 2013-2015 рр.

Мета НДР – розробити, обґрунтувати та експериментально перевірити теоретичні й методичні основи підготовки учнівської молоді у середніх загальноосвітніх і професійно-технічних навчальних закладах до вибору й реалізації професійної кар'єри.

У процесі виконання науково-дослідної роботи здійснено аналіз стану підготовки учнівської молоді до вибору й реалізації професійної кар'єри у педагогічній теорії та практиці; проаналізовано зарубіжний досвід щодо підготовки учнівської молоді до вибору й реалізації професійної кар'єри; обґрунтовано теоретичні й методичні основи підготовки учнівської молоді у середніх загальноосвітніх і професійно-технічних навчальних закладах до вибору й реалізації професійної кар'єри; експериментально перевірено теоретичні і методичні основи підготовки учнівської молоді до вибору й реалізації професійної кар'єри; здійснено експертне оцінювання кінцевих результатів НДР, підготовлено висновки щодо можливостей впровадження наукових розробок у практику діяльності середніх загальноосвітніх й професійно-технічних навчальних закладів, їх використання у ВНЗ.

За результатами НДР оприлюднено 91 роботу загальним обсягом 34,0 д.а., в тому числі: монографій – одна (10 д.а.); статей – 62 (22,6 д.а.), з яких у фахових виданнях – 34 (11,9 д.а.) з яких 11 (4 д.а.) статей у журналах, включених до зарубіжних наукометричних баз, зарубіжних виданнях – чотири (1,5 д.а.); тез – 28 (3,4 д.а.).

За результатами НДР підготовлено, рекомендовано до друку та розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України рукописи: монографії «Професійна кар'єра особистості в сучасних умовах», методичних посібників: «Педагогічні технології підготовки учнівської молоді до вибору й реалізації професійної кар'єри», «Професійне вдосконалення педагога професійно-технічного навчального закладу», «Формування готовності учнів ПТНЗ до вибору й реалізації професійної кар'єри»; методичних рекомендацій: «Підготовка учнівської молоді до підприємницької діяльності в процесі допрофесійної та професійної підготовки», «Формування соціально-психологічної компетентності в учнів ПТНЗ» загальним обсягом 39 д.а.

Основні результати НДР апробовано шляхом участі в 181 масовому заході, в тому числі 29 – міжнародних, з яких виконавці НДР підготували та провели 62 масових заходи, в тому числі вісім – включених до планів роботи НАПН України.

Фундаментальна тема НДР **«Проектування системи консультування з професійної кар'єри учнів професійно-технічних навчальних закладів»** (реєстраційний номер 0116U003567). Термін виконання: 2016-2018 рр.

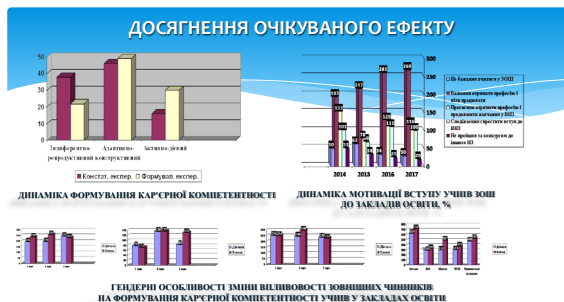
Мета НДР – теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити систему консультування з професійної кар'єри учнів професійно-технічних навчальних закладів.

У процесі виконання НДР теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено: систему консультування з професійної кар'єри учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти; організаційно-педагогічні умови створення і функціонування центрів консультування з професійної кар'єри у закладах професійної (професійно-технічної) освіти; технологію консультування з професійної кар'єри, технологію формування кар'єрної компетентності учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти, технологію формування уявлення про професійний успіх.

За результатами НДР у 2016-2017 рр. підготовлено 56 робіт загальним обсягом 20 д.а., в тому числі: аналітичні матеріали про стан ПТО за профілем дослідницької діяльності лабораторії (1,0 д.а.); словник з консультування з професійної кар'єри та працевлаштування (1,5 д.а.); бібліографічний покажчик із професійної кар'єри та працевлаштування (0,5 д.а.); 30 статей (1,5 д.а.), в тому числі 14 статей у виданнях, включених до наукометричних баз (7 д.а.), шість статей іноземними мовами (3 д.а.), одна стаття в зарубіжних виданнях (0,5 д.а.), 23 тез (3 д.а.). Підготовлено рукописи монографії «Система консультування з професійної кар'єри учнів професійно-технічних навчальних закладів» та методичного посібника «Планування й розвиток професійної кар'єри учнівської молоді у системі професійно-технічної освіти» загальним обсягом 18 д.а.

Основні результати НДР апробовано шляхом участі в 105 масових заходах, у тому числі 19 – міжнародних. Виконавці НДР підготували та провели 20 масових заходів, в тому числі п'ять включених до планів роботи НАПН України.

Усі праці, підготовлені та опубліковані за результатами виконання НДР у 2015-2018 рр., розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України. Електронні варіанти наукових праць співробітників лабораторії завантажено із сайту Електронної бібліотеки НАПН України понад 11 тисяч разів.

Упровадження результатів НДР

У 2015-2017 рр. здійснювалося упровадження результатів наукових досліджень за темою: «Підготовка учнівської молоді до вибору й реалізації професійної кар'єри», державний реєстраційний номер 0113U000154, що виконувалася в 2013-2015 рр. Рівень упровадження: всеукраїнський.

Підготовлено та упроваджено вісім результатів НДР, зокрема за видами продукції: наукова продукція – дві од.; науково-виробнича продукція – п'ять од.; нові НДР, розпочаті згідно з рекомендаціями завершених фундаментальних досліджень – 1 од.

*Індекси цитувань лабораторії професійної кар'єри
за Google Scholar станом на 05.03.2018 р.*

За результатами виконання фундаментального дослідження з теми «Підготовка учнівської молоді до вибору й реалізації професійної кар'єри» оприлюднено, поширено і впроваджено:

- наукову продукцію, а саме: Підготовка учнів ПТНЗ до планування й реалізації професійної кар'єри: теорія і практика : монографія / [Алексеева С. В., Закатнов Д. О., Орлов В.Ф. та ін.] ; за заг. ред. Д. О. Закатнова. – К. : ТОВ «НВП Поліграфсервіс», 2014. – 196 с. (Опубліковано. Розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/7880/>); Лозовецька В. Т. Професійна кар'єра особистості в сучасних умовах: монографія / В. Т. Лозовецька. – К. : ІПТО НАПН України, 2015. – 279 с. (Розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/106915/>);

науково-виробничу: Формування готовності учнів ПТНЗ до вибору й реалізації професійної кар'єри : методичний посібник / [Закатнов Д. О., Орлов В. Ф., Вовковінський М. І. та ін.] ; за ред. Д. О. Закатнова. – К. : ІПТО НАПН України, 2015. – 188 с. (Розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/10906/>); Педагогічні технології підготовки

учнівської молоді до вибору й реалізації професійної кар'єри: методичний посібник / [Закатнов Д. О., Орлов В. Ф., Злочевська Л.С. та ін.]; за ред. Д. О. Закатнова. – К.: ІПТО НАПН України, 2015. – 221 с. (Розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/106916/>); Калошин В. Ф. Професійне вдосконалення педагога професійно-технічного навчального закладу: методичний посібник / Володимир Федорович Калошин. – Київ: ІПТО НАПН України, 2015. – 103 с. (Розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/106893/>); Формування соціально-психологічної компетентності в учнів ПТНЗ: методичні рекомендації / [В. Ф. Орлов, М. І. Вовковінський, Л.С.Злочевська, Д.О.Закатнов]. – К.: ІПТО НАПН України, 2015. – 59 с. (Розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/106918/>); Шимановський М.М. Підготовка учнівської молоді до підприємницької діяльності в процесі допрофесійної та професійної підготовки: методичні рекомендації / М.М.Шимановський, М.І.Вовковінський. – К.: ІПТО НАПН України, 2015. – 90 с. (Розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/106921/>).

Отримані в результаті виконання НДР результати були використані у внесених і прийнятих пропозиціях до Закону України «Про освіту» (стаття 15 п. 1), пропозиціях до проекту Закону України «Про професійну(професійно-технічну) освіту», матеріалах до Парламентських слухань із проблем професійно-технічної освіти в Україні, матеріалах до виїзних засідань комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти. Крім того отримані результати знайшли своє відображення у низці рекомендацій, зокрема: звітної науково-практичної конференції ІПТО НАПН України «Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання» (2013–2017рр., м. Київ); Всеукраїнської науково-практичної конференції «Управління розвитком професійної освіти в сучасних умовах» (3 листопада 2016 р.); Міжнародної науково-практичної конференції «Професійна освіта в умовах сталого розвитку суспільства» (1-2 грудня 2016 р., м. Київ), круглого столу «Формування освітніх і професійних траєкторій молоді», що відбувся в рамках ХХХ Міжнародної спеціалізованої виставки «Освіта та кар'єра – 2016» (17-19 грудня 2016 р.); V Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців», Хмельницький, 30–31 березня 2017 р.; XI Всеукраїнської науково-практичної конференції (звітна) «Науково-методичне забезпечення професійно-технічної освіти і навчання» (2017 р.), Всеукраїнської науково-практичної конференції «Тенденції розвитку вітчизняного дизайну та дизайн-освіти у вимірах сучасності» (19-20 квітня 2017 р.; м. Київ).

Отримані результати використовувалися також у процесі планування нової фундаментальної теми НДР лабораторії професійної кар'єри ІПТО НАПН України «Проектування системи консультування з професійної кар'єри учнів професійно-технічних навчальних закладів» (тему НДР на 2016-2018 рр. затверджено Постановою Президії НАПН України від 1 квітня 2015 р., № 1-2/6-98, термін виконання – 01.01.2016 р. – 31.12.2018 р.).

Загальна кількість об'єктів упровадження, з урахуванням одержувачів обов'язкового примірника, результатів НДР – 271, серед яких: органи державної влади та місцевого самоврядування – один (Державний комітет телебачення і радіомовлення України); навчальні заклади – 247 (загальноосвітні – сім; професійно-технічні – 222, вищі – 18); підвідомчі

установи НАПН України – три; інші установи, підприємства, організації, де використовується продукція підвідомчих установ (у т.ч. навчально(науково)-методичні центри ПТО) – 20. Дані щодо впровадження електронних версій продукції НДР за темою «Підготовка учнівської молоді до вибору й реалізації професійної кар'єри», розміщеної в Електронній бібліотеці НАПН: кількість переглядів – 2450, кількість завантажень – 2901.

*Кількість завантажень публікацій
співробітників лабораторії професійної кар'єри
(за даними Електронної бібліотеки НАПН України)*

ЛАБОРАТОРІЯ ТЕХНОЛОГІЙ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

*Співробітники лабораторії технологій професійного навчання
Зліва направо: Л. А. Романов (н.с.), Д. В. Гоменюк (к.п.н., с.н.с.),
М. М. Шимановський (к.п.н., с.н.с.), О. Д. Гуменний (к.п.н., с.н.с.),
І. М. Смирнова (к.п.н., п.н.с.), Г. М. Романова (д.п.н., с.н.с.), Н. В. Кулалаєва
(к.хім.н., доц., завідувач лабораторії), Т. М. Герлянд (к.п.н., с.н.с.)*

Лабораторія технологій професійного навчання (до січня 2015 р. – лабораторія методик професійної освіти і навчання) була створена 01.01.2015 р. (наказ № 7-ОД від 16.01.2015 р.).

Мета діяльності лабораторії: теоретичне й методичне обґрунтування інноваційних технологій професійного навчання майбутніх кваліфікованих робітників, експериментальна перевірка розроблених науково-методичних матеріалів для системи професійної освіти і навчання.

Основними завданнями лабораторії є: здійснення фундаментальних і прикладних досліджень, спрямованих на досягнення наукового або науково-прикладного результату; розроблення інноваційних освітніх технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників; створення науково-методичного забезпечення для реалізації навчально-виробничого процесу у закладах професійної (професійно-технічної) освіти; упровадження власної наукової продукції у системі професійної (професійно-технічної) освіти України; проведення спільно з закладами професійної (професійно-технічної) освіти експериментальної діяльності.

Кадровий склад

Станом на грудень 2017 р. кадровий склад лабораторії становлять дев'ять працівників, у тому числі: один доктор педагогічних наук, професор; один кандидат хімічних наук, п'ять кандидатів педагогічних наук, два доценти та два старших наукових співробітники.

Під науковим керівництвом доктора педагогічних наук, професора Г.М. Романової підготовлено та захищено дві кандидатських дисертаційних дослідження за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти: О. В. Мельник «Професійна підготовка викладачів економічних дисциплін у вищих навчальних закладах німеччини» (2017) та Г. М. Миргородської «Формування культури здоров'я у майбутніх кваліфікованих робітників будівельного профілю в процесі професійної підготовки» (2017).

Протягом 2013-2017 рр. у лабораторії проводилося десять експериментів, у т. ч.: всеукраїнського рівня – п'ять; підвідомчої установи НАПН України – три; структурного підрозділу – два.

Експерименти всеукраїнського рівня

Тема: «*Розвиток освітнього маркетингу в системі професійно-технічної освіти*» (наказ МОН України № 881 від 3.07.2013 р.). Термін проведення експерименту: 2013–2016 рр. Науковий керівник: Єльнікова Галина Василівна, головний науковий співробітник лабораторії технологій професійного навчання ІПТО НАПН України, доктор педагогічних наук, професор. Експеримент проводився на базі Черкаського обласного науково-методичного центру ІПТО.

Тема: «*Педагогічні основи управління професійно-технічним навчальним закладом в умовах ринкової економіки*» (наказ МОН України № 501 від 14.05.13 р.). Термін проведення експерименту: 2013-2015 рр. Науковий керівник: Палькевич Юлія Святославівна, старший науковий співробітник лабораторії технологій професійного навчання ІПТО НАПН України, кандидат економічних наук. Експеримент проводився на базі ДІПТНЗ «Роменське вище професійне училище».

Тема: «*Формування енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників будівельного профілю на основі проектних технологій*» (наказ МОН України № 666 від 13.06.2016 р.). Термін проведення експерименту: 01.01.2016 – 31.12.2018 рр. Науковий керівник: Кулалаєва Наталя Валеріївна, завідувач лабораторії технологій професійного навчання, кандидат хімічних наук, доцент. Експеримент проводиться на базі Кам'янського професійного ліцею.

Тема: «*Технологія проектного навчання у професійній підготовці кваліфікованих робітників автотранспортної галузі*» (наказ МОН України № 113 від 12.02.2016 р.). Термін проведення експерименту: 1.01.2016 – 31.12.2018 рр. Науковий керівник: Романова Ганна Миколаївна, заступник директора з наукової роботи, доктор педагогічних наук, професор. Експеримент проводиться на базі Навчально-наукового центру професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України.

Тема: «*Відкрите професійне навчання населення на модульно-компетентнісній основі*» (наказ МОН України № 308 від 23.03.2016 р.). Термін проведення: 23.03.2016 – 31.12.2018 рр. Науковий керівник: Радкевич Валентина Олександрівна, директор Інституту ІПТО НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України. Експеримент проводиться на базі ДІПТНЗ «Роменське вище професійне училище».

Експерименти рівня структурного підрозділу

Тема «*Управління розвитком організаційної культури професійно-технічного навчального закладу аграрного профілю*» (рішення вченої ради від 10 грудня 2012 р.). Термін проведення експерименту: 2013–2016 рр. Науковий керівник: Свистун Валентина Іванівна, головний науковий співробітник лабораторії технологій професійного навчання ПІТО НАПН України, доктор педагогічних наук, професор. Заклади, установи, організації, на базі яких проводився експеримент: Державний навчальний заклад «Бердичівське вище професійне училище».

Тема «*Управління освітньо-розвивальним середовищем професійно-технічного навчального закладу*» (рішення вченої ради від 28 травня 2015 р.). Термін проведення експерименту: 1.06.2015 – 1.07.2018 рр. Науковий керівник: Кулалаєва Наталя Валеріївна, завідувач лабораторії технологій професійного навчання, кандидат хімічних наук, доцент. Експеримент проводиться на базі ДНЗ «Дніпрорудненський професійний ліцей».

Основні результати НДР

Упродовж останніх п'яти років співробітники лабораторії здійснювали роботу над фундаментальними темами НДР: «Удосконалення особистісно-розвивальних педагогічних технологій у професійно-технічній освіті», «Управління розвитком професійно-технічної освіти в умовах ринкової економіки», «Методичні засади розроблення проектних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників аграрної, будівельної та автотранспортної галузей».

Фундаментальна тема НДР «Удосконалення особистісно-розвивальних педагогічних технологій у професійно-технічній освіті» (РК 0113U003045). Мета НДР: обґрунтування теоретичних і методичних основ застосування особистісно-розвивальних педагогічних технологій підготовки кваліфікованих робітників аграрної, будівельної, автотранспортної галузей та апробування їх у ПТНЗ й на виробництві.

Завдання дослідження: здійснити аналіз науково-теоретичних і методичних джерел, розробити методологічні підходи до вивчення проблеми, визначити експериментальну базу дослідження; дослідити теоретичні та методичні основи застосування особистісно-розвивальних педагогічних технологій у професійно-технічній освіті; вивчити стан технологізації навчального процесу у ПТНЗ та визначити оптимальні шляхи застосування особистісно-розвивальних педагогічних технологій підготовки кваліфікованих робітників аграрної, будівельної, автотранспортної галузей у контексті реалізації компетентнісного підходу до підготовки фахівців; створити та апробувати у ПТНЗ проекти особистісно-розвивальних педагогічних технологій та розробити відповідне науково-методичне забезпечення (колективна монографія, три навчальні посібники).

У процесі виконання роботи вперше теоретично обґрунтовано: концепцію вдосконалення особистісно-розвивальних педагогічних технологій у професійно-технічній освіті; проекти особистісно-розвивальних педагогічних технологій (ОРПТ) для системи професійно-

технічної освіти: контекстного навчання, розвитку критичного мислення, коучинг-технології; методики підготовки педагогічних працівників системи ПТО до запровадження особистісно-розвивальних педагогічних технологій, яка забезпечує опанування процедури проектування технології навчання кваліфікованих робітників.

Підготовлено до друку рукописи кінцевих результатів НДР: монографія – одна (надруковано) «Теорія і практика впровадження інноваційних технологій навчання у професійну підготовку кваліфікованих робітників», 10,0 др. арк.); навчальні посібники – три («Сільськогосподарські і меліоративні машини» (надрукована електронна версія), 9,25 д. а.; «Будівельні конструкції», 10,0 д. а. (рукопис); «Уприскувальні системи живлення бензинових двигунів сучасних автомобілів», 10,0 д.а. (рукопис); методичні рекомендації – одні («Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів професійно-технічного навчального закладу», 9,0 д. а. (рукопис); довідник – один («Педагогічні технології у професійній підготовці кваліфікованих робітників», 5,0 д. а. (рукопис)) загальним обсягом 53,25 д. а.

Опубліковано 89 робіт загальним обсягом 55,66 др. арк., у тому числі: монографія – одна (10,0 д. а.); навчальний посібник – один (9,25 д.а.); статей – 62 (22,6 др. арк.), з яких у фахових виданнях – 32 (16,4 д. а.) з яких 11 (3,7 д. а.) статей у журналах, включених до зарубіжних наукометричних баз; у зарубіжних виданнях – дві (0,9 д. а.); тез – 37 (6,0 д. а.).

Фундаментальна тема НДР «*Управління розвитком професійно-технічної освіти в умовах ринкової економіки*» (РК 0113U003118). Мета: теоретичне обґрунтування та експериментальна перевірка теоретичних і методичних основ управління розвитком професійно-технічної освіти в умовах ринкової економіки.

Завдання: здійснити аналітичний огляд наукової літератури, нормативно-правового та навчально-методичного забезпечення управління розвитком професійно-технічної освіти в умовах ринкової економіки; розробити програми і методики дослідження; провести констатувальні зрізи стану управління розвитком професійно-технічної освіти, визначити особливості, сучасні тенденції та проблеми управління розвитком професійно-технічної освіти в умовах ринкової економіки; теоретично обґрунтувати теоретичні і методичні засади управління розвитком професійно-технічної освіти в умовах ринкової економіки. Здійснити експериментальну перевірку теоретичних і методичних засад управління розвитком професійно-технічної освіти в умовах ринкової економіки; провести експертне оцінювання кінцевих результатів НДР; опублікувати статті та наукову продукцію з теми НДР.

За результатами виконання НДР уперше розроблено концептуальну модель управління розвитком професійно-технічної освіти; моделі (управління маркетингом системи ПТО, розвитку соціального партнерства, розвитку організаційної культури); методики (управління конкурентоспроможністю ПТНЗ на ринку освітніх послуг і оцінювання діяльності ПТНЗ). Крім того розроблено модель управління маркетингом системи професійно-технічної освіти, структура якої складається із таких компонентів: аналіз, планування, реалізація, контроль. Визначено їх

зміст: аналіз потреб та визначення базового ринку; аналіз сегментації; аналіз привабливості ринку; аналіз конкурентоспроможності ПТНЗ; портфельний аналіз, короткострокове та довгострокове планування, розподіл інтенсивний, селективний та на правах винятковості, контроль за реалізацією та аналіз можливостей збуту, контроль прибутковості та аналіз маркетингових витрат, ревізія маркетингу; модель розвитку соціального партнерства, яка ґрунтується на інституціональному, розвивальному, комунікативному, діалогічному підходах і принципах соціального партнерства й складовими якої є напрями соціально-партнерської діяльності у ПТНЗ, форми і методи розвитку соціально-партнерської діяльності у ПТНЗ. Розроблено також модель розвитку організаційної культури, педагогічний зміст якої полягає в тому, вона дає змогу виділити актуальні та перспективні завдання, пов'язані з розвитком організаційної культури ПТНЗ та прогнозувати її; вона може модифікуватися залежно від внутрішніх специфічних особливостей ПТНЗ та ситуацій, що виникають; модель містить проблемно-цілеспрямовуючу, теоретико-методологічну, змістову, структурно-суб'єктну та результативну складові.

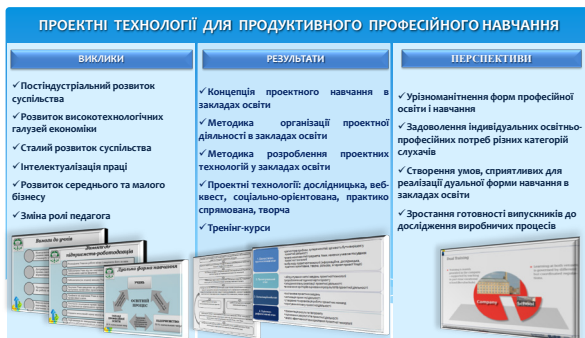
Результатом НДР стали також: методика управління конкурентоспроможністю ПТНЗ на ринку освітніх послуг; методика оцінювання діяльності ПТНЗ; базова кваліметрична субмодель освітнього моніторингу діяльності професійно-технічного навчального закладу, що може також використовуватися для його атестації; модель оцінювання рівня підготовки майбутніх кваліфікованих робітників автосервісу; базові кваліметричні субмоделі моніторингу діяльності учасників освітнього процесу й науково-методичні матеріали щодо організації адаптивного управління; субмоделі діяльності ПТНЗ, діяльності керівника, майстра, учнів ПТНЗ можуть впроваджуватися для самоаналізу та атестації ПТНЗ. Варто зазначити, що кваліметричний інструментарій адаптивного управління використовується в діяльності Державної інспекції навчальних закладів України (Про затвердження орієнтовних критеріїв оцінювання діяльності дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладів Наказ МОН № 772 від 17.06.13 року, додаток 3) та в діяльності відділу дошкільної освіти Департаменту загальної середньої та дошкільної освіти МОН України (Лист МОН України № 1/9-535 від 06.11.2015 з додатком на 8 арк).

Підготовлено до друку рукописи: колективних монографій «Управління розвитком професійно-технічної освіти в сучасних умовах: теорія і практика» (20,0 д. а.); «Вплив трансформації ринкової економіки на управління розвитком професійно-технічної освіти» (10,0 д. а.), посібників: «Інноваційні методи управлінської діяльності керівника ПТНЗ» (10,0 д. а.), «Розвиток управлінської культури керівника професійно-технічного навчального закладу» (8,0 д. а.).

За результатами НДР опубліковано 103 роботи загальним обсягом 68,77 д. а., серед них: монографій – дві; посібників – три; методичних рекомендацій – дві; статей у фахових виданнях – 25; статей у збірниках наукових праць – 29; матеріалів і тез конференцій – 43.

Фундаментальна тема НДР «Методичні засади розроблення проектних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників аграрної, будівельної, автотранспортної галузей» (РК 0116U004143).

Мета: розробити, експериментально перевірити та впровадити проектні технології професійного навчання у підготовку кваліфікованих робітників аграрної, будівельної та автотранспортної галузей.

Завдання: з'ясувати стан дослідженості проблеми та досвід застосування проектних технологій у професійній підготовці кваліфікованих робітників; обґрунтувати концепцію проектного професійного навчання у ПТНЗ; створити методику розроблення проектних технологій професійного навчання; розробити проектні технології професійного навчання кваліфікованих робітників та експериментально перевірити їх результативність; підготувати методичні рекомендації для педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти та відповідне науково-методичне забезпечення щодо розроблення та застосування проектних технологій професійного навчання у підготовці кваліфікованих робітників.

У ході виконання науково-дослідної роботи вперше розроблено та експериментально перевірено концептуальні засади проектного навчання майбутніх кваліфікованих робітників у закладах професійної освіти; дидактичні умови проектного навчання учнів; методику організації проектної діяльності в закладах професійної (професійно-технічної) освіти; методику розроблення проектних технологій в закладах професійної (професійно-технічної) освіти, що складається з етапів: діагностично-прогностичного, проектувального, організаційного та оціночно-рефлексивного; програми тренінг-курсів для впровадження у закладах професійної (професійно-технічної) освіти: для педагогічних працівників: «Методика розроблення проектних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників аграрної, будівельної та автотранспортної галузі»; для учнів: «Проектна діяльність учнів професійно-технічних навчальних закладів».

З'ясовано педагогічні умови розроблення проектних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників (створення у закладах професійної освіти інноваційного освітнього середовища, сприятливого для реалізації проектної діяльності учнів; формування готовності педагогів та учнів закладів професійної освіти до впровадження проектної діяльності у закладах професійної освіти; розроблення навчально-методичного забезпечення технологій проектного навчання у закладах професійної освіти).

Підготовлено до друку рукописи кінцевих результатів НДР: колективну монографію «Теорія і практика проектного навчання у професійно-технічних навчальних закладах» (10,0 д. а.); методичні рекомендації «Веб-квест у професійному навчанні: методичні рекомендації для педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів» (5,0 д.а.).

Опубліковано 70 робіт загальним обсягом 27,58 д. а., у тому числі: одні методичні рекомендації (3,2 д.а.); одна програма (0,7 д.а.); одні аналітичні матеріали (1,5 д.а.); 37 статей (16,9 д.а.); 32 тез (5,63 д. а.).

Упровадження результатів НДР

У 2015-2017 рр. лабораторією здійснювалося упровадження результатів двох наукових досліджень. Підготовлено та упроваджено 10 результатів НДР, зокрема за видами продукції: три монографії, п'ять посібників, одні методичні рекомендації, один довідник. За результатами завершених досліджень розпочато одну науково-дослідну роботу.

Тема «Удосконалення особистісно-розвивальних педагогічних технологій у професійно-технічній освіті» (державний реєстраційний номер 0113U003045). (Термін виконання: 01.01.2013–31.12.2015 рр., рівень впровадження: всеукраїнський).

Підготовлено та впроваджено шість результатів НДР, зокрема за видами продукції: наукова продукція – одна; науково-виробнича продукція – одна; навчальна продукція – три; довідкова продукція – одна.

Упроваджена продукція:

1. *Теорія і практика впровадження інноваційних технологій навчання у професійну підготовку кваліфікованих робітників: монографія / [П. Г. Лузан, В. М. Манько, Л. В. Нестерова, Г. М. Романова]; за заг. ред. Г. М. Романової. – К.: ТОВ «НВП Поліграфсервіс», 2014. – 216 с. Монографія призначена для педагогічних працівників середніх загальноосвітніх та*

професійно-технічних навчальних закладів, працівників науково-методичних центрів (кабінетів) професійно-технічної освіти МОН України, викладачів і студентів вищих навчальних закладів, науковців, аспірантів та докторантів. У ній здійснено теоретичний аналіз проблеми впровадження інноваційних технологій навчання у професійно-технічну освіту. Представлено теоретико-методологічне обґрунтування інноваційних технологій навчання, проаналізовано сучасну практику впровадження означених технологій навчання у професійну підготовку кваліфікованих робітників. Визначено та охарактеризовано методичні засади застосування інноваційних технологій у професійно-технічній освіті, зокрема таких технологій: навчального проектування, проблемно-розвивального навчання, валідного тестового контролю. Обґрунтовано особливості проектування та реалізації особистісно-розвивальних навчальних технологій. Охарактеризовано формування готовності майбутніх педагогів до впровадження інноваційних технологій навчання.

Адреса розміщення в електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/8012/> . Станом на 07.12.2017 р. кількість переглядів – 279, скачувань – 985.

2. *Сільськогосподарські і меліоративні машини* / О. Б. Кошук, П. Г. Лузан, І. А. Мося, Т. М. Герлянд, Л. А. Романов. – К. : ІПТО НАПН України, 2015. – 291 с. У навчальному посібнику розглянуто класифікацію, будову, робочий процес, регулювання та основні техніко-експлуатаційні показники найпоширеніших моделей сільськогосподарських і меліоративних машин, описано їх робочі органи, взаємодію з матеріалом, що обробляється. Викладено основи теорії технологічного розрахунку сільськогосподарських машин.

Адреса розміщення в електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/11166>. Станом на 07.12.2017 р. кількість переглядів – 246, скачувань – 1070.

Будівельні конструкції : навчальний посібник / Т. М. Пащенко, О. О. Сліпич, І. Б. Дремова. – К.: ІПТО НАПН України, 2015. – 310 с. Посібник складено для учнів будівельних спеціальностей професійно-технічних навчальних закладів. У ньому розглядаються конструкції сучасних житлових, громадських будівель і об'єктів виробничого призначення; основи архітектурно-конструктивного проектування; специфіка будівництва в особливих геофізичних умовах. Даються основні поняття про архітектуру та етапи її розвитку. Наведені завдання самоконтролю для перевірки засвоєння матеріалу та систематизації знань з дисципліни «Будівельні конструкції» та відповіді до них.

Адреса розміщення в електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/106883>. Станом на 07.12.2017 р. кількість переглядів – 260, скачувань – 109.

Уприскувальні системи живлення бензинових двигунів сучасних автомобілів : навчальний посібник / Я.Ю. Білоконь, М.А. Вайнтрауб. – К.: ІПТО НАПН України, 2015. – 248 с. Посібник підготовлено для підготовки фахівців, причетних до автомобільно-транспортних технологій, у навчальних закладах освіти I-IV рівнів акредитації. У ньому розглядаються: будова, дія, технічне обслуговування й штатні регулювання, діагностування та усунення несправностей пристроїв уприскувальних систем живлення бензинових двигунів сучасних автомобілів. Запропоновано систему контрольних завдань з перевірки якості засвоєння навчального матеріалу.

Адреса розміщення в електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/165889/>. Станом на 07.12.2017 р. кількість переглядів – 252, скачувань – 114.

Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів ПТНЗ / М. В. Артюшина, І. Б. Дремова, Т. М. Герлянд, П. Г. Лузан, І. А. Мося, Л. А. Романов, М. Л. Ростока, О. А. Слатвінська, О. О. Сліпич – К. : ПІТО НАПН України, 2015. – 198 с. У пропонованих методичних рекомендаціях висвітлено особливості сучасного контролю результатів навчання учнів ПТНЗ, положення чинного законодавства щодо його організації, основні функції, принципи, умови та типи. Охарактеризовано методики визначення складності контрольних завдань, тестового та рейтингового контролю навчальних досягнень учнів. Призначено для педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів; викладачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних кадрів та всіх, хто цікавиться питаннями сучасної професійної освіти. Адреса розміщення в електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/106821/>. Станом на 07.12.2017 р. кількість переглядів – 334, скачувань – 314.

Педагогічні технології у професійній підготовці кваліфікованих робітників : довідник / Романова Г. М., Артюшина М. В., Слатвінська О. А. – К. : Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, 2015. – 75 с. Довідник призначений для педагогів ПТНЗ, працівників навчально(науково)-методичних центрів (кабінетів) професійно-технічної освіти, науковців, які займаються проблемами запровадження сучасних педагогічних технологій у професійну освіту. У ньому здійснено систематизований опис сучасних педагогічних технологій, що можуть використовуватися у професійній підготовці кваліфікованих робітників. Показано зміст і особливості технологічного підходу у професійній освіті. Наведено авторську класифікацію педагогічних технологій. Розкрито суть кожної технології, призначення у професійно-технічній освіті, переваги і недоліки її використання (на основі SWOT-аналізу), етапи реалізації. Наведено список літератури, що дає можливість ознайомитися зі змістом кожної технології докладніше. Адреса розміщення в електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/165884/>. Станом на 07.12.2017 р. кількість переглядів – 310, скачувань – 276.

Загальна кількість об'єктів упровадження результатів НДР – 200, серед яких: - органи державної влади та місцевого самоврядування – 1; навчальні заклади – (професійно-технічні – 138, загальноосвітні – 4; вищі – 3); інші установи, підприємства, організації, де використовується продукція підвідомчих установ (у т.ч. навчально (науково)-методичні центри ПТО) – (НМЦ – 19, бібліотеки – 35).

Для забезпечення використання наукових результатів їх було презентовано на 23 масових науково-практичних заходах: 4 міжнародних та всеукраїнських конференціях, читаннях; 12 семінарах, вебінарах, тренінгах; 5 круглих столах; 2 виставках.

Тема «Управління розвитком професійно-технічної освіти в умовах ринкової економіки» (державний реєстраційний номер теми 0113U003118). Термін виконання: 01.01.2013–31.12.2015, рівень впровадження: всеукраїнський. У 2017 р. упровадження перебувало на другому етапі (використання). Підготовлено та впроваджено чотири результати НДР, зокрема за видами продукції: наукова продукція – два; науково-виробнича продукція – два.

Вплив трансформації ринкової економіки на управління розвитком професійно-технічної освіти : монографія / В. І. Свистун, Г. В. Єльнікова, Л. М. Петренко та ін. ; за наук. ред. В. І. Свистун. – К. : ТОВ «НВП Поліграфсервіс», 2014. – 184 с. У монографії обґрунтовано особливості ринкової трансформації економіки України та її зв'язок з основними напрямками розвитку ПТО, висвітлено вплив трансформаційних процесів на управління розвитком ПТО в умовах ринкової економіки, з'ясовано вплив трансформацій ринкової економіки на економічну ефективність управління розвитком ПТО, проаналізовано ринкові механізми стимулювання розвитку ПТО, обґрунтовано теоретичні основи управління маркетингом системи ПТО в умовах ринкової економіки та запропоновано модель управління маркетингом ПТО, висвітлено динаміку і тенденції соціального партнерства як чинника управління розвитком ПТО в умовах ринкової економіки. Адреса розміщення в електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/8288/>. Станом на 07.12.2017 р. кількість переглядів – 282, скачувань – 300.

Управління розвитком професійно-технічної освіти в сучасних умовах: теорія і практика : монографія / Г. В. Єльнікова та ін.; за ред. В. І. Свистун. – К.: «НВП Поліграфсервіс», 2014. – 338 с. Монографія призначена для науковців, працівників органів управління освітою, керівників і методистів навчально-(науково)-методичних центрів (кабінетів) професійно-технічної освіти, керівників і педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів, а також усіх, хто цікавиться питаннями управління розвитком професійно-технічної освіти. У праці розкрито теоретичні основи та методологічні засади управління розвитком професійно-технічної освіти в умовах ринкової економіки, висвітлено світові та вітчизняні моделі управління розвитком освітніх систем, представлено економічні аспекти управління, подано розгорнуту характеристику умов та перспектив інституціоналізації соціального партнерства в управлінні розвитком професійно-технічної освіти та досліджено розвиток організаційної культури професійно-технічних навчальних закладів. Адреса розміщення в електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/8290/>. Станом на 07.12.2017 р. кількість переглядів – 303, скачувань – 208.

Інноваційні методи управлінської діяльності керівників ПТНЗ : посібник / В. І. Свистун, Г. В. Єльнікова, Л. М. Петренко, Л. Д. Кужьмінська, Ю. С. Палькевич. – К.: ПТО НАПН України, 2015. – 188 с. Видання рекомендоване для керівників ПТНЗ, директорів обласних навчально-методичних центрів професійно-технічної освіти, державних органів управління з питань освіти, слухачів інститутів післядипломної освіти, педагогічних працівників. У ньому висвітлено інноваційні методи управління професійно-технічним навчальним закладом, обґрунтовано значення організаційної культури як інноваційного напрямку управління професійно-технічним навчальним закладом (ПТНЗ), представлено інноваційні методи підготовки управлінських рішень у ПТНЗ, розкрито суть самоменеджменту як інноваційного напрямку розвитку особистості керівника ПТНЗ, представлено економічні методи управління в освітньому менеджменті ПТНЗ. За своєю структурою пропонується посібник вдало включає компоненти, пов'язані з інноваційними аспектами підвищення управлінської компетентності керівників ПТНЗ, та напрямками застосування ними інноваційних методів управління ПТНЗ. Адреса розміщення в

електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/165975/>. Станом на 07.12.2017 р. кількість переглядів – 333, скачувань – 541.

Розвиток управлінської культури керівників професійно-технічних навчальних закладів : посіб. / В. І. Свистун, Г. В. Єльнікова, Л. М. Петренко, В. С. Болгаріна, В. А. Григор'єва, Л. Д. Кузьмінська, Ю. С. Палькевич; за ред. В. І. Свистун. – К. : ПІТО НАПН України, 2015. – 143 с. У посібнику висвітлено загальні напрями розвитку управлінської культури керівників ПТНЗ, зміст і структуру управлінської культури керівника ПТНЗ, обґрунтовано значення політичної культури керівника ПТНЗ, її зміст і структуру, представлено менеджерську культуру керівника ПТНЗ, зокрема культуру прийняття управлінських рішень і культуру делегування завдань та повноважень керівником ПТНЗ, розкрито сутність соціально-психологічної й економічної культури керівника ПТНЗ, роль і місце інформаційно-аналітичної культури в управлінській діяльності керівників професійно-технічних навчальних закладів, запропоновано технологію розвитку управлінської культури керівників ПТНЗ. Адреса розміщення в електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/704220/>. Станом на 07.12.2017 р. кількість переглядів – 563, скачувань – 181.

Загальна кількість об'єктів упровадження результатів НДР – 560, серед яких: органи державної влади та місцевого самоврядування: один; навчальні заклади (професійно-технічні – 523, вищі – 14); підвідомчі установи НАПН України – п'ять; інші установи, підприємства, організації, де використовується продукція підвідомчих установ – 17 (навчально (науково)-методичні центри ПТО).

Для забезпечення використання наукових результатів їх було презентовано на 23 масових науково-практичних заходах: чотирьох міжнародних та всеукраїнських конференціях, читаннях; дванадцяти семінарах, вебінарах, тренінгах; п'яти круглих столах; двох виставках.

*Індеси цитувань лабораторії технологій професійного навчання
(за Google Scholar станом на 05.03.2018 р.)*

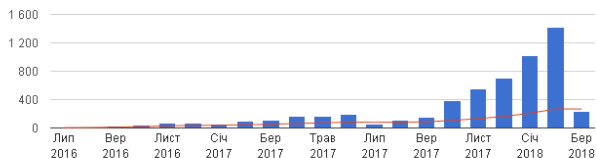
technologies Laboratory

Оберіть звіт за

Вкажіть термін звіту

Оберіть вид звіту

Завантаження

Загальний огляд

79 Ресурсів

5,540 Завантажень

100% Повнотекстові

97% У вільному

доступі

*Статистичний звіт лабораторії технологій професійного навчання
(за даними Електронної бібліотеки НАПН України
станом на 5.03.2018 р.)*

Нагороди

Отримано ДИПЛОМ лауреата конкурсу наукових розробок учених НАПН України «Національне визнання наукових досягнень» у галузі наук про освіту, педагогіки та психології VIII Міжнародного форуму «Інноватика в сучасній освіті – 2016» у номінації «Монографія» за монографію «Управління розвитком професійно-технічної освіти в сучасних умовах: теорія і практика» авторського колективу під науковим керівництвом В. І. Свистун.

ЛАБОРАТОРІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

*Співробітники лабораторії дистанційного професійного навчання
Зліва направо: І. І. Голуб (н.с.), О. В. Базелюк (к.п.н., завідувач
лабораторії), Л. А. Майборода (н.с.), Л. М. Петренко (д.п.н., п.н.с.),
С. Г. Кравець (к.п.н., с.н.с)*

Лабораторія дистанційного професійного навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України функціонує із січня 2015 року на базі лабораторії «Всеукраїнський інформаційно-аналітичний центр ПТО», яка була створена у червні 2008 року.

Метою діяльності лабораторії є обґрунтування та розробка методичних основ дистанційного навчання кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах.

Основними завданнями лабораторії є: здійснення фундаментальних і прикладних досліджень, спрямованих на досягнення наукового або науково-прикладного результату; розроблення і обґрунтування структури та зміст організаційно-педагогічного забезпечення дистанційного навчання кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах; створення й апробація науково-методичного забезпечення дистанційного професійного навчання; розроблення та експериментальна перевірка методик проектування дистанційних курсів для системи професійно-технічної освіти; організації самостійної роботи майбутніх кваліфікованих робітників засобами дистанційного навчання; моніторингу та контролю успішності дистанційного навчання кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах; упровадження власної наукової продукції у системі професійної (професійно-технічної) освіти України; проведення спільно із

зкладами професійної (професійно-технічної) освіти експериментальної діяльності.

Кадровий склад

Нині кадровий склад лабораторії становить сім працівників, у тому числі: три доктори педагогічних наук, із них: один професор, один старший науковий дослідник, один доцент; два кандидати педагогічних наук, два наукових співробітники.

Наукове керівництво

Під науковим керівництвом доктора педагогічних наук, старшого наукового співробітника Л.М. Петренка протягом звітного періоду було захищено кандидатські дисертації: О.В. Паржницьким—«Формування професійної компетентності майбутніх токарів у фахово-орієнтованому освітньому середовищі» (2017)», А. Г. Кононенко — «Формування професійної компетентності майбутніх слюсарів з ремонту автомобілів у професійно-технічних навчальних закладах» (2018). Здійснюється наукове керівництво кандидатськими дисертаціями: І. В. Гириловської «Теоретичні і методичні основи моніторингу якості професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників», Л. А. Романова «Формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників автотранспортної галузі до застосування інноваційних виробничих технологій», О. Л. Гермак «Педагогічні умови застосування електронних освітніх ресурсів у професійній підготовці майбутніх електромонтерів», О. А. Пілевич «Формування професійної культури майбутніх фахівців з фінансів і кредиту у вищих економічних навчальних закладах». Л. М. Петренко є також консультантом докторських досліджень: І. М. Смирнові «Теоретичні і методичні основи професійної підготовки майбутніх учителів технологій до розроблення й використання електронних освітніх ресурсів» та І. П. Варави «Формування пізнавальної самостійності майбутніх молодших спеціалістів з розробки програмного забезпечення у процесі вивчення гуманітарних дисциплін у коледжах».

Під науковим керівництвом завідувача лабораторії, кандидата педагогічних наук О. В. Базелюка здійснюється експеримент всеукраїнського рівня «Підготовка кваліфікованих робітників з професій «Квітникар», «Декоратор вітрин», «Флорист» з використанням технологій дистанційного навчання» на базі ДН «Дніпропетровський центр професійно-технічної освіти туристичного сервісу» (наказ МОН № 761 від 2.07.2016 р.). Термін виконання: 2016–2020 рр.

Основні результати тем НДР

Упродовж останніх п'яти років співробітники лабораторії здійснювали роботу над фундаментальними темами НДР: «Розвиток інформаційно-аналітичної компетентності педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів», «Методичні основи дистанційного професійного навчання кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах» (2016-2018).

Фундаментальна тема НДР «Розвиток інформаційно-аналітичної компетентності педагогічних працівників професійно-технічних навчальних

закладів» (реєстраційний номер 0113U000155). Термін виконання: 2013-2015 рр.

Мета НДР – обґрунтування, розроблення, експериментальна перевірка та впровадження теоретичних і методичних основ розвитку інформаційно-аналітичної компетентності педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів.

У процесі виконання науково-дослідної роботи обґрунтовано методологічні засади та принципи, ознаки визначення змісту інформаційно-аналітичної компетентності педагогічних працівників ПТНЗ шляхом інтеграції вимог системного, компетентнісного і суб'єктно-діяльнісного підходів до їх інформаційно-аналітичної діяльності; визначено зміст і структуру поняття інформаційно-аналітичної компетентності педагогічних працівників ПТНЗ, що розуміється як сукупність інформаційно-аналітичних знань, навичок, умінь, здатностей, професійно важливих якостей, особистісного, професійно-педагогічного досвіду у сфері пошуку, оцінювання, використання, збереження, аналізу, оформлення та передачі інформації за допомогою різних засобів, методів і форм професійно-педагогічної діяльності в ПТНЗ, що дає змогу оперативно орієнтуватися в інформаційному просторі навчального закладу, брати участь у його формуванні, а також успішно реалізовувати інформаційно-аналітичну функцію як суб'єкта професійно-педагогічної діяльності в системі ПТО; визначено структуру інформаційно-аналітичної компетентності окремих категорій педагогічних працівників ПТНЗ, зокрема керівників, майстрів виробничого навчання, методистів ПТНЗ; розроблено й апробовано типову модель розвитку інформаційно-аналітичної компетентності різних категорій педагогічних працівників ПТНЗ, складовими якої є: цільовий, змістовий, діяльнісний, оцінно-результативний, суб'єктний компоненти; визначено комплекс педагогічних умов ефективної реалізації моделі розвитку інформаційно-аналітичної компетентності педагогічних працівників ПТНЗ; обґрунтовано основні характеристики інформаційно-аналітичної діяльності педагогічних працівників ПТНЗ: технологізація, інформатизація, уніфікація; розроблено концепцію розвитку інформаційно-аналітичної компетентності заступників директорів з навчально-виробничої роботи.

За результатами НДР оприлюднено 148 наукових праць, з них: одна монографія, два посібники, один навчальний посібник, один аналітичний збірник, одні методичні рекомендації, один словник, 33 статті у вітчизняних наукових фахових виданнях; шість – у зарубіжних виданнях; 47 – в інших виданнях; 55 тез доповідей у матеріалах конференцій.

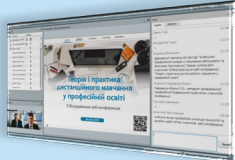

У процесі виконання НДР підготовлено та оприлюднено: монографію «Розвиток інформаційно-аналітичної компетентності педагогічних працівників ПТНЗ: теорія і практика» (10 д.а.); посібники «Інформаційні технології в навчально-виховному процесі ПТНЗ» (11 д.а.), «Інформаційно-аналітична діяльність педагога професійно-технічного навчального закладу» (6,5 д.а.), «Розвиток інформаційної культури педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів» (8 д.а.); словник «Інформаційно-аналітична діяльність педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів» (5 д.а.); аналітичний збірник «Профтехінфо» (4 д.а.).

Основні результати НДР апробовано шляхом участі у 102 масових

заходів, в тому числі 23 міжнародних.

У 2015 році співробітниками лабораторії, ґрунтуючись на результатах аналізу потреб та сучасного педагогічного і матеріально-технічного забезпечення ПТНЗ, здійснено запуск Системи дистанційного навчання ІПТО НАПН України на базі платформи Moodle. На кінець 2016 року в ній зареєстровано понад тисячу користувачів.

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ДЛЯ РІВНОГО ДОСТУПУ ДО ОСВІТИ

ВИКЛИКИ	РЕЗУЛЬТАТИ	ПЕРСПЕКТИВИ
<ul style="list-style-type: none">✓ Глобалізаційні та євроінтеграційні процеси в економіці✓ Інформатизація професійної освіти і навчання✓ Гнучкість траєкторій навчання✓ Доступ до навчання безробітних, тимчасово переміщених осіб, людей із особливими потребами✓ Здорожчання освітніх послуг 	<ul style="list-style-type: none">✓ Модель дистанційного професійного навчання✓ Система дистанційного навчання✓ Методика підготовки педагогічних працівників до застосування дистанційного навчання✓ Технологія проектування дистанційних курсів✓ Моніторинг якості освіти 	<ul style="list-style-type: none">✓ Подолання бар'єрів у просторі і часі✓ Швидкість отримання інформації та зворотнього зв'язку✓ Доступність освітньої інформації✓ Створення інтерактивних веб-каналів✓ Зростання вмотивованості, індивідуалізації і технологічності професійного навчання✓ Зростання ІТ-компетентності педагогів

Фундаментальна тема НДР «Методичні основи дистанційного навчання кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах». РК 0116U003592). Термін виконання: 2016-2018 рр.

Мета НДР – визначити та обґрунтувати методичні основи дистанційного навчання кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах.

У ході виконання завдань дослідження виявлено, що в системі професійної (професійно-технічної) освіти дистанційна освіта не використовується як суто окрема форма навчання, а технології дистанційного навчання супроводжують виконання навчальних програм з навчальних предметів загальнопрофесійної та професійно-теоретичної підготовки, що засвідчує практику застосування змішаного навчання (blended learning) у професійній підготовці кваліфікованих робітників; визначено, що ефективно впровадження дистанційного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти уможливується при реалізації організаційно-технічних, змістово-процесуальних, особистісно-професійних організаційно-педагогічних умов; розроблено та обґрунтовано модель дистанційного професійного навчання, яка містить такі блоки: *цільовий*, що включає мету – створення організаційної системи дистанційного професійного навчання; концептуальні підходи та принципи її функціонування; зовнішні та внутрішні чинники; *суб'єктний*, що передбачає партнерську взаємодію суб'єктів навчання (педагогів, тьюторів, адміністраторів СДН, учнів/слухачів) в електронному середовищі; *змістово-функціональний*, що містить компонентну структуру готовності педагогів до впровадження дистанційного

навчання кваліфікованих робітників (мотиваційно-ціннісний, когнітивний, операційно-діяльнісний, оцінно-рефлексивний компоненти) та функції, які має реалізовувати педагог у дистанційному професійному навчанні (організаційна, навчально-пізнавальна, комунікаційна, діагностична); організаційно-методичний, у якому узагальнено компоненти: організаційно-технічний (наявність нормативно-правового супроводу дистанційної освіти; спеціалізованої системи дистанційного навчання), змістово-процесуальний (розроблення та розміщення в електронному середовищі сучасних педагогічних програмних комплексів – дистанційних курсів; практика застосування змішаного навчання у професійній підготовці кваліфікованих робітників), особистісно-професійний (рівень володіння учнями (слухачами) мережевими технологіями; безперервний розвиток готовності педагогів до впровадження технологій дистанційного навчання; умови та методичний супровід їх реалізації – методики: підготовки педагогічних працівників до впровадження ДН, проектування дистанційних курсів, організації самостійної роботи учнів засобами ДН, використання елементів ДН у професійній підготовці, моніторингу та контролю успішності ДН; *результативний*, що відображає механізми оцінювання динаміки рівнів розвитку готовності педагогів до впровадження ДПН за критеріями, що співвідносяться з визначеними компонентами та ефективність застосування дистанційного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, яка визначається з використанням SPOT-проблемно-резервного аналізу;

з'ясовано, що моделювання технологій дистанційного професійного навчання кваліфікованих робітників і молодших спеціалістів у ПТНЗ має здійснюватися в двох аспектах: перший – моделювання об'єкту (його складовими є основні компоненти педагогічної технології – діагностично сформульовані цілі, орієнтація всіх навчальних процедур на гарантоване досягнення навчальних цілей, постійний зворотний зв'язок (поточна і підсумкова оцінка результатів), відтворення всього навчального циклу; другий – моделювання процесу дистанційного професійного навчання (цілі, зміст, технологія його засвоєння учнями або технологія організації/управління навчально-пізнавальної діяльності учителем або технологія самостійної діяльності учня/студента; вимірювання/оцінювання результату навчання за певними критеріями і показниками);

доведено, що складовою технологій дистанційного професійного навчання є активні та інтерактивні методи навчання і водночас з'ясовано, що в педагогічній практиці широкий спектр цих методів активно адаптується в дистанційній освіті як у загальноосвітніх школах, так і у вищих навчальних закладах; обґрунтовано й рекомендовано для використання в педагогічній практиці дистанційного професійного навчання в ПТНЗ низку активних та інтерактивних методів, серед яких: проблемна лекція, евристична бесіда, пошукова лабораторна робота, розв'язання ситуаційних задач, колективне і групове навчання, ситуативне моделювання, метод проєктів, ділова гра тощо.

Набули подальшого розвитку: технологія проектування дистанційних курсів для закладів професійної (професійно-технічної) освіти, а також її складових: методики організації самостійної роботи засобами дистанційного навчання; методики використання елементів дистанційного навчання у професійній підготовці та методики моніторингу та контролю успішності дистанційного професійного навчання.

Упродовж 2016-2017 рр. співробітниками лабораторії дистанційного професійного навчання підготовлено: рукопис колективної монографії «Дистанційне навчання в системі професійно-технічної освіти» (10,0 д.а.), рукописи методичних посібників «Організаційно-педагогічне забезпечення дистанційного навчання в професійно-технічних навчальних закладах» (8 д.а.) та «Технології дистанційного професійного навчання» (8 д.а.). Видано методичні рекомендації: «Підготовка педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів до дистанційного навчання кваліфікованих робітників» / [О. В. Базелюк, А. А. Каленський, С. Г. Кравець та ін.]. – Київ : ІПТО НАПН України, 2017. – 76 с. (3,0 д.а.).

Видано 86 публікацій із проблеми дослідження, у тому числі, понад 30 статей у вітчизняних і зарубіжних наукових фахових виданнях, в інших виданнях; понад 50 тез доповідей у матеріалах конференцій.

Основні результати НДР апробовано шляхом участі в 67 масових заходах, з яких 12 – міжнародні.

Упровадження результатів НДР

Протягом звітного періоду проводилося упровадження результатів двох НДР.

Тема *«Розвиток інформаційно-аналітичної компетентності педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів»* (реєстраційний номер 0113U000155).

Термін виконання: 01.01.2013–31.12.2015 рр.

Рівень упровадження: всеукраїнський.

Усього підготовлено, оприлюднено, поширено й упроваджено: шість результатів НДР, зокрема за видами продукції: монографія – одна; посібники – три; словник – один; аналітичний збірник – один.

Зокрема:

монографія: Розвиток інформаційно-аналітичної компетентності педагогічних працівників ПТНЗ: теорія і практика. Монографія / В.В. Ягунов, Н.О. Величко, І.В. Гириловська, А.Г. Гуралюк, Д.О. Закатнов, Л.А. Майборода, В.В. Паржницький, за. наук. ред. В.В. Ягунова: ТОВ «НВП Поліграфсервіс», 2014. – 176 с. (Опубліковано. Розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України); <http://lib.iitta.gov.ua/7932/>;

посібники: Інформаційні технології в навчально-виховному процесі ПТНЗ: посібник [С. В. Алексєєва, І. В. Гириловська, О. Д. Гуменний, Л. А. Карташова, Л. А. Майборода, І. М. Савченко]. – К.: ІПТО НАПН України, 2015. – 255 с. (Розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/165960/>);

Розвиток інформаційної культури педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів. Посібник / С.В. Алексєєва, О.Д. Гуменний, В.В. Паржницький – К.:, 2015. – 188 с. (Розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/10042/> ;)

Ягунов В. В. Інформаційно-аналітична діяльність педагога ПТНЗ : посібник / В. В. Ягунов, Н. О. Величко. — Київ : ІПТО НАПН України, 2015. — 165 с. (Розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/165910/> ;)

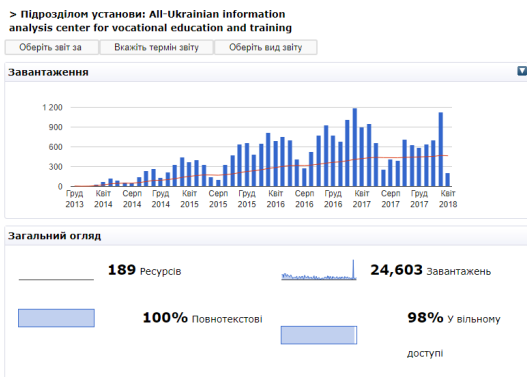
аналітичний збірник: Аналітичний збірник «Профтехінфо» / [Н.О. Величко, А.В. Мицишен, А.І. Плещ, І.М. Савченко]. – К.: ІПТО НАПН України, 2015. – 238 с. (Розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/165958/> ;)

словник: Савченко І. М . Інформаційно-аналітична діяльність педагогічних працівників ПТНЗ : словник / І. М. Савченко, В. В. Ягунов. – К. : ІПТО НАПН України, 2015. – 127 с. (Розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/165969/> ;).

Отримані результати використовувалися у процесі планування нової фундаментальної теми НДР лабораторії дистанційного професійного навчання ІПТО НАПН України «Методичні основи дистанційного навчання кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах». Термін виконання: 2016–2018.

Загальна кількість об'єктів упровадження результатів НДР – 200, серед яких: органи державної влади та місцевого самоврядування – один; навчальні заклади – (професійно-технічні – 138, загальноосвітні – чотири; вищі – три); інші установи, підприємства, організації, де використовується продукція підвідомчих установ (у т.ч. навчально (науково)-методичні центри ПТО) – (НМЦ – 19, бібліотеки – 35).

Для забезпечення використання наукових результатів їх було презентовано на 23 масових науково-практичних заходах: чотирьох міжнародних та всеукраїнських конференціях, читаннях; дванадцяти семінарах, вебінарах, тренінгах; п'яти круглих столах; двох виставках.

*Кількість завантажень публікацій співробітників
Всеукраїнського інформаційно-аналітичного центру професійної освіти і
навчання (за даними Електронної бібліотеки НАПН України)*

За результатами упровадження теми «Методичні основи дистанційного професійного навчання кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах» підготовлено чотири результати НДР, зокрема за видами продукції: монографія – одна; посібники – два; методичні рекомендації – одні.

Упроваджуються:

монографія: Дистанційне навчання в системі професійно-технічної освіти. Монографія / О.В. Базелюк, В.В. Ягупов, Л.М. Петренко, В.Л. Шевченко, С.Г. Кравець, Л.А. Майборода, І.І. Голуб, А.В. Мицишен, за. наук. ред. В.В. Ягупова: ІПТО НАПН України, 2016. – 220 с. (Рукопис);

посібники: Технології дистанційного професійного навчання / [О. В. Базелюк, А. А. Каленський, С. Г. Кравець, Л. М. Петренко та ін.]. : ІПТО НАПН України, 2017. – 180 с. (Рукопис);

Організаційно-педагогічне забезпечення дистанційного навчання у професійно-технічних навчальних закладах / О. В. Базелюк, А. А. Каленський, С. Г. Кравець та ін. : ІПТО НАПН України, 2017. – 180 с. (Рукопис);

методичні рекомендації: Підготовка педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів до дистанційного навчання кваліфікованих робітників / [О. В. Базелюк, А. А. Каленський, С. Г. Кравець та ін.]. – Київ: Ін-т проф.-тех. освіти НАПН України, 2017. – 76 с

(Опубліковано. Розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/709886/>).

Загальна кількість об'єктів упровадження результатів НДР – 560, серед яких: органи державної влади та місцевого самоврядування – один; навчальні заклади – (професійно-технічні – 523, вищі – 14); підвідомчі установи НАПН України – п'ять; інші установи, підприємства, організації, де використовується продукція підвідомчих установ – 17 (навчально (науково)-методичні центри ПТО).

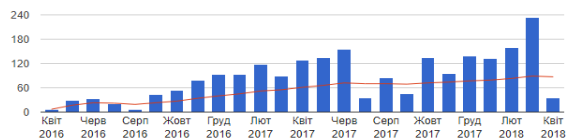
> Підрозділом установи: Distant professional training Laboratory

Оберіть звіт за

Вкажіть термін звіту

Оберіть вид звіту

Завантаження

Загальний огляд

64 Ресурсів

2,180 Завантажень

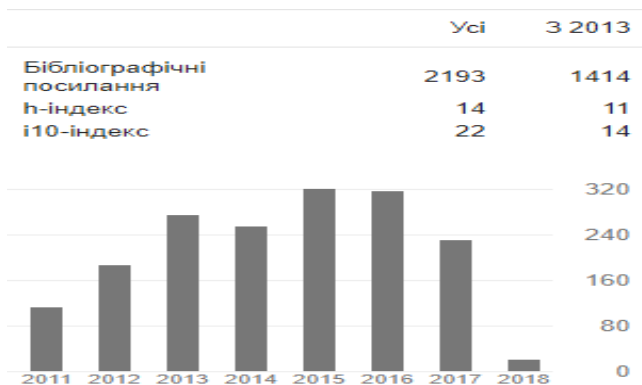

100% Повнотекстові

100% У вільному

Кількість завантажень публікацій співробітників лабораторії дистанційного професійного навчання (за даними Електронної бібліотеки НАПН України)

Індекси цитувань лабораторії дистанційного професійного навчання (за Google Scholar станом на 05.04.18 р.)

ЛАБОРАТОРІЯ ЗАРУБІЖНИХ СИСТЕМ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ І НАВЧАННЯ

Зліва направо: О. П. Радкевич (с.н.с.), В. Ю.Белан (аспірант), Н. В. Базелюк (м.н.с.), С. О. Леу (м.н.с.)

Лабораторію зарубіжних систем професійної освіти і навчання було створено в 2015 році на базі лабораторії навчання на виробництві Інституту професійно-технічної освіти НАПН України.

Метою діяльності лабораторії є здійснення порівняльно-педагогічних досліджень у галузі професійної освіти і навчання, вивчення інноваційного досвіду країн Європейського Союзу в сфері професійної освіти і навчання, виявлення адаптаційного потенціалу цього досвіду з метою імплементації у вітчизняну систему ПТО. Лабораторія є наступницею лабораторії професійного навчання на виробництві.

Основні завдання лабораторії: здійснити аналіз законодавчого забезпечення становлення і розвитку систем професійної освіти і навчання країн Євросоюзу; охарактеризувати системи професійної освіти і навчання в країнах ЄС, виявити їх типові ознаки та особливості розвитку в контексті стратегії освіти впродовж життя; проаналізувати сучасні європейські системи оцінювання якості професійної освіти і навчання в умовах формування єдиного європейського простору; підготувати рукописи матеріалів до кінцевих результатів НДР.

Завідувач лабораторії зарубіжних систем, кандидат географічних наук, доцент О. В. Бородієнко та професор, доктор педагогічних наук, провідний науковий співробітник лабораторії Л. П. Пуховська

Кадровий склад

За штатним розписом кадровий склад лабораторії складає вісім працівників, у тому числі тих, що мають досвід роботи в закладах системи ПТО – три особи, на постійній основі – п'ять осіб, за сумісництвом – дві особи, кількість співробітників до 35 років – три особи, кількість працівників пенсійного віку – дві особи.

Наукове керівництво

Упродовж звітного періоду потужно працювала наукова школа доктора педагогічних наук, професора, дійсного члена (академіка) НАПН України В. О. Радкевич. Під її науковим керівництвом у 2013–2017 рр. було захищено докторську дисертацію М. І. Михнюк «Теоретичні і методичні основи розвитку професійної культури викладачів спеціальних дисциплін будівельного профілю», а також кандидатські дисертації: Л. А. Корницької «Педагогічні засади використання етнодизайну у професійній підготовці інженерів-педагогів швейного профілю», О. В. Глушенко «Формування енергофактивної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівного профілю», Л. О. Комісарової «Розвиток технологічної культури майстрів виробничого навчання професійно-технічних навчальних закладів швейного профілю», О. Є. Марковської «Педагогічні умови організації виробничого навчання і практики майбутніх інженерів-педагогів машинобудівного профілю», Н. В. Розіної «Формування соціально-правової компетентності майбутніх кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах», Т. В. Пятничук «Формування професійної компетентності майбутніх опоряджувальників будівельних у професійно-технічних навчальних закладах».

Нині В. О. Радкевич здійснює наукове керівництво підготовкою кандидатських дисертацій Т. П. Полішук «Розвиток організаційної культури педагогічного колективу професійно-технічного навчального закладу аграрного профілю», Ю. І. Кравця «Професійна підготовка кваліфікованих

робітників у навчальних центрах ремісничих палат Німеччини», а також дисертаційних досліджень на здобуття наукового ступеня докторів філософії: М. І. Сеньківа «Формування геоекологічної компетентності майбутніх фахівців сфери туризму у професійних навчальних закладах», А. Р. Козака «Формування професійної компетентності майбутніх майстрів ресторанного обслуговування в процесі фахової підготовки», Є. І. Горбан «Розвиток професійної культури методистів професійно-технічних навчальних закладів».

В. О. Радкевич здійснює також наукове консультування дисертаційних досліджень на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук: Л. І. Короткової «Теоретичні і методичні основи професійної підготовки майбутніх фахівців сфери послуг в умовах освітньо-виробничого кластеру регіону», Д. О. Закатнова «Теоретичні і методичні основи професійного самовизначення учнівської молоді у допрофесійній і професійній підготовці», О. В. Бородієнко «Система розвитку професійної компетентності керівників структурних підрозділів підприємств сфери зв'язку»; Н. В. Кулалаєвої «Теоретичні та методичні основи формування культури безпеки професійної діяльності у майбутніх кваліфікованих робітників будівельного профілю», Н. О. Величко «Теоретичні і методичні основи розвитку професійної компетентності методистів професійно-технічних навчальних закладів», І. В. Андрощук «Теоретичні та методичні основи професійної підготовки майбутніх вчителів технологій до педагогічної взаємодії у професійній діяльності».

Під науковим керівництвом Л. П. Пуховської, доктора педагогічних наук, професора, провідного наукового співробітника лабораторії зарубіжних систем професійної освіти і навчання у період з 2013 по 2017 рр захищені кандидатські дисертації: Н. В. Базилюк «Науково-дослідницька робота майбутніх учителів у системі магістерських програм університетів Фінляндії» та В. І. Гарабко «Інформаційні технології в системі підготовки вчителів початкової школи у Великій Британії». Триває наукове керівництво підготовкою дисертаційних робіт С. О. Леу «Особливості стандартизації в системі професійної освіти і навчання Великобританії», В. Ю. Белана «Підготовка майбутніх учителів професійних технічних предметів з використанням технологій дистанційного навчання в університетах Республіки Польща», М. М. Малишевої «Підготовка фахівців готельного господарства і туризму в професійних школах Туреччини».

Основні результати тем НДР

Упродовж останніх п'яти років співробітники лабораторії працювали над фундаментальними темами НДР: «Розвиток систем професійної освіти і навчання в країнах Європейського Союзу» та «Особливості професійного навчання робітників в умовах високотехнологічного виробництва».

Фундаментальна тема НДР *«Особливості професійного навчання робітників в умовах високотехнологічного виробництва» (реєстраційний номер 0113U000154). Термін виконання: 01.01.2013–31.12.2015 рр.*

У процесі виконання науково-дослідної роботи Науковцями було обґрунтовано теоретичні і методичні засади професійного навчання кваліфікованих робітників в умовах високотехнологічного виробництва (дидактичні компоненти професійного навчання кваліфікованих робітників,

інноваційні системи управління персоналом, технології професійного навчання кваліфікованих робітників, економічні показники результативності діяльності організації з професійного навчання кваліфікованих робітників на виробництві, розроблена кваліметрична модель професіоналізму робітника високотехнологічного виробництва, методичні основи модульного навчання кваліфікованих робітників, розкрито напрями політики країн Європейського Союзу щодо професійної освіти і навчання), що має практичну значущість для модернізації системи професійної освіти і навчання України.

За результатами НДР підготовлено та упроваджено шість результатів НДР, зокрема за видами продукції, а саме: наукова продукція – два (22 д.а.), науково-виробнича продукція – чотири (30 д.а.), нові НДР, розпочаті згідно з рекомендаціями завершених фундаментальних досліджень – одна.

Підготовлено, рекомендовано до друку та розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України: рукописи монографії «Професійне навчання кваліфікованих робітників в умовах високотехнологічного виробництва: теорія і практика» та «Професійні стандарти і кваліфікації у країнах з високорозвинутою економікою», посібників «Економічні основи професійного навчання кваліфікованих робітників на виробництві», «Дистанційне навчання кваліфікованих робітників в умовах виробництва», «Професійний розвиток персоналу підприємств у країнах Європейського Союзу»; методичних рекомендацій «Методичні рекомендації щодо професійного навчання кваліфікованих робітників в умовах високотехнологічного виробництва» загальним обсягом 52 д.а.

Для забезпечення оприлюднення та використання наукових результатів кінцеві результати НДР (опубліковані та електронні версії) репрезентувалися на VI Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти – 2015» (12-14 березня 2015 р.), Сьомому міжнародному форумі «Інноватика в сучасній освіті» (20-22 жовтня 2015 р.), XXVII Міжнародній спеціалізованій виставці «Освіта та кар'єра – 2015» (12-14 листопада 2015 р.); VIII Міжнародному форумі «Інноватика в сучасній освіті – 2016», XXX Міжнародній спеціалізованій виставці «Освіта та кар'єра – 2016» (17-19 грудня 2016 р.), VIII Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти» (16-18 березня 2017 р.), IX Міжнародній виставці «Інноватика в сучасній освіті» та VI Міжнародна виставка освіти за кордоном «World Edu» (24-26 жовтня 2017 р.) тощо.

Фундаментальна тема НДР *«Розвиток систем професійної освіти і навчання в країнах Європейського Союзу»* (реєстраційний номер 0116U004714). Термін виконання: 2016-2018 рр.

Мета НДР – здійснити комплексний аналіз розвитку систем професійної освіти і навчання в країнах Європейського Союзу та обґрунтувати можливості творчого використання інноваційних ідей цих країн у модернізації професійної освіти в Україні в умовах євроінтеграції.

У процесі виконання НДР здійснено аналіз понятійно-термінологічного апарату розвитку сфери ПОН у країнах ЄС, що втілюється у створенні словника “Тезаурус професійної освіти і навчання в країнах Європейського Союзу”, який включає 75 термінів, згруповані за трьома стрижневими напрямками політики ЄС у сфері ПОН: поняття, пов’язані із забезпеченням якості; поняття, пов’язані із європейськими інструментами інтеграції та кооперування у сфері ПОН; терміни і поняття освіти впродовж життя, який прислужиться оновленню ПТА сфери ПОН у відповідність із термінологією, прийнятою у країнах ЄС; гармонізації вітчизняного

термінологічного поля сфери ПТО із європейським; усвідомленню еволюції понять як наслідку структурних змін у сфері ПОН на рівні ЄС; представленню напрацювань вітчизняних науковців на європейському та світових рівнях.

Схарактеризовано сучасний контекст, тенденції, закономірності та політики щодо розвитку сфери ПОН у країнах ЄС.

За результатами НДР у 2016-2017 рр. підготовлено до друку 40 наукових праць з теми НДР загальним обсягом 52,0 д.а. – 1 монографію (21 д.а.), 1 посібник (8 д.а.), 26 статей (20,5 д.а.), 11 тез у збірниках матеріалів конференцій (1,5 д.а.), аналітичні матеріали про стан ПТО за профілем дослідницької діяльності лабораторії (1,0 д.а.) та рукописи до кінцевих результатів НДР загальним обсягом 11,5 д.а. – матеріалів до монографії «Сучасні моделі професійної освіти і навчання в країнах Європейського Союзу: порівняльний досвід» (1,5 д.а.); матеріали до практичного посібника «Професійні навчальні заклади в країнах Європейського Союзу» (4,5 д.а.); матеріали до практичного посібника «Законодавче забезпечення розвитку систем професійної освіти і навчання в країнах Європейського Союзу» (4,0 д.а.).

Опубліковано 39 наукових праць загальним обсягом 44,0 д.а.: 1 монографію (21 д.а.), 26 статей (20,5 д.а.), 11 тез у збірниках матеріалів конференцій (1,5 д.а.), аналітичні матеріали про стан ПТО за профілем дослідницької діяльності лабораторії (1,0 д.а.). Основні результати НДР апробовано шляхом участі у 105 масових заходах, в тому числі 19

міжнародних, з яких виконавці НДР підготували та провели 20 масових заходів, в тому числі п'ять включено до планів роботи НАПН України.

Усі праці, підготовлені та опубліковані за результатами виконання НДР у 2015-2018 рр., розміщено в електронній бібліотеці НАПН України. Електронні варіанти наукових праць співробітників лабораторії завантажено зі сайту електронної бібліотеки НАПН України понад 20 тисяч разів.

Упровадження результатів НДР

У 2015-2017 рр. здійснювалося упровадження результатів наукових досліджень за темою «*Особливості професійного навчання робітників в умовах високотехнологічного виробництва*», державний реєстраційний номер 0113U000160, що виконувалася у 2013-2015 рр. Рівень впровадження: всеукраїнський.

Підготовлено та упроваджено шість результатів НДР, зокрема за видами продукції, а саме: наукова продукція – два, науково-виробнича продукція – чотири, нові НДР, розпочаті згідно з рекомендаціями завершених фундаментальних досліджень – одна.

За результатами виконання фундаментального дослідження за темою: «*Особливості професійного навчання робітників в умовах високотехнологічного виробництва*», оприлюднено, поширено і впроваджено:

наукову продукцію, а саме:

Професійне навчання кваліфікованих робітників в умовах високотехнологічного виробництва: теорія і практика [монографія] / авт. кол. : В. О. Радкевич, В. М. Аніщенко, Н. В. Кулалаєва, Г. І. Лук'яненко, А. М. Михайличенко, В. С. Скульська ; за наук. ред. В. О. Радкевич. – К.: ТОВ «НВП Поліграфсервіс», 2014. – 251 с. (Опубліковано. Розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/7939/>); Професійні стандарти і кваліфікації у країнах з високорозвинутою економікою [монографія] / Л. П. Пуховська, А. О. Ворначев, С. В. Мельник, Ю. І. Кравець; за наук. ред. Л. П. Пуховської. – К.: «НВП Поліграфсервіс», 2014. – 176 с. (Розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/8200/>);

науково-виробничу: Савченко В. А. Економічні основи професійного навчання кваліфікованих робітників на виробництві: посібник / В. А. Савченко, А. В. Селецький – К, 2015. – 283 с. (Розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/107127/>); Дистанційне навчання кваліфікованих робітників в умовах виробництва / авт. кол. Лук'яненко Г. І., Сельникова Г. В., Аніщенко В. М., Байдулін В. Б., Савченко М. О. – К.: ІПТО НАПН України, 2015 – 217 с. (Розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/107129/>); Професійний розвиток персоналу підприємств у країнах Європейського Союзу / авт. кол. Л. П. Пуховська, А. О. Ворначев, С. О. Лей. – К.: ІПТО НАПН України, 2015 – 205 с. (Розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/107131/>); Методичні рекомендації щодо професійного навчання кваліфікованих робітників в умовах високотехнологічного виробництва / авт. кол.: Н. В. Кулалаєва, С. О. Лей, В. Б. Байдулін, М. О. Савченко – К. ІПТО НАПН України, 2015. – 164 с. (Розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/107130/>)

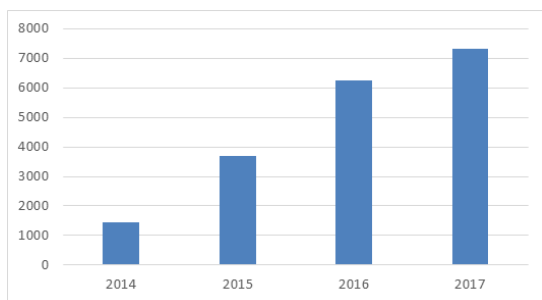
Отримані в результаті виконання НДР результати були використані

у внесених і прийнятих пропозиціях до Закону України «Про освіту» (стаття 15 п. 1), пропозиціях до проекту Закону України «Про професійну освіту», матеріалах до парламентських слухань з проблем професійно-технічної освіти в Україні, матеріалах до візних засідань комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти. Крім того, отримані результати знайшли своє відображення в низці рекомендацій, зокрема: Звітної науково-практичної конференції ІПТО НАПН України «Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання» (24-25 березня 2014 р., м. Київ); звітної науково-практичної конференції ІПТО НАПН України «Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання» (26 березня 2015 р., м. Київ); Звітної науково-практичної конференції Інституту професійно-технічної освіти НАПН України «Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання» (7 квітня та 19 квітня 2016 року, м. Київ); Всеукраїнської науково-практичної конференції «Управління розвитком професійної освіти в сучасних умовах» (3 листопада 2016 р.); Міжнародної науково-практичної конференції «Професійна освіта в умовах сталого розвитку суспільства» (1-2 грудня 2016 р., м. Київ), XI Всеукраїнської науково-практичної конференції (звітна) «Науково-методичне забезпечення професійно-технічної освіти і навчання» (2017 р.).

Отримані результати використовувалися також у процесі планування нової фундаментальної теми НДР лабораторії зарубіжних систем професійної освіти і навчання ІПТО НАПН України «Розвиток систем професійної освіти і навчання в країнах Європейського Союзу» (тему НДР на 2016-2018 рр. затверджено Постановою Президії НАПН України від 1 квітня 2015 р., № 1-2/6-98, термін виконання – 01.01.2016 р. – 31.12.2018 р.).

Загальна кількість об'єктів упровадження, з урахуванням одержувачів обов'язкового примірника, результатів НДР – 258, серед яких: навчальні заклади – 240 (професійно-технічні – 240); підвідомчі установи НАПН України – шість; інші установи, підприємства, організації, де використовується продукція підвідомчих установ (у т.ч. навчально(науково)-методичні центри ІПТО) – вісім.

Дані щодо впровадження електронних версій продукції НДР за темою «Особливості професійного навчання робітників в умовах високотехнологічного виробництва», розміщеної в електронній бібліотеці НАПН: кількість переглядів – 20112, кількість завантажень – 18539.

Кількість завантажень публікацій співробітників лабораторії зарубіжних систем в Електронній бібліотеці НАПН України

ЛАБОРАТОРІЯ ЕЛЕКТРОННИХ НАВЧАЛЬНИХ РЕСУРСІВ

Співробітники лабораторії електронних навчальних ресурсів (зліва направо: В. Ю. Белан (м.н.с.), О. М. Прохорчук (к.п.н., н.с.), О. Д. Гуменний (к.п.н., с.н.с.), М. А. Пригодій (д.п.н., проф., завідувач лабораторії), А. Г. Кононенко (к.п.н., н.с.), А. М. Гуржій (д.т.н., проф., академік НАПН України), А. Б. Зуєва (к.п.н., м.н.с.), Л. В. Липська (к.п.н.), Л. С. Гуменна (м.н.с.))

Лабораторія електронних навчальних ресурсів (до січня 2015 р. – лабораторія підручникотворення для системи професійно-технічної освіти) реалізовує завдання науково-дослідної роботи за темами досліджень у структурі Інституту професійно-технічної освіти НАПН України.

Метою діяльності лабораторії є проведення фундаментальних та прикладних наукових досліджень з проблем теорії та практики розроблення інформаційно-освітнього середовища (ІОС) професійно-технічних навчальних закладів та його впливу на підвищення якості професійної підготовки майбутніх фахівців.

Основні завдання лабораторії: науково-методичний супровід розроблення електронних підручників та формування контент-бібліотеки для професійно-технічних навчальних закладів аграрної, машинобудівної та будівельної галузей; формування електронних підручників на основі комп'ютерно орієнтованих дидактичних сценаріїв для професійно-технічних навчальних закладів аграрної, машинобудівної та будівельної галузей; здійснення науково-методичного супроводу формування електронних освітніх ресурсів щодо їх використання в навчально-виховній діяльності; науково-методичний супровід функціонування інформаційно-освітнього середовища системи професійно-технічних навчальних закладів.

Кадровий склад

Станом на початок 2018 р. до кадрового складу лабораторії входять вісім наукових працівників, у тому числі: доктор технічних наук, професор, академік НАПН України; доктор педагогічних наук, професор; два кандидати педагогічних наук.

Наукове керівництво

Під науковим керівництвом доктора педагогічних наук, професора М.А. Пригодія протягом 2013-2017 рр. підготовлено та захищено: одну докторську дисертацію за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти, А.А. Каленським на тему: «Система розвитку професійно-педагогічної етики у майбутніх викладачів спеціальних дисциплін вищих навчальних закладів аграрної та природоохоронної галузей» (2016); шість кандидатських дисертаційних дослідження за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти: О.М. Рем «Формування правової культури майбутніх інженерів педагогів у процесі професійної підготовки» (2013); К.І. Ярощук «Формування професійної етики майбутніх інженерів-педагогів при вивченні спеціальних дисциплін» (2014); І.Є. Клак «Формування професійної комунікативної компетентності в майбутніх учителів- філологів у процесі вивчення фахових дисциплін» (2016); Л.М. Бивалькевич «Підготовка майбутніх інженерів-педагогів до розвитку технічної творчості учнів професійно-технічних навчальних закладів» (2016); В.А. Пермінова «Підготовка бакалаврів права до творчої діяльності в процесі вивчення професійно-орієнтованих дисциплін» (2016); Т.Г. Криворот «Підготовка майбутніх викладачів вищого навчального закладу до використання засобів математичної статистики у науково-педагогічних дослідженнях» (2017) та одне кандидатське дисертаційне дослідження за спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика навчання (сільськогосподарські дисципліни): Л.В. Павлюк «Формування дослідницьких умінь у майбутніх бакалаврів енергетики агропромислового виробництва у процесі вивчення електротехнічних дисциплін» (2016).

У 2017 р. під науковим керівництвом кандидата педагогічних наук О.Д. Гуменного успішно завершено експеримент всеукраїнського рівня на тему: «Створення інформаційно-освітнього середовища у професійно-технічному навчальному закладі торгівлі та технологій харчування», що діяв на базі ДНЗ «Одеське вище професійне училище торгівлі та технологій харчування». Результати експериментальної роботи поширено на 12 закладів професійної освіти з різних областей України.

Основні результати тем НДР

Упродовж останніх п'яти років співробітники лабораторії здійснювали науково-дослідну роботу над двома прикладними темами: «Методичні основи створення підручника нового покоління для професійно-технічних навчальних закладів» і «Проектування інформаційно-освітнього середовища професійно-технічних навчальних закладів».

Тема: «Методичні основи створення підручника нового покоління для професійно-технічних навчальних закладів». Державний реєстраційний

номер 0111U002506. Термін виконання: 01.01.2011–31.12.2014. Виконавці: 13 штатних осіб. Науковий керівник: завідувач лабораторії підручникотворення Інституту професійно-технічної освіти НАПН України Карташова Л. А. доктор педагогічних наук, професор. Етап дослідження у 2013–2014 рр. – узагальнювальний.

У ході виконання дослідження *уперше* розроблено методiku створення електронних підручників нового покоління та їх застосування в навчальному процесі професійно-технічних навчальних закладів; концепцію контент-бібліотеки електронних підручників для системи професійно-технічної освіти України; створено та впроваджено методiku створення електронних підручників нового покоління та їх застосування в навчальному процесі професійно-технічних навчальних закладів. *Удосконалено* технологію створення електронних підручників нового покоління. *Подальшого розвитку набули:* організаційні та програмно-технічні рішення формування контент-бібліотеки електронних підручників нового покоління для системи ПТО.

Практичне значення отриманих результатів: розроблено методичні рекомендації створення електронних підручників нового покоління та їх застосування в навчальному процесі професійно-технічних навчальних закладів; створено «Контент-бібліотеку для системи ПТО України» [Електронний ресурс] Сайт Інституту ПТО НАПН України. – Режим доступу : http://www.profua.info/index.php?option=com_k2&view=item&layout=item&id=2&Itemid=795&lang=ua

Контент-бібліотека включає сім електронних підручників нового покоління зі спеціальних дисциплін: «Механізація рілляництва і садівництва: для учнів ПТНЗ, що навчаються за професією плодоовочівників»; «Технологія опоряджувальних робіт»; «Технологія штокатурних робіт»; «Технологія кам'яних робіт»; «Технологія токарної обробки»; «Технологія електродугового зварювання» для учнів ПТНЗ, що навчаються за професією електрогазозварник», «Електротехніка з основами промислової електроніки. Електронний підручник для спеціальностей будівельної галузі».

Розроблено електронні ресурси: науковий портал професійно-технічної освіти, який призначено для розташування Контент-бібліотеки для системи ПТО України, довідкової та допоміжної інформації, засобів моніторингу, проведення форумів, зворотного зв'язку тощо (Режим доступу: <http://www.profua.info/>); сайт лабораторії підручникотворення, як засіб підтримки та відтворення наукової діяльності лабораторії (Режим доступу: <http://booklab.profua.info/index.php?lang=ua>).

Здійснено: опрацювання експериментально отриманих даних (анкетування й експертне оцінювання) щодо визначення доцільності введення у навчальний процес ПТНЗ електронних підручників нового покоління. Опрацьовано 823 анкети, наданих респондентам у вигляді паперових примірників та в електронному вигляді на науковому порталі професійної освіти.

З метою визначення підходів до виокремлення організаційних умов впровадження електронних підручників нового покоління в навчально-виробничий процес навчальних закладів системи професійної освіти України досліджено матеріально-технічні можливості реалізації розроблених електронних ресурсів в закладах професійної освіти різних регіонів України.

Тема «Проектування інформаційно-освітнього середовища професійно-технічних навчальних закладів». Державний реєстраційний номер 0115U002085. Термін виконання: 01.01.2015 – 31.12.2017. Виконавці: вісім штатних осіб. Науковий керівник: кандидат педагогічних наук О.Д. Гуменний.

У процесі дослідно-експериментальної роботи здійснено: аналіз теорії і практики проектування інформаційно-освітнього середовища професійно-технічних навчальних закладів; з'ясовано та виокремлено особливості проектування інформаційно-освітнього середовища професійно-технічних навчальних закладів; вибір інструментарію проектування інформаційно-освітнього середовища професійно-технічних навчальних закладів; розроблено проект інформаційно-освітнього середовища професійно-технічних навчальних закладів; забезпечується змістове наповнення інформаційно-освітнього середовища професійно-технічних навчальних закладів.

Наукова новизна науково-дослідної роботи за звітний період полягає в тому, що вперше: обґрунтовано концепцію проектування інформаційно-освітнього середовища ПТНЗ; розроблено структуру інформаційно-освітнього середовища (конструктор ІОС; контент-бібліотеку; базу навчально-методичних матеріалів; електронні освітні ресурси навчальних дисциплін; депозитарій; репозиторій; електронні енциклопедії та довідники; довідково-пошукова система; систему дистанційного навчання; інші модулі); удосконалено методику проектування інформаційно-освітнього середовища ПТНЗ. Набуло подальшого розвитку поняття «інформаційно-освітнє середовище ПТНЗ», де поняття «розвиток» передбачає, що система узвичаєного консервативного освітнього процесу стає відкритою, такою, що дає змогу тому, хто навчається, вийти на сучасні рівні досягнень науки, за межі стандартних програм, усталених комунікацій, задіяти до пошуку широку палітру навчально-наукових можливостей мережі Інтернет.

За темою дослідження *підготовлено* посібник «Інформаційно-освітнє середовище професійно-технічних навчальних закладів» (6.0 д. а.), створено

електронний ресурс «Інформаційно-освітнє середовище професійно-технічних навчальних закладів» (30,3 д. а.).

Співробітниками лабораторії впродовж останніх років підготовлено та проведено більше семидесяти масових заходів. Лабораторія за останній рік взяла участь у 47 науково-практичних заходах (серед яких – 26 міжнародні).

Упровадження результатів НДР

У 2014–2016 рр. здійснювалося упровадження прикладного дослідження «Методичні основи створення підручника нового покоління для професійно-технічних навчальних закладів».

За результатами науково-дослідної роботи опубліковано сім електронних підручників (три з них отримали гриф МОН України), чотири посібники, чотири методичних рекомендацій, дві статті в наукових закордонних виданнях (обидві включені до наукометричних баз даних); три статті у наукових вітчизняних фахових виданнях; дві статті в інших виданнях; дев'ять тез конференцій (із них: дві міжнародних і сім всеукраїнських). Надруковано методичний посібник «Методичні основи створення підручника нового покоління для ПТНЗ».

Основні результати НДР упроваджено в практику роботи: на всеукраїнському рівні – на базі Науково-методичного центру професійно-технічної освіти в Донецькій області, в 2013–2014 рр.; на лабораторному рівні – сформовано базу з 26 експериментальних майданчиків.

У звітний період у Електронній бібліотеці НАПН України оприлюднено *виробничо-практичне видання* Методичні рекомендації щодо розробки підручника нового покоління для професійно-технічних навчальних закладів / А. Г. Гуралюк, О. В. Діденко, Г. В. Єльнікова, В. Т. Лозовецька, П. Г. Лузан, В. Д. Швець, В. В. Юрженко, Л. С. Гуменна, А. Б. Зуєва, В. С. Локшин, М. Л. Росток, І. М. Шупік, С. Б. Дриль / за наук.

ред. Л. А. Карташової. / – К., ТОВ «НВП Поліграфсервіс», – 2014. – 80 с.: (Розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/107094/>).

В Електронній бібліотеці НАПН України розміщено також електронні підручники (*навчальні видання*): Електротехніка з основами промислової електроніки. Електронний підручник для спеціальностей будівельної галузі [Електронний ресурс] / В. Д. Швець // За заг. ред. Л. А. Карташової // Інститут професійно-технічної освіти НАПН України. – Режим доступу: <http://electrical.pto.org.ua/>; Механізація сільськогосподарського виробництва (для плодоовочівників) [Електронний ресурс] / М.Л. Ростока, Л.А. Карташова, А.Г. Гуралюк, І.М. Смирнова, Л.С. Гуменна, А.О. Відаман, С.А. Матішук, Н.В. Приходько. – Режим доступу: <http://grower.pto.org.ua/>; Технологія кам'яних робіт [Електронний ресурс] / І.М. Шупік, А.Б. Зуєва, А.Г. Гуралюк / За заг. ред. В.О. Радкевич, Л. А. Карташової // Інститут професійно-технічної освіти НАПН України. – Режим доступу: <http://stonework.pto.org.ua/>; Технологія опоряджувальних робіт [Електронний ресурс] / А.Б. Зуєва, А.Г. Гуралюк, І.М. Шупік / За заг. ред. В.О. Радкевич, Л.А. Карташової // Інститут професійно-технічної освіти НАПН України. – Режим доступу: <http://decorator.pto.org.ua/>; Технологія токарної обробки: Токар. 2 розряд [Електронний ресурс] / А.Г.Гуралюк, А. Б. Зуєва, І.М. Шупік, В.В. Юрженко, Г.С. Захаренко, І.І. Макало, Л.О. Нікітенко, О.В. Паржницький, О.В. Роговий, Л.Д. Тилик, // Інститут професійно-технічної освіти НАПН України. – Режим доступу: <http://turner2.pto.org.ua/>.

Основні результати НДР знайшли своє відображення в рекомендаціях звітної науково-практичної конференції ІПТО АПН України «Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання» (2011–2014 рр.) та в процесі планування нової теми НДР лабораторії «Проектування інформаційно-освітнього середовища професійно-технічних навчальних закладів».

Кількість об'єктів упровадження результатів НДР «Методичні основи створення підручника нового покоління для професійно-технічних навчальних закладів», підтверджених заявками на розподіл друкованої продукції й довідками про впровадження: органи державної влади та місцевого самоврядування – вісім; професійно-технічні навчальні заклади – 213, підвідомчі установи НАПН України – чотири, інші навчальні заклади – 23, інші установи, підприємства, організації – 27. Об'єкти упровадження розташовані у 22 областях України та в м. Києві.

У 2017 р. розпочато упровадження НДР «Проектування інформаційно-освітнього середовища професійно-технічних навчальних закладів». Етап перший – оприлюднення.

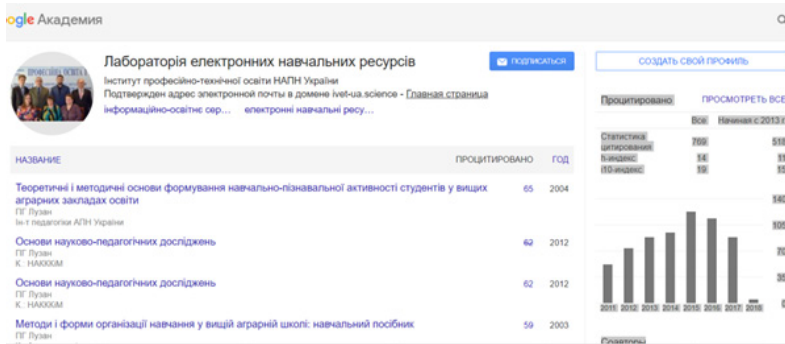
Було, зокрема, оприлюднено 5 видів *виробничо-практичної продукції*: один посібник (Інформаційно-освітнє середовище професійно-технічних навчальних закладів: посібник / Карташова Л.А., Юрженко В.В., Гуралюк А.Г., Липсь-ка Л.В., Гуменна Л.С., Зуєва А.Б., Шупік І.М., Ростока М.Л., Шевчен-ко В.Л. За наук.ред. Лузана П.Г. – Київ: ІПТО НАПН, 2017. – 124 с. ISBN 978-966-655-863-6)

два електронних ресурси («Інформаційно-освітнє середовище професійно-технічних навчальних закладів». – режим доступу pto.org.ua;

«Електронний довідник: поради щодо використання електронних ресурсів у навчально-виховній діяльності (для педагогічних працівників закладів ПТО)» – режим доступу <http://diagnost.pto.org.ua/>;

два електронних підручника («Автослюсар з ремонту автомобілів».
– Режим доступу: <http://mechanic.pto.org.ua/>; «Інформаційні системи і технології в обліку». – Режим доступу: bookkeeper.ivet-ua.science/).

У 2017 р. було опубліковано 62 статті за темою дослідження, з яких: 25 – у вітчизняних фахових виданнях, п'ять – у зарубіжних, та 30 тез. Три статті опубліковані в наукометричних фахових журналах.

Індекси цитувань лабораторії електронних навчальних ресурсів (за Google Scholar станом на 05.04.18 р.)

Друковану продукцію за темами НДР було представлено на Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти, Міжнародному форумі «Інноватика в сучасній освіті», Міжнародній науково-практичній конференції «Професійне навчання персоналу – європейський вибір», Всеукраїнській науково-практичній конференції «Розвиток професійної культури майбутніх фахівців: виклики, досвід, стратегії і перспективи», XI Всеукраїнській науково-практичній конференції (звітній) «Науково-методичне забезпечення професійно-технічної освіти і навчання», Всеукраїнській науково-практичній конференції «Теорія і практика використання інформаційних технологій в навчальному процесі», Всеукраїнській науково-практичній конференції «Проблеми інформатизації навчального процесу в школі та вищому педагогічному навчальному закладі», Міжнародній науково-практичній конференції «Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи», Міжнародній науково-практичній конференції «Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи».

Моніторинг упровадження результатів завершеної роботи здійснювався шляхом збирання й аналізу релевантної інформації з розрахунком коефіцієнту відповідності за групами показників «Оприлюднення продукції НДР», «Розповсюдження продукції НДР», «Використання продукції НДР цільовою аудиторією».

Результати НДР апробовано на багатьох конференціях міжнародного і всеукраїнського рівнів, круглих столах, науково-практичних семінарах, семінарах-тренінгах.

Кількість завантажень наукової продукції лабораторії електронних навчальних ресурсів в Електронній бібліотеці НАПН України (станом на 10.01.18 р.)

ЛАБОРАТОРІЯ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У КОЛЕДЖАХ І ТЕХНІКУМАХ

Співробітники лабораторії науково-методичного супроводу підготовки фахівців у коледжах і технікумах

*Зліва направо: П.Г. Лузан (д.п.н., проф., г.н.с.), Т.М. Пащенко (к.п.н., с.н.с.),
Н.В. Колісник (к.п.н., н.с.), Н. М. Ваніна (к.п.н., с.н.с.), П. С. Поповкіна
(м.н.с.), А. А. Каленський (д.п.н., доц., завідувач лабораторії)*

Пріоритетним напрямом роботи лабораторії є виконання науково-дослідної роботи з теми «Методичні основи стандартизації професійної освіти молодших спеціалістів у коледжах і технікумах».

У контексті реалізації мети науково-дослідної роботи актуальними завданнями є: вивчення стану професійної підготовки молодших спеціалістів у технікумах і коледжах аграрної, будівельної та машинобудівної галузей; теоретичне обґрунтування концепції стандартизації професійної освіти молодших спеціалістів у коледжах і технікумах; розроблення та апробація методики стандартизації професійної освіти молодших спеціалістів аграрної, будівельної та машинобудівної галузей; створення та впровадження методичних рекомендацій для педагогічних працівників технікумів і коледжів щодо професійної підготовки молодших спеціалістів аграрної, будівельної та машинобудівної галузей на компетентнісній основі.

Отримані результати сприятимуть підвищенню якості професійного навчання та рівня професійної компетентності випускників технікумів і коледжів для аграрної, будівельної та машинобудівної галузей.

Кадровий склад

На сьогоднішній час кадровий склад лабораторії складає шість наукових працівників, у тому числі: два доктори педагогічних наук, з яких, один професор і один доцент, два кандидати педагогічних наук, один кандидат економічних наук, з яких, один старший науковий співробітник і один доцент.

Під науковим керівництвом і за наукового консультування доктора педагогічних наук, професора П. Г. Лузана підготовлено і захищено кандидатську дисертацію І. А. Мосею на тему: «Формування самоосвітньої компетентності майбутніх кваліфікованих робітників у процесі загальноосвітньої підготовки» за спеціальністю 13.00.04 (2014) та докторську дисертацію В. А. Кручек на тему: «Теоретичні і методичні основи формування культури педагогічної взаємодії суб'єктів навчально-виховного процесу вищих аграрних навчальних закладів» за спеціальністю 13.00.04 (2013).

Під науковим керівництвом доктора педагогічних наук, доцента А. А. Каленського підготовлено та захищено дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук Т. І. Ковтун на тему: «Педагогічні умови інтелектуального розвитку студентів агротехнічних коледжів у процесі гуманітарної підготовки» за спеціальністю 13.00.04 (2015).

Основні результати тем НДР

З 2017 р. співробітники лабораторії здійснювали науково-дослідну роботу за темою: «Методичні основи стандартизації професійної освіти молодших спеціалістів у коледжах і технікумах». Державний реєстраційний номер: 0117U002628. Термін виконання: 01.03.2017–31.12.2019. Науковий керівник: Каленський Андрій Анатолійович, доктор педагогічних наук, доцент.

Мета НДР – визначити й теоретично обґрунтувати методичні основи стандартизації професійної освіти молодших спеціалістів у коледжах і технікумах для аграрної, будівельної та машинобудівної галузей.

У процесі виконання НДР: уперше підготовлено й науково обґрунтовано концепцію стандартизації професійної підготовки молодших спеціалістів; запропоновано принципово новий підхід до стандартизації фахової передвищої освіти; науково обґрунтовано та розроблено методичну систему цілеспрямованого формування готовності педагогічних працівників до стандартизації професійної освіти молодших спеціалістів у коледжах і технікумах;

розроблено модель методичної системи цілеспрямованого формування готовності педагогічних працівників до стандартизації професійної освіти молодших спеціалістів у коледжах і технікумах; уточнено цілі стандартизації компетентнісно орієнтованої підготовки молодших спеціалістів в коледжах і технікумах; основні педагогічні умови продуктивної компетентнісно орієнтованої підготовки молодших спеціалістів у коледжах і технікумах; комплекс вимог до проектування змісту компетентнісно орієнтованої освіти; основні чинники, що гальмують стандартизацію освіти молодших спеціалістів; сутність поняття «готовність до стандартизації підготовки молодших спеціалістів»; структуру готовності педагогічного працівника до стандартизації підготовки молодших спеціалістів у коледжах і технікумах; етапи формування готовності педагогічного працівника до стандартизації підготовки молодших спеціалістів у коледжах і технікумах; критерії і відповідні показники сформованості готовності педагогічного працівника до стандартизації підготовки молодших спеціалістів у коледжах і технікумах та виокремлено чотири її рівні: низький, середній, достатній, високий; діагностичний інструментарій щодо визначення рівнів сформованості готовності педагогічних працівників до стандартизації підготовки молодших спеціалістів у коледжах і технікумах; дістали подальшого розвитку: психолого-педагогічні засади формування у педагогічних працівників уявлень про стандартизацію освіти молодших спеціалістів у коледжах і технікумах; організаційно-методичне забезпечення компетентнісно орієнтованої підготовки майбутніх фахівців; положення щодо можливостей онлайн-консультування в наданні навчально-консультативних послуг з проектування змісту освіти, відбору та застосування інноваційних дидактичних технологій, розроблення методів об'єктивного оцінювання компетентнісних досягнень студентів та випускників тощо.

За результатами НДР у 2017 рр. було підготовлено 26 робіт загальним обсягом 16 д.а., в тому числі: аналітичні матеріали про стан професійної освіти за профілем дослідницької діяльності лабораторії (1,0 д.а.); 11 статей (3,5 д.а.), в тому числі 3 статті у виданнях, включених до наукометричних баз (1,5 д.а.), 1 стаття іноземною мовою (0,5 д.а.), 1 стаття у зарубіжних виданнях (0,5 д.а.), 11 тез (1,5 д.а.). Підготовлено рукописи: розділів монографії «Стандартизація професійної освіти: теорія і практика» (5,0 д.а.); розділів бібліографічного покажчика «Професійна підготовка молодших спеціалістів за компетентнісним підходом» (2,0 д.а.); розділів методичного посібника «Методичні основи стандартизації підготовки молодших спеціалістів у коледжах і технікумах» (1,5 д.а.); розділів методичних рекомендацій: «Стандартизація професійної підготовки молодших спеціалістів аграрної, будівельної та машинобудівної галузей» (1,5 д.а.).

Основні результати НДР апробовано шляхом участі у 19 масових заходах, у тому числі дев'яти міжнародних. Виконавці НДР підготували та провели чотири масових заходи, в тому числі два – включених до планів роботи НАПН України.

Усі праці, підготовлені та опубліковані за результатами виконання НДР у 2017 р., розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України. Електронні варіанти наукових праць співробітників лабораторії завантажено із сайту Електронної бібліотеки НАПН України понад чотири тисячі разів.

Упровадження результатів НДР

У 2017 р. здійснювалося упровадження результатів наукових досліджень за темою: «Проектування змісту професійно-технічної освіти на основі компетентнісного підходу» (державний реєстраційний номер 0113U000230). Термін виконання: 01.01.2013–31.12.2015, завершена.

Підготовлено та упроваджено шість результатів НДР, зокрема за видами продукції: наукова продукція – дві; науково-виробнича продукція – одна; навчальна продукція – три.

За результатами виконання фундаментального дослідження за темою: «Проектування змісту професійно-технічної освіти на основі компетентнісного підходу» оприлюднено, поширено і впроваджено:

наукову продукцію, а саме:

Модульно-компетентнісний підхід у підготовці кваліфікованих робітників будівельної та машинобудівельної галузей: монографія / П. Г. Лузан, В. В. Ягупов, Г. І. Лук'яненко, Т. В. Пятничук, М. І. Михнюк. – Київ : 2015. – 255 с. (Розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/107093/>); *Модернізація змісту професійної освіти і навчання: теорія і практика*: монографія [Електронний ресурс] / М. А. Вайнтрауб, А. М. Романова, І. А. Мося, Я. Ю. Білоконь та ін., за наук. ред. М. А. Вайнтрауб. – Київ: 2015. – 328 с. (Розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/106792/>);

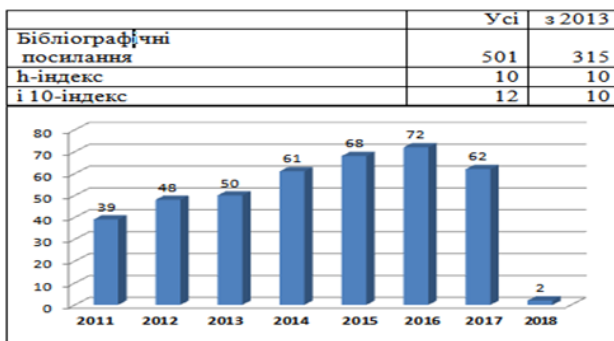
науково-виробничу продукцію: Педагогічні основи формування змісту підготовки кваліфікованих робітників за інтегрованими професіями: посібник / С. Г. Кравець, Ю. І. Кравець, Н. П. Дерев'янюк, О. Г. Оліферчук. – К.: ТОВ «НВП Поліграфсервіс», 2014. – 152 с. (Розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/8282/>);

навчальну продукцію: Технологія опоряджувальних робіт (для учнів ПТНЗ будівельного профілю): навч. посіб. / Я. Ю. Білоконь, Ю. І. Кравець, М. І. Михнюк, Т. В. Пятничук. – Київ: ІПТО НАПН України, 2015. – 167 с. (Розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/107153/>); Організація і техніка обслуговування (для учнів ПТНЗ галузі ресторанного господарства): навч. посіб. / С. Г. Кравець, Н. П. Камінська, О. Г. Оліферчук, за наук. ред. С. Г. Кравець – Київ: Інститут ПТО НАПН України, 2015. – 202 с. (Розміщено в Електронній бібліотеці НАПН

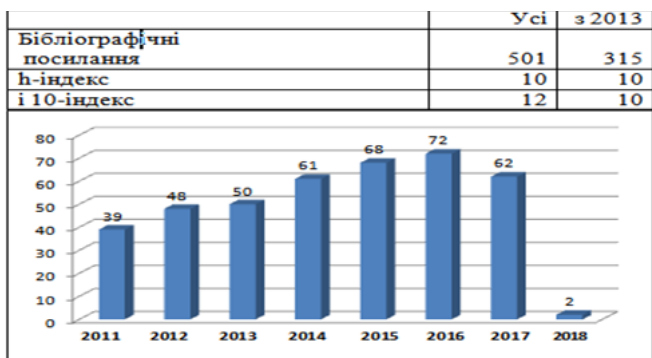
України: <http://lib.iitta.gov.ua/106799/>); Технологія верстатних робіт: навч. пос. для проф.-техн. навч. закладів / М. А. Вайнтрауб, В. Й. Засельський, Д. В. Пополов, за наук. ред. М. А. Вайнтрауба. – Київ : Інститут ПТО НАПН України, 2015. – 199 с. (Розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України: <http://lib.iitta.gov.ua/11066/>).

Отримані в результаті виконання НДР результати були використані у внесених і прийнятих пропозиціях до Закону України «Про освіту» (стаття 15 п. 1), пропозиціях до проекту Закону України «Про професійну освіту», матеріалах до парламентських слухань з проблем професійно-технічної освіти в Україні, матеріалах до виїзних засідань комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти. Крім того, отримані результати знайшли своє відображення у низці рекомендацій, зокрема: Звітної науково-практичної конференції ПТО НАПН України «Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання» (24-25 березня 2014 р., м. Київ); звітної науково-практичної конференції ПТО НАПН України «Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання» (26 березня 2015 р., м. Київ); Звітної науково-практичної конференції Інституту професійно-технічної освіти НАПН України «Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання» (7 квітня та 19 квітня 2016 року, м. Київ); Всеукраїнської науково-практичної конференції «Управління розвитком професійної освіти в сучасних умовах» (3 листопада 2016 р.); Міжнародної науково-практичної конференції «Професійна освіта в умовах сталого розвитку суспільства» (1-2 грудня 2016 р., м. Київ).

Загальна кількість об'єктів упровадження, з урахуванням одержувачів обов'язкового примірника, результатів НДР – 199, серед яких: органи державної влади та місцевого самоврядування – 1; навчальні заклади – 164 (загальноосвітні – 6; професійно-технічні – 157, вищі – 1); підвідомчі установи НАПН України – 3; інші установи, підприємства, організації, де використовується продукція підвідомчих установ (у т.ч. навчально(науково)-методичні центри ПТО) – 31. Дані щодо впровадження електронних версій продукції НДР за темою «Підготовка учнівської молоді до вибору й реалізації професійної кар'єри», розміщеної в електронній бібліотеці НАПН: кількість переглядів – 1865, кількість завантажень – 4225.

Індекси цитувань співробітників лабораторії науково-методичного супроводу підготовки фахівців у коледжах і технікумах за Google Scholar станом на 05.04.18 р.

Кількість завантажень публікацій співробітниками лабораторії змісту професійної освіти і навчання за даними Електронної бібліотеки НАПН України (у тис. одиниць)

НАУКОВІ ЦЕНТРИ

В Інституті професійно-технічної освіти НАПН України функціонує також три центри, що були створені за міжнародної підтримки: Центр сучасних професій і технологій навчання; Центр здорового способу життя та профілактики ВІЛ/СНІДу; Центр енергоефективності. Основні положення щодо їх діяльності відображені у відповідних Концепціях та щорічних планах роботи.

У 2013-2017 рр. науково-дослідна діяльність Центрів Інституту була спрямована на: вивчення зарубіжного досвіду щодо впровадження дуального навчання кваліфікованих робітників у закладах професійної (професійно-технічної) освіти; співпрацю з міжнародними організаціями (Європейський фонд освіти) з питань удосконалення методик розроблення професійних та освітніх стандартів професійної освіти; впровадження конкурсу проектів-презентацій «Молодь обирає здоров'я», популяризацію здорового способу життя, проведення благодійних волонтерських акцій для учнівської молоді, квестів та інших форм роботи; упровадження в практику професійно-технічних навчальних закладів предмета «Основи енергоефективності», розповсюдження його матеріалів серед викладачів, інженерно-педагогічних працівників ПТНЗ та структурних навчальних підрозділів підприємств, фахівців з питань енергоефективності та усіх зацікавлених осіб, апробацію трьох дистанційних курсів з підвищення екологічної компетентності педагогічних працівників системи ПТО, проведення Всеукраїнського конкурсу на кращий екологічний проект «Збережемо Землю для наступних поколінь» з метою актуалізації екологічних знань учнів/студентів закладів професійної (професійно-технічної) освіти для усвідомлення ними екологічних проблем у майбутній професійній діяльності.

Центр енергоефективності

Центр було створено 11 лютого 2009 р. на базі Інституту професійно-технічної освіти НАПН України у рамках роботи спільного проекту Національної Академії педагогічних наук України і Федерального

Міністерства економічного співробітництва і розвитку ФРН та Товариства технічного співробітництва (GTZ) ФРН «Реформа професійної освіти з урахуванням енергоефективності». Належить до структури лабораторії технологій професійного навчання.

Головною метою роботи Центру є сприяння закладам професійної (професійно-технічної) освіти у здійсненні професійного навчання з ефективного використання енергетичних ресурсів.

Співробітниками Центру розроблено навчальний курс «Основи енергоефективності», програму якого затверджено МОН України (наказ №947 від 13 жовтня 2010 року); надсилаються матеріали курсу «Основи енергоефективності» до закладів професійної (професійно-технічної) освіти, що готують кваліфікованих робітників для промисловості та будівництва з пропозиціями щодо включення цього курсу до навчальних програм їхньої підготовки; розповсюджуються матеріали курсу «Основи енергоефективності» серед педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти, фахівців з питань енергоефективності та усіх зацікавлених осіб; проводяться науково-методичні та науково-практичні семінари, тренінги за участю співробітників Інституту ПТО НАПН України, працівників Департаментів освіти і науки обласних державних адміністрацій України, обласних навчально-(науково)-методичних центрів ПТО, закладів професійної (професійно-технічної) освіти України з метою обговорення актуальних проблем науково-методичного забезпечення формування та розвитку енергозбережувальної компетентності учнів, студентів, педагогів і працівників підприємств, питань, пов'язаних з дидактичними проблемами впровадження в практику навчальних закладів предмета «Основи енергоефективності»; розповсюджуються інформаційні матеріали щодо діяльності Центру енергоефективності ПТО НАПН України під час проведення щорічних виставок «Сучасні заклади освіти», «Інноватика в освіті».

Заходи Центру енергоефективності

Науково-практичні семінари: «Підготовка майбутніх фахівців легкої промисловості до енергоефективної діяльності» (16 травня 2014 р., м. Київ), «Науково-методичний супровід формування та розвитку у кваліфікованих робітників енергоефективної компетентності, культури безпеки професійної діяльності та розробки викладачами спеціальних дисциплін електронних підручників і посібників» (19 червня 2014 р., м. Запоріжжя), «Культура безпеки професійної діяльності в умовах виробництва» для викладачів охорони праці, безпеки діяльності, спецдисциплін та майстрів виробничого навчання проведено з метою формування екологічної, енергоефективної та працезохоронної компетентності в учнів ПТНЗ (20 лютого 2015 року, м. Запоріжжя), «Формування та розвиток культури безпеки професійної діяльності кваліфікованих робітників» проведено для науковців, педагогічних працівників навчальних закладів різних рівнів, представників підприємств (19 березня 2015 року, м. Київ), «Розвиток культури безпеки професійної діяльності педагогічних працівників ПТНЗ будівельного профілю» (1 жовтня 2015 р.). Упродовж 2017 р. співробітниками Центру було проведено Всеукраїнський конкурс на кращий екологічний проект

«Збережемо Землю для наступних поколінь» серед учнів (студентів) закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Центр сучасних професій і технологій навчання

Центр сучасних професій і технологій навчання був створений 23 вересня 2009 р. на базі Інституту професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України. Ця подія стала можливою завдяки тісній співпраці українсько-німецького проекту «Реформа професійно-технічної освіти з урахуванням енергоефективності» та Національної академії педагогічних наук України. Створення Центру стало продовженням роботи щодо реформування професійно-технічної освіти в Україні, яка проводилася в рамках проекту з 2003 року за міжурядовою угодою між Україною та Німеччиною.

Центр функціонує у складі лабораторії технологій професійного навчання. Діяльність Центру здійснюється відповідно до щорічних планів лабораторії та Інституту професійно-технічної освіти НАПН України.

Основними напрямками діяльності є: нормативно-правове забезпечення реформування та розвитку системи ПТО України (участь у розробці Національної рамки кваліфікацій, системи професійних кваліфікацій, Закону України «Про професійно-технічну освіту», Національної системи кваліфікацій); порівняльний аналіз досвіду формування і розвитку трудових ресурсів в Україні та зарубіжних країнах; спільна діяльність з Департаментом професійної освіти Міністерства освіти і науки України щодо оновлення змісту підготовки кваліфікованих робітників; дослідження проблем професійної підготовки кваліфікованих робітників у системі ПТО; визначення потреб у нових професіях і технологіях навчання; розроблення, апробація та впровадження навчально-програмної документації на нові професії; науково-методичне забезпечення впровадження нових професій, надання консультацій та рекомендацій.

Одним із важливих результатів діяльності Центру сучасних професій і технологій навчання є узагальнення й аналіз зарубіжного досвіду з проблем професійної освіти і навчання. Так, за звітний період визначено: підходи до розроблення професійних кваліфікацій; загальні принципи, методи, критерії й інструменти забезпечення якості професійної підготовки; кваліфікаційні вимоги на основі професійних компетенцій, а також система кваліфікаційних кредитів для професійної освіти. Крім того, розпочато впровадження зарубіжного досвіду для прискорення входження України до європейського освітнього простору, розширення міжнародного співробітництва в галузі забезпечення якості та відкритості професійної освіти і навчання, підвищення соціальної активності, конкурентоспроможності й мобільності кваліфікованих робітників, сприяння можливості працевлаштування на вітчизняному й міжнародному ринках праці.

Здійснений аналіз стану підготовки робітничих кадрів в Україні дав змогу виявити низку проблем, зокрема: недосконалість нормативно-правової бази щодо функціонування державної системи професійної підготовки; відсутність механізму створення професійних стандартів; дисбаланс потреб ринку праці та пропозицій сфери освіти; відсутність системи незалежного оцінювання результатів навчання; невідповідність переліку професій навчання сучасному ринку праці; недоліки у формуванні державного замовлення на професійну підготовку кадрів відповідно до реальних

потреб ринку праці; недостатнє фінансове забезпечення професійної підготовки у ПТНЗ; застарілість навчальної матеріально-технічної бази закладів професійно-технічної освіти тощо. Встановлено, що на сучасному етапі питання формування та розвитку трудового потенціалу розпорошені між Міністерством освіти і науки, Міністерством соціальної політики, Міністерством економіки, Міністерством фінансів, іншими центральними та регіональними органами державної виконавчої влади, а це унеможлиблює реалізацію цілісного, системного підходу в зазначеній справі.

Практична діяльність Центру (2013-2017)

Представники Центру брали участь у розробленні нормативно-правових документів, зокрема: Національної рамки кваліфікацій, системи професійних кваліфікацій, Закону України «Про професійно-технічну освіту», Національної системи кваліфікацій; «Порядку підтвердження результатів неформального професійного навчання осіб за робітничими професіями»; «Порядку проведення вхідного контролю знань, умінь та навичок для осіб, які приймаються на навчання за програмами перепідготовки або підвищення кваліфікації». Запропоновано проекти методик розроблення та впровадження професійних та освітніх стандартів на основі компетентнісного підходу. Підготовлено проект ДСПТО з професії «Підручний сталевара конвертерного виробництва (конвертера)» та ДСПТО з професії «Майстер банно(лазне)-оздоровчих послуг», затверджений наказом Міністерства освіти і науки України № 859 від 27.06.2013 р. У 2013 році Центр був залучений до розроблення ДСПТО з восьми інтегрованих професій, одна з яких – «Майстер ресторанного обслуговування», затверджена наказом Міністерства освіти і науки України № 1494 від 28.10.2013 р. Розроблено також: проект професійного стандарту з професії «Монтажник будівельний» та проекти ДСПТО з професій будівельної галузі за компетентнісним підходом. Проведено 35 засідань робочих груп щодо розроблення проектів ДСПТО із сучасних професій. Взято участь у підготовці і проведенні понад 30 масових заходів. Робота Центру регулярно висвітлювалася у ЗМІ та наукових виданнях.

Одним з найбільш вагомих результатів діяльності Центру сучасних професій і технологій навчання є узагальнення й аналіз зарубіжного досвіду з проблем професійної освіти і навчання з метою розширення міжнародного співробітництва в галузі забезпечення якості та відкритості професійної освіти і навчання, підвищення соціальної активності, конкурентоспроможності й мобільності кваліфікованих робітників, сприяння можливості працевлаштування на вітчизняному і міжнародному ринках праці. Розроблено вісім державних стандартів з нових, технологічно складних професій. Підготовлено та апробовано відповідні методичні рекомендації.

Центр здорового способу життя і профілактики ВІЛ/СНІДУ

Центр здорового способу життя та профілактики ВІЛ/СНІДу Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Центр було відкрито у 2009 році за технічної підтримки німецького товариства технічного співробітництва (GTZ) ГМБХ. Концептуальною засадою діяльності Центру є педагогічна підтримка мотивації учнівської молоді до здорового способу життя.

В основі такої педагогічної підтримки лежить співпраця освітнього трикутника – педагогів, батьків та учнівського самоврядування, принцип активізації громади – мотивація всіх учасників навчально-виховного процесу до активної інтеракції, спрямованої на здоровий спосіб життя.

Зазначений підхід було реалізовано шляхом впровадження таких форм діяльності, як упровадження спецкурсу із здорового способу життя, участь у виставках міжнародного та загальноукраїнського рівнів, проведення круглих столів та лекцій, благодійних волонтерських акцій для дітей, які навчаються у школах-інтернатах для дітей з особливими соціальними потребами, квести та інші форми роботи.

Експериментальна робота здійснювалася на таких експериментальних майданчиках: ННЦ ПТО НАПН України, Київський міський Будинок учителя, Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області, ліцей «Голосіївський № 241 м. Києва»; школа № 319 ім. В. Лобановського з поглибленим вивченням трудового навчання, організації лідерів учнівського самоврядування м. Києва.

Центр активно співпрацював з Управлінням професійної освіти Департаменту освіти і науки, молоді та спорту виконавчого органу Київської міської ради (КМДА), Інститутом гігієни та медичної екології ім. О. М. Марзєєва АМН України. З названими установами було підписано договори про співпрацю.

Практична діяльність Центру (2013-2017)

Найсуттєвішими заходами Центру були такі: контроль стану здоров'я учнів професійно-технічних та загальноосвітніх навчальних закладів – спільний експеримент із Інститутом гігієни та медичної екології ім. О. М. Марзєєва АМН України (у відповідності з договором між Інститутами).

Розроблено спецкурс «Здоровий спосіб життя учнівської молоді». Згідно договорам з ННЦ ПТО НАПНУ, Навчально-методичним центром профтехосвіти у Дніпропетровській області, України, ліцеєм «Голосіївський № 241 м. Києва; школою № 319 ім. В. Лобановського з поглибленим вивченням трудового навчання у Центрі та на експериментальних майданчиках апробаційний спецкурс експериментально перевіряється та практично впроваджується. Проведено виїзні сесії у Дніпропетровській області: Софіївське професійно-технічне училище № 87; Марганецьке професійно-технічне училище № 68; Апостолівське професійно-технічне училище № 85.

Центром здорового способу життя та профілактики ВІЛ/СНІДу, лідерами учнівського самоврядування міста (КМРС – Київська міська рада старшокласників та рада учнів профтехосвіти) спільно з Київським Палацом дітей та юнацтва (КПДЮ), відповідно до програми XVI Міжнародної виставки та П'ятої Національної виставки-презентації «Інноватика в сучасній освіті», проведено круглі столи, на яких учні загальноосвітніх навчальних закладів та професійно-технічних училищ прозвітували про свої досягнення у контексті забезпечення здорового способу життя, обмінялися досвідом та взяли участь в інтерактивних іграх.

Лідери учнівського самоврядування ЗОШ та ПТНЗ при сприянні Центру здорового способу життя та профілактики ВІЛ/СНІДу ПТО та КПДЮ здійснюють шефську допомогу санаторній ЗОШ-інтернат № 20 для

дітей з малими та неактивними формами туберкульозу. Лідери учнівського самоврядування ПТНЗ проводять для хворих дітей інтернату майстер-класи зі своїх професій, лідери ЗОШ проводять інтерактивні тренінги.

Лідерами учнівського самоврядування ЗОШ та ПТНЗ при сприянні Центру здорового способу життя та профілактики ВІЛ/СНІДу ІПТО, КПДЮ та Управління освіти реалізовано програму для учнів ЗОШ – інтернат № 14, для дітей які потребують соціальної допомоги, проведено майстер-класи.

У Київському будинку вчителя проведено цикл лекцій для педагогів та батьків зі здорового способу життя. Традиційно проводяться квести на свіжому повітрі для учнів ЗОШ та закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

ВЧЕНА РАДА

Свою діяльність вчена рада Інституту розпочала 21 вересня 2006 р. У зв'язку з переглядом тематики наукових досліджень, склад вченої ради було оновлено 17 грудня 2009 року (Постанова Президії НАПН України, протокол № 1-7/12-400). Із січня 2015 року відбулися зміни в структурі Інституту, що зумовило необхідність оновлення складу вченої ради (Постанова Президії НАПН України від 19 лютого 2015 р.), до якої ввійшли 20 осіб, серед них: дванадцять докторів наук, один член-кореспондент НАПН України, шість кандидатів наук. Змінна тематика наукових досліджень, структури Інституту та нормативно-правової бази діяльності наукових установ (вступив у дію Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність») спричинили необхідність змін у кількісному та якісному складі вченої ради та процедури її обрання. Оновлений кількісний та якісний склад ученої ради Інституту затверджено Постановою Президії НАПН України, протокол № 1-2/2-38 від 18 лютого 2016 року. Нині склад ученої ради налічує 20 осіб, серед них: вісім докторів наук, один академік НАПН України, одинадцять кандидатів наук.

До складу вченої ради входять представники дирекції Інституту, керівники структурних підрозділів (завідувачі лабораторій), провідні вчені Інституту, голова профспілкового комітету, а також голова ради молодих учених. Її членами є також педагоги-практики: Дмитро Васильович Гоменюк, кандидат педагогічних наук, директор Навчально-наукового центру професійно-технічної освіти НАПН України, Володимир Петрович Тименко, доктор педагогічних наук, професор, учений секретар Відділення професійної освіти та освіти дорослих НАПН України, Паржницький Віктор Валентинович, кандидат педагогічних наук заступник начальника відділу наукового та навчально-методичного забезпечення змісту професійної освіти Інституту модернізації змісту освіти.

Очолює вчену раду директор Інституту, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України Валентина Олександрівна Радкевич. Заступник голови вченої ради – доктор педагогічних наук, професор Ганна Миколаївна Романова; учений секретар – доктор педагогічних наук, доцент Людмила Олександрівна Базиль.

Відповідно до Положення про вчену раду, плану роботи Інституту, вчена рада щорічно проводить не менше 10 засідань, на яких розглядаються актуальні питання розвитку професійної освіти і навчання. Протягом 2013–2017 рр. відбулося 60 засідань ученої ради Інституту, в ході яких було розглянуто 652 питання щодо функціонування та розвитку Інституту, зокрема стосовно розширення спектру досліджень та забезпечення їх

якості, фахового зростання науковців, «омолодження колективу» та ін. На засіданнях вченої ради обговорювалися також різноаспектні питання наукової та науково-експериментальної діяльності в Інституті, а саме: про підсумки науково-дослідної та науково-експериментальної роботи Інституту; про створення моделі моніторингу впровадження результатів НДР; щодо перспективних напрямів наукової, науково-технічної та освітньої діяльності Інституту, а також проблематики наукових досліджень, рекомендованих для оголошення конкурсу на їх виконання.

Позитивною виявилася практика обговорень про міжнародне наукове співробітництво лабораторій Інституту професійно-технічної освіти НАПН України в рамках реалізації НДР, експериментальної та виставкової діяльності; ефективність та результати проведення науково-масових заходів у 2017 році; хід реалізації програми спільної діяльності Міністерства освіти і науки України та Інституту професійно-технічної освіти НАПН України; підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів в аспірантурі й докторантурі Інституту професійно-технічної освіти НАПН України; розвиток зв'язків лабораторій Інституту з іншими науковими установами та університетами; застосування теорії визначення понять в обґрунтуванні результатів наукових педагогічних досліджень.

У центрі уваги вченої ради Інституту постійно знаходиться експериментальна робота на різних рівнях – місцевому, обласному, всеукраїнському, зокрема: затверджено програми експериментальних робіт із тем: «Проектування інформаційно-освітнього середовища професійно-технічних навчальних закладів» (Л. А. Карташова); «Технологія розвитку професійної кар'єри учнів з використанням електронного портфоліо» (Л. М. Єршова); «Формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності» (Л.М. Єршова), «Організація дистанційного професійного навчання учнівської молоді та дорослих, які проживають на тимчасово окупованій території України та у населених пунктах лінії зіткнення» (М. А. Пригодій), «Організаційно-педагогічні умови створення і функціонування Центру професійної кар'єри у професійно-технічному навчальному закладі» (Д. О. Закатнов) та ін. Розглянуто результати виконання Всеукраїнської дослідно-експериментальної роботи ДПТНЗ «Роменське ВПУ» на тему «Педагогічні основи управління ПТНЗ в умовах ринкової економіки» (Ю. С. Палькевич); призначення керівника науково-експериментальної роботи на тему: «Управління розвитком організаційної культури професійно-технічного навчального закладу аграрного профілю на базі Бердичівського ВПУ»; призначення наукового консультанта дослідно-експериментальної роботи державного навчального закладу «Дніпрорудненський професійний ліцей» за темою «Управління освітньо-розвивальним середовищем професійно-технічного навчального закладу»; зміни керівників експериментів «Створення інформаційно-освітнього середовища у професійно-технічному навчальному закладі торгівлі та технологій харчування» на базі ДНЗ «Одеське вище професійне училище торгівлі та технологій харчування»; «Створення електронних навчальних ресурсів для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівної галузі» на базі ДНЗ «Криворізький центр професійної освіти металургії та машинобудування», «Управління освітньо-

розвивальним середовищем професійно-технічного навчального закладу».

Значну увагу приділено аналізу наукової, науково-організаційної і науково-експериментальної діяльності лабораторій і центрів Інституту, серед яких: діяльність Центру здорового способу життя та профілактики ВІЛ/СНІДУ; Центру сучасних професій і технологій навчання, та Центру енергоефективності Інституту професійно-технічної освіти НАПН України; підготовку докторів філософії в НАПН України та затвердження комісії з розроблення науково-освітніх програм; укладання угоди про партнерство, співпрацю та науковий обмін між Кіровоградським державним педагогічним університетом імені Володимира Винниченка та Інститутом; про затвердження щорічних розподілів тиражів друкованої продукції Інституту професійно-технічної освіти НАПН України, включеної до плану випуску друкованої продукції НАПН України; про затвердження щорічних планів випуску друкованої продукції Інституту професійно-технічної освіти НАПН України, підготовленої за результатами наукових досліджень.

На засіданнях ученої ради проаналізовано: хід виконання Програми спільної діяльності МОН України та НАПН України; розвиток наукових контактів лабораторій з іншими науковими установами, їх зміст і результати та представлення публікацій вчених Інституту в міжнародних науково-метричних базах даних; якість статей для «Наукового вісника Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка» та інших наукових періодичних видань; видавничу діяльність Інституту.

Здійснювався контроль і координація діяльності аспірантури та докторантури. Значна увага членів ученої ради приділялась виконанню постанов, розпоряджень і рішень. Розглядалися питання рекомендації до друку: методичних рекомендацій, посібників, монографій; збірників наукових праць, матеріалів конференцій, семінарів, круглих столів; словників; довідників, журналів.

Питання роботи з кадрами розглядалися в контексті: присвоєння вчених звань, обрання на посади; висунення кандидатур на здобуття стипендій і премій молодим ученим; нагородження. Також погоджувалися заходи щодо: організації і проведення Дня науки; організації та проведення звітної конференції; наповнення змістом сайту Інституту.

СПЕЦІАЛІЗОВАНА ВЧЕНА РАДА

В Інституті з лютого 2011 року функціонує спеціалізована вчена рада. Очолює раду доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, директор Інституту Валентина Олександрівна Радкевич.

Наказом МОН України від 07.10.2015 року № 1021 спеціалізованій вченій раді Д 26.458.01 надано право на період до 07.10.2017 р. проводити захисти дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. Після закінчення терміну повноважень спеціалізованої ради, було здійснено її перереєстрацію, і згідно Наказу МОН України від 24.10.2017 року № 1413 новоствореній раді у Інституті професійно-технічної освіти НАПН України надано право проводити захисти дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти терміном на три роки.

Напрями досліджень: формування соціально-правової компетентності майбутніх кваліфікованих робітників; формування культури здоров'я майбутніх кваліфікованих робітників будівельного профілю у процесі професійної підготовки; педагогічні умови професійного саморозвитку майбутніх учителів фізичної культури; формування у майбутніх майстрів виробничого навчання професійно-технічних навчальних закладів аграрного профілю готовності до професійного самовдосконалення; формування енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівного профілю; професійна підготовка викладачів економічних дисциплін у вищих навчальних закладах Німеччини; формування професійної компетентності майбутніх токарів у фахово-орієнтованому освітньому середовищі.

За п'ять років у спецраді захищено сім докторських і 27 кандидатських робіт. У тому числі, дисертації захистили три випускники докторантури і 14 –

аспірантури Інституту, тобто 50% від загальної кількості захищених дисертацій. Серед захищених – один доктор наук і 12 кандидатів (43,3%), які працюють у закладах професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти, обласних навчально(науково)-методичних центрах (кабінетах) ПТО, центрах професійного навчання на виробництві різних регіонів України.

У захищених дисертаціях розглядалися проблеми: інформаційно-аналітичної компетентності керівників ПТНЗ (*Л. М. Петренко*); створення професійних стандартів швейного стилю на основі компетентісного підходу (*Л. І. Короткова*); професійної підготовки кваліфікованих робітників з металообробки (*М. А. Вайнтрауб*); ключових компетентностей фахівців ресторанного сервісу (*С. Г. Кравець*); організації виробничого навчання і практики майбутніх інженерів-педагогів (*О. Є. Марковська*); професійного розвитку майбутнього вчителя (*Г. Г. Макарова*); підготовки майбутніх правознавців до використання інформаційних технологій (*Л. В. Липська*); застосування медіа-освітніх технологій; управлінської компетентності офіцерів пожежної безпеки (*В. М. Король*); інформаційної культури керівників ПТНЗ (*О. Д. Гуменний*); взаємодії майстра виробничого навчання і викладача спеціальних дисциплін у професійному навчанні кваліфікованих робітників швейного профілю (*Г. Л. Омельченко*); фахової компетентності майбутніх техніків-механіків (*Е. М. Луговська*); підготовки майбутніх інженерів-технологів харчової галузі до творчої професійної діяльності (*Т. А. Лазарева*); формування культури здоров'я майбутніх електрозварювальників (*Л. Ф. Духовний*); використання електронних навчально-методичних комплексів у професійній підготовці кваліфікованих робітників (*О. В. Мацейко*); професійної компетентності майбутніх агентів з постачання (*О. О. Загіка*); психолого-педагогічної компетентності науково-педагогічних працівників вищих військових медичних навчальних закладів (*І. Ф. Гончаренко*); професійної компетентності майбутніх опоряджувальників будівельних (*Т. В. Пятничук*); комунікативної компетентності майбутніх молодших спеціалістів з правознавства (*Н. М. Кожем'яко*), формування професійної компетентності майбутніх токарів у фахово-орієнтованому освітньому середовищі (*О. В. Паржницький*), формування енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівного профілю (*О. В. Глуценко*), професійної підготовки викладачів економічних дисциплін у вищих навчальних закладах Німеччини (*О. В. Мельник*), формування дослідницької компетентності бакалаврів соціальної педагогіки у процесі професійної підготовки (*О. М. Прохорчук*), формування професійної компетентності майбутніх слюсарів з ремонту автомобілів у професійно-технічних навчальних закладах (*А. Г. Кононенко*), розвитку кар'єрної компетентності майбутніх інженерів-механіків з експлуатації машин та механізмів у технічних університетах (*М. М. Клименко*), теоретичних і методичних засад підготовки майбутніх учителів біології до еколого-педагогічної діяльності у загальноосвітніх навчальних закладах (*М. М. Білянська*), педагогічних умов формування професійного мислення майбутніх техніків-механіків у вищих аграрних навчальних закладах І-ІІ рівнів акредитації (*А. Б. Зуєва*) та інші. З повною базою авторефератів кандидатських і докторських дисертацій можна ознайомитися на сайті Інституту: <https://ivet-ua.science/activity/specialized-academic-council/baza-avtoreferativ>

АСПІРАНТУРА. ДОКТОРАНТУРА

Навчальна сесія (2017)

Підготовка й атестація наукових і науково-педагогічних кадрів в аспірантурі та докторантурі Інституту професійно-технічної освіти НАПН України здійснюється на підставі: Наказу Міністерства освіти і науки України «Про відкриття аспірантури, ад'юнктури і докторантури» (№ 157 від 27.02.2007 р.); Наказу Міністерства освіти і науки України «Про відкриття та перереєстрацію аспірантури та докторантури» (№ 537 від 25.06.2007 р.); ліцензії на провадження освітньої діяльності за третім освітньо-науковим рівнем вищої освіти (витяг ЛВ № 03636-000085 з Єдиної державної електронної бази з питань освіти); рішення вченої ради про відкриття докторантури з підготовки докторів наук галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка» зі спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» (протокол № 7 від 08.08.2016 р.).

Освітній процес підготовки наукових кадрів здійснюється відповідно до: Закону України «Про вищу освіту» (№ 1556-VII від 01.07.2014 р.), Закону України «Про освіту» (№ 2145-VIII від 28.09.2017 р.), Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) (Постанова Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 р.), Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національній академії педагогічних наук України (Постанова Президії НАПН України №1-2/3-315 від 17.11. 2016 р.), Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Інституті професійно-технічної освіти НАПН (протокол засідання вченої ради № 7 від 08.08.2016 р.) та умов ліцензійної справи на провадження освітньої діяльності (наказ МОН України від 03.08.2016 № 933).

Загальна чисельність аспірантів – 33 особи, докторантів – п'ять осіб. *За державним замовленням* навчаються 15 аспірантів і два докторанти. Із них вісім осіб навчаються з відривом від виробництва, а сім – без відриву від виробництва. *На умовах контракту* навчаються 18 аспірантів і три докторанти, з яких, два аспіранти навчаються з відривом від виробництва, а 16 – без відриву від виробництва.

За спеціальністю 13.00.04 – «Теорія і методика професійної освіти» навчаються 12 *аспірантів*, із них дві особи (Л. А. Романов і М. В. Мелько) – з відривом від виробництва; 10 осіб (О. Л. Гермак, С. О. Лей, А. Б. Максимова, Л. В. Поліщук, Т. П. Поліщук, Н. В. Разенкова, Н. В. Стюпіна, Г. Е. Ткачук, О. Л. Шармалюк, Ю. М. Якімець) – без відриву від виробництва, а також 2 *докторанта*, з яких І. В. Гириловська – за державним замовленням та І. В. Кучерак – на умовах контракту.

За спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) навчається 21 *аспірант*. Із них: 8 осіб (В.Ю. Белан, Н. М. Вільчинська, Є. І. Горбан, В. М. Гулик, М. Х. Малишева, В. В. Мельник, М. І. Сеньків, П. С. Поповкіна) – з відривом від виробництва; 13 осіб (І. П. Варава, В. П. Годун, С. М. Грибіш, Ю. І. Єжокіна, А. Р. Козак, О. А. Кулинич, Р. М. Недашківський, С. М. Осипенко, С. В. Охременко, О. А. Пілевич, О. Б. Сікорінський, Г. М. Шкарупа, К. О. Яблуновська) – без відриву від виробництва, а також 3 докторанта, з яких С. В. Алексєєва – за державним замовленням, І. Л. Грабовська та Л. І. Короткова – на умовах контракту.

До аспірантури у 2017 році за державним замовленням на навчання зі спеціальності 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями) було прийнято три особи з відривом від виробництва (Є. І. Горбан, Н. М. Вільчинська, П. С. Поповкіна), що відповідає плану прийому, а на умовах контракту за підсумками вступних екзаменів та результатами проведеного конкурсу зараховано 10 осіб (В. П. Годун, С. М. Осипенко, К. О. Яблуновська, О. Б. Сікорінський, Ю. І. Єжокіна, І. П. Варава, О. А. Кулинич, Г. М. Шкарупа, А. Р. Козак, Р. М. Недашківський) – без відриву від виробництва, що не передбачалося планом прийому аспірантів. У докторантуру за державним замовленням було зараховано С. В. Алексєєву.

У 2017 році з аспірантури Інституту випущено п'ять аспірантів, які навчалися за державним замовленням (з відривом від виробництва – О. В. Глущенко й М. В. Богдадюк; без відриву – А. Г. Кононенко, С. В. Масліч, О. В. Паржницький). Академічну відпустку з 01.03.2017 р. надано аспірантці заочної форми навчання за кошти фізичних і юридичних осіб О. Б. Обуховській. У зв'язку з успішним завершенням дисертації достроково випущено з докторантури І. М. Смирнову.

В аспірантурі на кінець 2017 року навчається 33 особи, з яких: 23 – без відриву від виробництва (7 – бюджетна форма навчання; 16 – на умовах контракту); 10 – з відривом від виробництва (8 – бюджетна форма навчання; 2 – на умовах контракту). Для 15 осіб – внутрішньовідомча бюджетна форма фінансування; для 18 осіб – контрактна основа. В академічній відпустці перебувають 2 аспірантки (О. С. Саганець і О. Б. Обуховська) – обидві особи навчалися за кошти фізичних та юридичних осіб.

Наукове керівництво аспірантів здійснюють: вісім докторів наук, усі штатні працівники Інституту; один кандидат наук, старший науковий співробітник, позаштатний співробітник Інституту (наукове керівництво аспірантами, переведеними з Львівського науково-практичного центру НАПН України).

У докторантурі на кінець 2017 року продовжують навчання п'ять осіб, із них за спеціальністю: 13.00.04 – теорія і методика професійної

освіти за державним замовленням І. В. Гириловська, а за кошти фізичних та юридичних осіб – І. В. Кучерак; зі спеціальності 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями), за державним замовленням – С. В. Алексєєва, а за кошти фізичних та юридичних осіб – І. Л. Грабовська, Л. І. Короткова.

Наукове консультування докторантів здійснюють: п'ять докторів наук, усі штатні працівники Інституту.

Освітньо-наукова підготовка здійснюється *відповідно до чинного законодавства* (Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), (Постанова Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 р.), Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національній академії педагогічних наук України (Постанова Президії НАПН України №1-2/3-315 від 17.11.2016 р.), Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Інституті професійно-технічної освіти НАПН, Положення про організацію освітнього процесу (протокол засідання вченої ради № 7 від 08.08.2016 р.), Правил прийому до аспірантури і докторантури НАПН України, Положення про приймальну комісію (протокол засідання вченої ради № 12 від 24.11.2016 р.), умов ліцензійної справи на провадження освітньої діяльності (наказ МОН України від 03.08.2016 № 933), *за розробленими науковцями Інституту програмами з навчальних курсів*: «Філософія освіти і науки», «Іноземна мова професійного спрямування», «Методика наукових досліджень», «Теорія і методика професійної освіти», «Консультування з розвитку професійної кар'єри», «Менеджмент в професійній освіті», «Методика організації та статистичні методи обробки результатів педагогічного експерименту», «Методологія науково-педагогічного дослідження», «Методика створення електронних навчальних ресурсів у професійній освіті», «Моніторинг якості професійної освіти», «Педагогічна іміджологія», «Порівняльна професійна педагогіка», «Психологія освітньої діяльності», «Психодіагностика у науково-педагогічних дослідженнях», «Публікаційна активність і науково-метричні бази даних», «Інформаційно-комунікаційні технології в науково-педагогічних дослідженнях» та ін., які затверджені вченою радою (протокол № 7 від 8.08.2016 р.).

Навчання здійснюється згідно з розкладом, розробленим на основі навчального графіку та планів підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Інституті, що затверджені вченою радою Інституту (протокол № 7 від 31 серпня 2017 р.).

Відповідно до навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Інституті, у першому семестрі аспіранти успішно склали іспит із навчальної дисципліни «Філософія освіти і науки», у другому семестрі навчання – п'ять заліків, у третьому семестрі – один.

У травні-червні 2017 р. здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук звітували на засіданнях лабораторій про виконання індивідуальних планів роботи, представляли атестаційній комісії результати наукової діяльності. За підсумками успішної атестації аспірантів рішенням

вченої ради Інституту схвалено звіти аспірантів і докторантів та переведено на наступний рік навчання (наказ № 56-ОД від 31.08.2017 р.).

Питання підготовки докторів філософії в Інституті неодноразово розглядалося на засіданнях вченої ради, а також на засіданнях кафедри теорії і методики професійної освіти, створеної в Інституті у 2016 р. Поточний контроль за науковою роботою аспірантів та докторантів здійснюють лабораторії і вчена рада Інституту. У кінці навчального року спеціально створеною комісією на чолі із заступником директора з наукової роботи розглядаються і затверджуються підсумкові звіти, на підставі яких проводиться атестація аспірантів і докторантів. Протягом року в Інституті двічі заслуховується звіт про роботу аспірантури й докторантури. Щороку на засідання вченої ради виносяться питання про стан роботи з аспірантами та докторантами у лабораторіях. Двічі на рік аспіранти зі спеціальності 13.00.04 і докторанти запрошуються на сесії, під час яких проводяться лекційні, семінарські, практичні заняття, тренінги в групах за роками навчання.

Керівництвом Інституту приділяється значна увага підготовці науковців до педагогічної діяльності в умовах реалізації нової законодавчої бази. Так, з 2015 року започатковано проведення Всеукраїнського науково-практичного семінару з проблем підготовки. У травні 2017 р. проведено III Всеукраїнський науково-практичний веб-семінар, присвячений 25-річчю НАПН України «Розвиток дослідницької компетентності молодих науковців у контексті гармонізації систем підготовки Ph.D в ЄС», у процесі проведення якого обговорювалися актуальні аспекти розвитку дослідницької компетентності молодих науковців як основи підвищення якості науково-дослідної діяльності; висвітлено теоретико-методологічні засади розвитку дослідницької компетентності молодих науковців; охарактеризовано наукове і методичне забезпечення розвитку дослідницької компетентності молодих науковців; розкрито організаційні і педагогічні умови підготовки докторів філософії за освітньо-науковими програмами; висвітлені особливості зарубіжного досвіду підготовки докторів філософії тощо. За підсумками проведення науково-практичного веб-семінару підготовлено збірник тез, який розміщено на сайті Інституту: <http://ivet-ua.science/publications/mk/816-rozvytok-doslidnytskoi-kompetentnosti-molodykh-naukovtsiv-u-konteksti-harmonizatsii-system>.

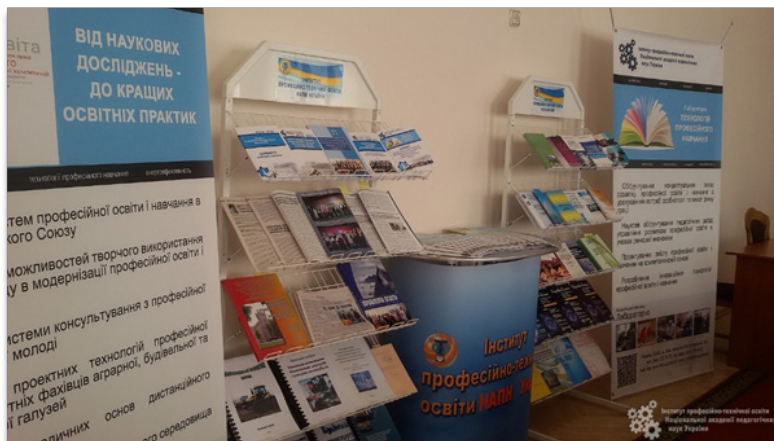
Упродовж звітного періоду аспіранти й докторанти Інституту брали активну участь у міжнародних, всеукраїнських, науково-практичних, науково-методичних конференціях, методологічних семінарах, нарадах, вебінарах, онлайн-конференціях, публікувалися в зарубіжних наукових виданнях, внесених у науково-метричну базу даних. Наукові праці аспірантів і докторантів Інституту розміщено в електронній бібліотеці НАПН України.

Для навчання в аспірантурі Інституту створені належні умови: працює наукова бібліотека, кімната для роботи аспірантів та кімната для відпочинку. Надаються обладнані необхідною комп'ютерною технікою, онлайн-дошками аудиторії. Кімната аспірантів також обладнана сучасною комп'ютерною і копіювальною технікою в достатній кількості, з розрахунком

на кожну особу.

Спостерігається об'єктивна необхідність подальшого удосконалення навчального та дослідницького процесу для аспірантів і докторантів у контексті вимог Болонського процесу, що потребує організованої цілеспрямованої теоретичної і практичної підготовки не тільки на загальноакадемічному рівні, а й створення умов для участі в методологічних семінарах і наукових конференціях в зарубіжних країнах, стажування з іноземної мови, публікації в зарубіжних виданнях.

В Інституті ефективно розвиваються чотири наукові школи: «Науково-методичне забезпечення управління розвитком професійної освіти і навчання» (керівник – В.О. Радкевич, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, директор Інституту); «Зарубіжні системи професійного розвитку педагогів професійної школи» (керівник – Л.П. Пуховська, доктор педагогічних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту); «Особистісний і професійний розвиток майбутніх фахівців у системі професійної освіти» (керівник – В.Ф. Орлов, д.п.н., професор, головний науковий співробітник Інституту); «Теоретичні і методичні основи забезпечення якості професійної освіти і навчання» (керівник – П.Г. Лузан, д.п.н., професор, головний науковий співробітник Інституту).

З лютого 2009 року в Інституті професійно-технічної освіти НАПН України працює наукова бібліотека. Завдяки старанням директора Інституту Валентини Олександрівни Радкевич бібліотека Інституту стала сучасним інформаційним центром і виконує завдання науково-інформаційного супроводу професійної освіти. Науково-методичне керівництво бібліотекою здійснює ДНПБ ім. В. О. Сухомлинського.

З перших днів існування бібліотеки почалося збирання її бібліотечного фонду. Невелика кількість навчальної літератури з історії України, психології та інших підручників гуманітарної спрямованості надійшла у книгозбірню з Міжнародного фонду «Відродження», інші видання збиралися всіма науковцями Інституту.

З часу створення в Інституті спеціалізованих вчених рад із захисту кандидатських (2013), а потім і докторських (2015) дисертацій бібліотечний фонд почав збагачуватися обов'язковими примірниками рукописів дисертацій і авторефератів. На сьогоднішні дисертаційний фонд налічує 105 примірників дисертаційних робіт.

Важливе значення відводиться в бібліотеці і поповненню фонду періодичних видань. З актуальними новинами щодо педагогічного життя та законодавчої бази країни «з перших рук» читачі можуть ознайомитися в таких газетних виданнях, як: «Педагогічна газета», «Освіта», «Урядовий кур'єр» та ін. Популярним в аспірантів є видання «Освіта України. Спецвипуск» (колишній «Бюлетень ВАК України»). Серед науковців користуються попитом такі профільні видання: «Професійно-технічна освіта», «Профессиональное образование. Беларусь», «Педагогіка і психологія професійної освіти» та ін. На прохання читачів, для дослідження ринку праці бібліотека випишує соціально-економічні видання, зокрема: «Україна. Аспекти праці», «Ринок праці та зайнятість населення», «Довідник

кадровика» тощо.

Останнім часом фонд значно збагатився примірниками наукової продукції установ НАПН України, наданим на безоплатній основі (загальна кількість – 567 примірників). З них, за результатами НДР 2011-2012 років, до фонду надійшло біля 130 примірників (13 назв), за результатами НДР 2013-2015 рр. – 161 примірників (35 назв) наукових праць співробітників Інституту професійно-технічної освіти НАПН України.

Упродовж останніх років автоматизація стала одним з головних напрямів розвитку бібліотечної справи. Для покращення роботи наукової бібліотеки Інституту була придбана автоматизована бібліотечна система (АБС) «ІРБІС», що дає змогу створювати та вдосконалювати електронний каталог, підтримувати автоматизовані робочі місця (АРМ), здійснювати електронний інформаційний пошук тощо. Наразі бібліотека працює над тим, щоб кожний науковець установи мав доступ до електронного каталогу та електронної бібліотеки на робочому місці. Окрім цього, АБС дала змогу книгозбірні Інституту долучитися до формування всеукраїнського галузевого ресурсу, здійснювати обмін аналітичними бібліографічними записами статей зі збірників наукових праць. У рамках цього проекту вже передано бібліографічні дані усього дисертаційного фонду наукової бібліотеки Інституту.

В.О. Маркова

Значно змістовнішою стала й сторінка бібліотеки на оновленому сайті Інституту. З'явилися нові рубрики: «Бібліотекар рекомендує» та ін.; запрацювала послуга – електронна довідка – за електронною поштою pto-biblioteka@gmail.com зареєстровані читачі можуть отримати АЗ (авторський знак), УДК на свої статті тощо. З метою більш повного забезпечення науковців та аспірантів установи літературою, в бібліотеці Інституту діє послуга – використання фондів провідних бібліотек України, зокрема, ДНПБ ім. В. О. Сухомлинського та НБУ ім. В. І. Вернадського – міжбібліотечний абонемент (МБА), економлячи час читачів. За час існування послуги було доставлено з інших бібліотек майже 200 примірників видань. У науковій бібліотеці систематично проводяться книжкові виставки нових надходжень, тематичні виставки, виставки творчих робіт науковців Інституту. Так, свої фотоетюди представляли співробітники Інституту Людмила Майборода і Ганна Лук'яненко. Бібліотекарі Інституту спільно зі співробітниками долучалися до видання бібліографічних покажчиків праць науковців ІПТО НАПН України за періоди з 2009 до 2011 року та з 2011 до 2015 року. Бібліотека має зручне, затишне приміщення, за естетичне оформлення якого відповідає бібліотекар Вікторія Омелянівна Маркова.

Бібліотекар Інституту, яка окрім бібліотечного досвіду, має фахову психологічну освіту, використовує індивідуальний підхід до читача, що, безумовно, сприяє творчій атмосфері, покращує науковий процес. Усі відвідувачі бібліотеки, зокрема аспіранти і докторанти, завжди отримують необхідні консультації і вчасну допомогу.

Отже, бібліотека є важливим науковим, інформаційним і навчальним підрозділом Інституту професійно-технічної освіти НАПН України і сприяє фаховому зростанню наукових працівників.

НАГОРОДИ. ВІДЗНАКИ

У 2013-2017 рр. колектив Інституту зосередив свої зусилля на подальшому розвитку фундаментальних і прикладних досліджень у галузі педагогічних наук із проблем професійної освіти. Попри складні соціально-економічні обставини, що склалися нині в нашій країні, дякуючи працездатності колективу установи, а також професіоналізму, компетентності, мобільності та самовідданості вчених, Інституту ПТО НАПН України вдалося зробити вагомий внесок у модернізацію національної системи професійної (професійно-технічної) освіти.

Інститут професійно-технічної освіти досяг значних успіхів й отримав національне визнання, що підтверджується численними нагородами Національної академії педагогічних наук України:

2014 рік.

Відзначено дипломом III ступеня за монографію “Професійне навчання кваліфікованих робітників в умовах високотехнологічного виробництва: теорія і практика”:

Радкевич Валентину Олександрівну, члена-кореспондента НАПН України, доктора педагогічних наук, професора, директора Інституту професійно-технічної освіти НАПН України;

Аніщенко Володимира Максимовича, старшого наукового співробітника лабораторії зарубіжних систем професійної освіти і навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України;

Кулалаєву Наталю Валеріївну, кандидата хімічних наук, доцента, старшого наукового співробітника лабораторії зарубіжних систем професійної освіти і навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України;

Лук'яненко Ганну Іванівну, кандидата педагогічних наук, старшого наукового співробітника, завідувача лабораторії зарубіжних систем професійної освіти і навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України;

Скульську Віолету Євгенівну, кандидата педагогічних наук, старшого наукового співробітника, старшого наукового співробітника лабораторії зарубіжних систем професійної освіти і навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України.

Відзначено дипломом III ступеня за посібник “Педагогічні основи формування змісту підготовки кваліфікованих робітників за інтегрованими професіями”:

Кравець Світлану Григорівну, кандидата педагогічних наук, старшого наукового співробітника лабораторії змісту професійної освіти і навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України;

Кравця Юрія Івановича, наукового співробітника лабораторії змісту професійної освіти і навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України;

Оліферчук Оксану Григорівну, молодшого наукового співробітника лабораторії змісту професійної освіти і навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України.

Відзначено дипломом I ступеня за електронний ресурс для

професійно-технічних навчальних закладів аграрного напрямку підготовки:

Карташову Любов Андріївну, доктора педагогічних наук, професора, завідувача лабораторії електронних навчальних ресурсів Інституту професійно-технічної освіти НАПН України;

Гуралока Андрія Георгійовича, кандидата педагогічних наук, старшого наукового співробітника лабораторії електронних навчальних ресурсів Інституту професійно-технічної освіти НАПН України;

Смирнову Ірину Михайлівну, кандидата педагогічних наук, доцента, наукового співробітника лабораторії електронних навчальних ресурсів Інституту професійно-технічної освіти НАПН України;

Ростоку Марину Львівну, молодшого наукового співробітника лабораторії електронних навчальних ресурсів Інституту професійно-технічної освіти НАПН України;

Гуменну Лідію Сергіївну, начальника редакційно-видавничого відділу, молодшого наукового співробітника лабораторії електронних навчальних ресурсів Інституту професійно-технічної освіти НАПН України.

Відзначено дипломом II ступеня за електронний підручник для ПТНЗ “Токар. Спеціальна технологія. 2 розряд”:

Юрженка Володимира Васильовича, кандидата педагогічних наук, доцента, старшого наукового співробітника лабораторії електронних навчальних ресурсів Інституту професійно-технічної освіти НАПН України;

Зуєву Альону Борисівну, молодшого наукового співробітника лабораторії електронних навчальних ресурсів Інституту професійно-технічної освіти НАПН України;

Шупік Ірину Миколаївну, молодшого наукового співробітника лабораторії електронних навчальних ресурсів Інституту професійно-технічної освіти НАПН України.

2015 рік

Відзначено дипломом III ступеня за монографію “Професійна кар’єра особистості в сучасних умовах праці”:

Лозовецьку Валентину Терентіївну, доктора педагогічних наук, професора, головного наукового співробітника лабораторії професійної кар’єри Інституту професійно-технічної освіти НАПН України.

Відзначено дипломом I ступеня за педагогічний програмний засіб – електронний підручник “Будова автомобіля”:

Радкевич Валентину Олександрівну, члена-кореспондента НАПН України, доктора педагогічних наук професора, директора Інституту професійно-технічної освіти НАПН України.

Кононенко Андрія Геннадійовича, молодшого наукового співробітника лабораторії електронних навчальних ресурсів Інституту професійно-технічної освіти НАПН України.

2016 рік

Відзначено дипломом II ступеня за словник «Тезаурус професійної освіти і навчання в країнах Європейського Союзу»:

Бородієнко Олександр Володимирівну, кандидата географічних наук, доцента, завідувача лабораторії зарубіжних систем професійної освіти і навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України.

Пуховську Людмилу Прокопівну, доктора педагогічних наук,

професора, провідного наукового співробітника лабораторії зарубіжних систем професійної освіти і навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України.

Радкевича Олександра Петровича, кандидата юридичних наук, старшого наукового співробітника лабораторії зарубіжних систем професійної освіти і навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України.

Шимановського Марка Мусійовича, кандидата педагогічних наук, старшого наукового співробітника, старшого наукового співробітника лабораторії зарубіжних систем професійної освіти і навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України.

Леу Сніжану Олексіївну, молодшого наукового співробітника лабораторії зарубіжних систем професійної освіти і навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України.

2017 рік

Відзначено дипломом II ступеня за монографію «Теорія і практика розвитку професійної компетентності керівників структурних підрозділів підприємств сфери зв'язку»:

Бородієнко Олександр Володимирівну, кандидата географічних наук, доцента, завідувача лабораторії зарубіжних систем професійної освіти і навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України.

Відзначено дипломом II ступеня за електронний ресурс «Інтерактивна система ЕОР»:

Смирнову Ірину Михайлівну, кандидата педагогічних наук, доцента, провідного наукового співробітника лабораторії технологій професійного навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України;

Кононенка Андрія Геннадійовича, наукового співробітника лабораторії електронних навчальних ресурсів Інституту професійно-технічної освіти НАПН України.

Співпраця Інституту ПТО НАПН України на високому науковому рівні з експериментальними базами різних регіонів країни дала змогу отримати кращі результати, за якими наукова установа отримала такі нагороди:

відзнака «Національне визнання наукових досягнень» за монографію «Професійні стандарти і кваліфікації у країнах з високорозвинutoю економікою» авторського колективу лабораторій зарубіжних систем професійної освіти (2015);

диплом першого ступеня за кращий електронний ресурс для професійно-технічних навчальних закладів аграрного напрямку підготовки авторського колективу лабораторії електронних навчальних ресурсів (2015);

диплом першого ступеня за кращий електронний ресурс для професійно-технічних навчальних закладів автотранспортного напрямку підготовки авторського колективу лабораторії електронних навчальних ресурсів (2016);

золота медаль за науково-методичний супровід професійної освіти і навчання для сталого розвитку авторського колективу лабораторій зарубіжних систем професійної освіти (2016);

медаль «Трудова Слава» II ступеня Міжнародної академії рейтингових технологій і соціології «ЗОЛОТА ФОРТУНА» – відзнака за

досягнення в науці доктора педагогічних наук, професора, дійсного члена (академіка) Національної академії педагогічних наук України Валентини Олександрівни Радкевич.

СЛУЖБИ ІНСТИТУТУ

Т. М. Джурило

О.М.Мельник

Д.В.Наглий

Структурними підрозділами Інституту професійно-технічної освіти НАПН України є бухгалтерія, відділ кадрів, канцелярія, експлуатаційно-технічний відділ, робота яких спрямована на виконання завдань та функцій у межах окремого відділу задля забезпечення ефективної діяльності науково-дослідної установи.

Керівником бухгалтерської служби є головний бухгалтер – Тамара Миколаївна Джурило, яка організовує роботу з ведення бухгалтерського обліку й забезпечує виконання завдань, покладених на бухгалтерію, здійснює керівництво діяльністю бухгалтерії, забезпечує раціональний та ефективний розподіл посадових обов'язків між її працівниками: провідним бухгалтером – Оленою Миколаївною Мельник та провідним економістом – Дмитром Володимировичем Наглим.

Бухгалтерія у своїх діях дотримується норм чинного законодавства, що регламентують бюджетні відносини і фінансово-господарську діяльність, національних положень бухгалтерського обліку в державному секторі, а також інших нормативно-правових актів.

Роботу відділу кадрів забезпечують: старший інспектор відділу кадрів – Ніна Степанівна Кулик й інспектор з кадрів – Наталія Миколаївна Вільчинська. Функціонально діяльність відділу кадрів відображається у виконанні його працівниками таких завдань: здійснення заходів щодо добору і розстановки кадрів; організація роботи з підготовки та проведення атестації наукових співробітників; організація роботи щодо обробки персональних даних працівників установи в «Базі персональних даних працівників ІПТО НАПН України» та їх захисту від незаконної обробки та незаконного доступу до них; забезпечення прав, пільг і соціальних гарантій працівникам Інституту.

Н.С.Кулик

Н.М. Вільчинська

А.О.Топчів

Ю. В. Мінаєв

Діяльність експлуатаційно-технічного відділу організовує його завідувач – Анатолій Олексійович Топчів, професійна компетентність якого проявляється в якісній організації роботи працівників відділу: Юрія Васильовича Мінаєва, водія автотранспортних засобів та прибиральників службових приміщень: Олександра Миколайовича Кармана та Людмили Анатоліївна Алексєєвої.

Досконало володіючи нормами чинного законодавства України про працю, правилами організації робіт з технічного обслуговування, правилами внутрішнього розпорядку, правилами і нормами охорони праці і протипожежної безпеки, завідувач експлуатаційно-технічного відділу із залученням працівників відділу постачає установу всіма необхідними для її виробничої діяльності матеріальними ресурсами необхідної якості і слідує за їх раціональним використанням; забезпечує роботу складського господарства, вживає заходи щодо дотримання необхідних умов збереження матеріальних ресурсів; веде облік руху матеріальних ресурсів Інституту; бере участь у проведенні інвентаризації матеріальних цінностей; забезпечує раціональне використання експлуатації автомобіля, здійснює контроль за станом товарно-матеріальних цінностей установи.

*Співробітники Інституту професійно-технічної освіти НАПН України
на День учителя (2017)*

Л. А. Майборода

Первинна профспілкова організація Інституту професійно-технічної освіти НАПН України разом із адміністрацією Інституту професійно-технічної освіти НАПН України систематично організовують культурно-масові заходи: святкування урочистих подій, виїзні екскурсії. Головною метою цих заходів є зміцнення професійних і культурних зв'язків та морально-психологічного клімату в колективі.

Впродовж 2013-2017 років було проведено роботу з організації екскурсій, тематичних вечорів, зустрічей, святкування урочистих подій та інших заходів, зокрема, до Дня науки, Дня працівників освіти, Нового року та Різдва Христового, Міжнародної жіночого дня. Для членів профспілки Інституту профкомом організовувалися відвідування театральних вистав, екскурсії по Україні, святкові пікніки, подарунки до новорічних свят.

Для ознайомлення працівників Інституту з історією і культурою рідного краю проводилися екскурсійні автобусні тури до м. Ромни Сумської обл. (2013 р.), парку «Київська Русь» с.

Копачів Обухівського району Київської обл. (2013 р.), до музею етнічної культури Київщини «Хутір Савки» село Нові Петрівці

Вишгородського району Київської обл. (2014 р.), етнографічного комплексу «Українське село» (2015 р.), міста Бердичів Житомирської обл. (2016 р.), місто Біла Церква Київської обл. (2017 р.) та інші місця України.

Співробітники Інституту професійно-технічної освіти НАПН України на відпочинку (2017)

ЗМІСТ	
ЗБЕРЕГТИ І ПРИМНОЖИТИ.....	5
КЕРІВНИЦТВО ІНСТИТУТУ.....	19
ЛАБОРАТОРІЇ ІНСТИТУТУ:.....	25
Професійної кар'єри.....	25
Технологій професійного навчання.....	32
Дистанційного професійного навчання.....	44
Зарубіжних систем професійної освіти і навчання	53
Електронних навчальних ресурсів.....	60
Науково-методичного супроводу підготовки фахівців у коледжах і технікумах...68	
ЦЕНТРИ ІНСТИТУТУ:.....	74
Енергоефективності.....	74
Сучасних професій і технологій навчання.....	76
Здорового способу життя і профілактики ВІЛ/СНІДу.....	77
ВЧЕНА РАДА.....	80
СПЕЦІАЛІЗОВАНА ВЧЕНА РАДА.....	83
АСПРАНТУРА, ДОКТОРАНТУРА.....	85
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА.....	90
НАГОРОДИ, ВІДЗНАКИ.....	92
СЛУЖБИ ІНСТИТУТУ.....	96
ПРОФСПІЛКОВА ОРГАНІЗАЦІЯ	98

Довідкове видання
Інститут професійно-технічної освіти
Національної академії педагогічних наук України (2013-2017).
Частина 1. Структура інституту

Відповідальні за випуск

Літературний редактор **Лідія Гуменна**
Технічний редактор **Поліна Прохорчук**
Дизайн палітурки **Людмила Майборода**

Підписано до друку 26.03.2018 р.
Формат 70х100/16
Ум. друк. арк. – 6
Обл. вид. арк. – 6,5
Наклад 100 прим.
Папір Lazer Сору
Друк дуплікатор
Гарнітура Times New Roman
Замовлення № 4

Видавець і виготовлювач: Інститут професійно-технічної освіти
НАПН України
Надруковано на власному обладнанні
м. Київ, пров. Віто-Литовський, 98-а
тел/факс (044) 259–45–53, 252–71–75
E-mail: info@ivet-ua.science

Свідectво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготовників і розповсюджувачів
видавничої продукції
Серія ДК, № 3805 від 21.06.2010 р.